

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

FLAVII
IOSEPHI
Operum

TOMVS SECVNDVS.

Quo continentur

AVTHORIS VITA.

DE BELLO IYDAICO LIBRI VII.

DE ANTIQVITATE IYDAEORVM
LIBRI II.

ΠΕΡΙ' ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΛΟΓΙΣΜΟΣ, seu de imperio rationis
LIB. I.

Cum INDICE locupletissimo.

Ex Typographia

IACOBI ST OER,

M. DCXI.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

FLAVII IOSEPHI DE ANTIQVITATE IV.

DEORVM CONTRA APIO-
nem Alexandrinum, ad
Epaphroditum.

LIBER.

*Opera Sigismundi Gelenij re-
ctius.*

VFFICIENTER, vt arbi-
tror, & per libros Antiquitatum,
optime viroꝝ Epaphrodite, le-
gentibus eos, aperui de nostro ge-
nere Iudzorū, quia & verustissimū

est, & primam originem domesticam habuit.

*a Antiqui-
tatum histo-
ria quinque
millium an-
norum.*

*bCausa im-
pulsiva con-
scribendi
hos libros.*

Quinq; ^a millium enim annorum numerum hi-
storiā continentem, & ex nostris sacris libris
Græco sermone conscripsi. Quoniam ^b verò
multos video, respicientes blasphemiam quo-
rundam insanè prolatam: & ea quæ à me de
antiquitate conscripta sunt, non credentes: pu-
tantes mendacium nostrū esse genus, eò quòd
nulla memoria apud Græcorum nobiles histo-
riographos digni sunt habiti nostri maiores: pro
omnibus his arbitratus sum oportere me breui-
ter hæc dicta conscribere: & derogantium qui-
dem vesanum spontaneūque increpare men-
dacium, aliorum verò ignorantiam pariter emē-
dare: vniuersosque de nostra antiquitate, qui
scilicet veritatem amplectuntur, edocere. Vtar

autem

autem in meis dictis testibus eis, qui de omni antiquitate apud Græcos fide digni sunt iudicandi: eos autem qui blasphemè de nobis atq; fallaciter conscripsere aliqua, per semetipsos conuictos indubitanter ostendam. Conabor etiam causas exponere, propter quas nō multi in Græcis historiis gentis nostræ fecere memoriā: nec non & eos, qui de nobis scribere voluerunt nescire simulantibus indicabo. Primitus itaq; satis admiror eos, qui existimant oportere de rebus antiquis, Græcis tātummodo fidem habere, & ab eis consulendam esse veritatis integritatē: nobis autem & aliis hominibus non esse credendum. Sed ego omnia in his contraria video contigisse. Quapropter decet nō varias opiniones inspicere, sed ex ipsis rebus iustitiam pōdere. Omnia ^a liquidem Græcorum noua, & he- ^aOmnia Græcorū noua: tri (vt ita dicam) nup̄tq; facta cognoni: hoc est ^{corū noua:} fabricam ciuitatum & adinventiones artium ^{apud Aegy-} conscriptionesq; legum: cunctarūque rerum ^{ptos autem} iunior apud eos est historiarū diligentia conscri- ^{& Chaldaos} bendæ. Apud Aegyptios autem, atque Cha- ^{& Phœnices} dæos & Phœnicas (desino enim nos illis connumera- ^{res gesta an-} re) sicut ipsi fatentur, res gestæ antiquissimam ^{riquissimam} & permanentem habent memoriæ traditionē. ^{habent me-} Nam & locis omnes inhabitant, quæ nequaquā ^{moria tra-} aeris corruptioni subiaceant: & multam proui- ^{ditionem.} dentiam habuere, vt nihil horum quæ apud eos ^{b Græcorum} aguntur sine memoria relinqueretur: sed in pu- ^{regionē in-} blicis conscriptionibus semper à viris sapientis- ^{numera cor-} simis dicerentur. Græcorum ^b verò regionem ^{rupsiones} innumera corruptiones inuasere, rerum memo- ^{inuasere.} riam delentes. Qui autem nouas constituentes ^{c Phœnices} conuersationes, omnium se primos esse credi- ^{& Cadmum} dere, sciant quia etiam serò vix naturam potue- ^{Græcorum} re agnoscere lit. eratum. Nam ^c antiquissimum ^{literatum} earū vsum habuisse creduntur à Phœnicibus, & ^{inueniotes,}

2 Apud
Græcos nul-
la conscrip-
tio poemata
Homericus-
tustior.

à Cadmo se didicisse gloriantur. Sed neq. illo tempore poterit aliquis demonstrare servatam conscriptionem, neq; in templis, neq; in publicis anathematibus: quando etiam de Troianis rebus, ubi tot annis militatū est, postea multa quæstio atq; contentio facta est, virum literis vti sint, & magis veritas obtinuit, quod vsus moder-
narū literarum illis fuisset incognitus. Constat autē quod apud Græcos nulla inuenitur conscriptio, poemate Homeri vetustior: & hunc etiā post bella Troiana fuisse manifestum est. Et aiunt neq. ~~hunc~~ literis suum poema reliquisse: sed cantibus memoria referuatū, postea fuisse cōpositum, & propterea multam in eo comperi-
ri dissonantiā. Qui autem historias apud eos conscribere tentauere, id est, Cadmus Milesius, & Acusilans Argiuus, & post hunc quicunq. alij fuisse referuntur, paululum tempus Persarum contra Græcos expeditionem præcessere. Sed & eos qui de cœlestibus ac diuinis primitus apud Græcos sunt philosophati, id est, Pherecydē Sy-
rium & Pythagoram, & Thaletem, omnes concorditer consentiunt, Ægyptiorum & Chaldæorū fuisse discipulos: & breuiter conscripsisse: quæ à Græcis omnium antiquissima iudicantur, ita ut vix ea credant ab illis fuisse cōscripta. Quomodo ergo non est irrationabile, ut tali fastu turgeant Græci, tanquam soli sciant vetera, & veritatem eorum exactè tradant: aut quis non ab ipsis conscriptoribus facillimè discat, quod neq. firmiter scientes aliquid conscripsere, sed quod unusquisque opinatus est, hoc studuit explanare. Vnde etiam libris se inuicem arguunt, & valde contraria de rebus eisdem non piget eos dicere. Sed ego videbor me potioribus esse superfluous, si explanare voluero, quātis quidem locis Hellanicus ab Acusilao de genealogiis discre-

pat, & in quantis Hesiodum corrigit Acusilaus, ut quomodo Ephorus quidem Hellenicum in plurimis ostendit esse mendacem, Ephorum vero Timæus, Timæum qui post illum fuisse, Herodotum verò cuncti: sed neque de Siculis cum Antiocho & Philisto aut Callia Timæus concordare dignatus est: neque rursus de Atticis hi qui Attidas conscripserunt, aut de Argolicis qui de Argis historiam protulere, alterutros consecuti sunt. Et quid oportet dicere de civitatibus brevibusque rebus, quando de militia Persica, & his quæ in ea gesta sunt, tantum viri probatissimi discordasse noscuntur? In ^a multis autem etiam Thucydides tanquā fallax accusatur, licet ^a Thucydides *des scrupulo* scrupulosissimam sui temporis historiam conscripisse videatur. ^b *scissimam sui* Causæ verò huius dissensionis multæ forsan & aliæ querere volentibus apparebunt. ^c *temporis historiam compar-* Ego verò duabus quas dicturus sum, ^d *scripsit.* maximā huius vim diversitatis adscribo. Et qui ^e *b Causa de-* dem primum dico eam quæ mihi propior esse ^f *verificatio a-* videtur: id est, eo quod ab initio fuerit studiū ^g *pud Indos.* apud Græcos, publicas de his quæ semper aguntur proferre conscriptiones. Hoc etenim præcipue & errorem & potestatem mentiendi posteris, vetus aliquid volentibus scriptitare, concessit. Non enim solummodò apud alios Græcos publica conscriptio est neglecta: sed neq. apud ipsos Athenienses, quos terrigenas esse dicunt, disciplinæq. cultores, aliquid huiusmodi reperitur. Sed publicarum literarum antiquissimæ esse dicunt leges, quæ à Dracone eis de suppliciis sunt conscriptæ, modicum ante tempus tyrannidis Pisistrati. De Arcadibus autem in antiquitate gloriantib⁹, quid oportet dici? vix enim isti & postea literis eruditi sunt. Cum ergo conscriptio nulla præponeretur, quæ & discere volunt doceret, & mentientes argueret, mult-

*a. Altera di-
versitatis
causa, apud
Græcos hi-
storiogra-
phos.*

ta ^a inter conscriptores discordia nata est: quoniam qui ad scribendum se præparabant, non studium veritatis exhibuerunt, licet hæc promissio semper habeatur in promptu: sed verborum magis habere prolationem maximam. Et quemadmodum laudari se in hoc super alios æstimantes ad hoc potius semetipsos aptabant. Aliqui verò ad fabulas sunt conuersi: alii autem ad gratiam, aut ciuitates laudantes aut Reges: alij semetipsos ad accusandas causas aut conscriptores tradidere: in hoc se fore probabiles æstimantes, & omnino hoc agentes, quod historiarum nimis aduersum est. Vera ^b siquidem historiarum indicium est, si de eisdem rebus omnes eadem dicant, atque conscribant. hi verò cum quædā aliter conscriberent quàm alij, tunc se putabant omnium veraciores ostendi. Quapropter causa quidem verborum & calliditatis eorum, cedere nos Græcis oportet: non autem de antiqua historiarum veritate, & maximè de rebus propriæ vniuscuiusque provincie. Quoniam igitur apud Egyptios & Babylonios, ex longissimis olim temporibus circa conscriptiones diligentia fuit, quando sacerdotibus erat iniunctum, & circa eas ipsi philosophantur: Chaldæi verò apud Babylonios: & quia præcipuè Græcis immixti, vsi sunt Phœnices literis, circa dispensationes vitæ, & publicorum operum traditionem, dum consentiant omnes tacendum hoc puto. De ^c nostris verò progenitoribus, qui eandem quam prædicti habuerunt in conscriptionibus sollicitudinem (desino dicere, etiam potiore) Pontificibus & prophetis hoc imperantes: & quia vsque ad nostra tempora cum multa integritate seruatum est, & si oportet audentius dicere, etiam seruabitur, conabor breuiter edocere. Non enim solum modò ab initio probatissimos viros, & in Dei

*c. Propositio
quam tra-
ctandam
sumit Iose-
phus.*

placatione præparatos, ad hæc exercenda constituerunt: sed quatenus etiam genus sacerdotum sine permixtione purumque consisteret, prouiderunt. Oportet enim eum qui sacerdotium habiturus est, ex eiusdem gentis nasci natiuitate: & neq. ad pecunias, neque ad honores inspicere, & genus per antiquam lineam & multis testibus approbare. Quod scilicet agimus non solum in ipsa Iudæa: sed ubicunq. nostri generis constitutio reperitur, etiam ibi integritas ista seruetur circa nuptias sacerdotum: hoc est, in Ægypto & Babylonia, & quocunq. terrarum orbe quilibet de sacerdotum genere sunt dispersi. Mittunt enim in Hierosolymam conscribentes à patre nomen nuptæ, & antiquorum progenitorum, quicunq. huius rei testimonia præbuere. Si autem bella proueniant, sicut iam crebro factum est, dum Antiochus Epiphanes ad nostram venisset regionem, & Pompeius Magnus, & Quintilius Varus, & præcipue nostris gesta temporibus, tunc hi qui de sacerdotibus supersunt, ex antiquis literis iterum nouas conficiunt, & probant mulieres, quæ relinquuntur. Non enim ad captiuas accedunt, alienigenarum consortia formidantes. Indicium verò integritatis hoc maximum est: quia Pontifices apud nos à duobus millibus annis denominati filij à patre conscripti sunt. His autem qui prædicti sunt, si quid præuaricentur, interdicitur ne vel ad altare accedant, vel alia sanctificatione fungantur. Rectè siquidem, potius autem necessariè, cum neque conscribendi potestas omnibus data: neque vlla sit in descriptione discordia, sed solummodò prophetis antiquissima quidè & verissima terrima secundum inspirationem factam à Deo cognoscentibus, alia verò suorum temporum sicuti sunt facta palam conscribenibus, infiniti libri

a Ordo pontificum apud Iudæos quomodo fuerit.

b Pontificem apud Iudæos à duobus millibus annis denominati filij à patre conscripti sunt.

a Duo &
viginti li-
bri sacri.

non sunt apud nos discordantes & sibimet repu-
gnantes: sed ^a solummodo duo & viginti libri,
habentes temporis totius conscriptione: quorum
iuste fides admittitur. Horum ergo quinque qui-
dem sunt Moseos qui natiuitates continent, &
humanæ generationis traditionem habent us-
que ad eius mortem. hoc tempus de tribus mil-
libus annis paululum minus est. A morte vero
Moseos usque ad Artaxerxē Persarum Regem,
qui fuit post Xerxem, prophetarum suorum tempo-
rum res gestas conscripserunt in tredecim libris.
Reliqui vero quatuor, hymnos in Deum, & vi-
tae humanæ præcepta noscuntur continere. Ab
Artaxerxe vero usque ad nostrum tempus sin-
gula quidem conscripta, non tamen priori simi-
li fide sunt habita, eo quod non fuerit certa suc-
cessio prophetarum. Palam namque est ipsis o-
peribus, quemadmodum nos propriis literis credi-
mus: tanto namque seculo iam præterito neque
adiicere quicquam aliquis, nec auferre, nec trans-
formare præsumpsit. Omnibus enim insertum est
mox ex prima generatione Iudæis, hæc diuina
dogmata nominare: & in his utique permanere,
& propterea, si oporteat, mori libenter. Iam itaq.
multi captiuorum frequenter tormentis affecti
sunt, & mortes varias in theatris sustinere, ne
vllum verbum contra leges admitterent, aut cō-
scriptiones autas violarent. Quis ^b Græcorum
aliquid tale perpeffus est? quando neque fortui-
tam sustinere læsionem volunt: licet omnia a-
pud eos scripta destruantur. Verba enim hæc ef-
fe putant secundum conscribentium voluntates
exposita. Et hoc iuste etiam de antiquis sapiunt,
quoniam aliquos nunc quoque videt præsumentes
de his rebus conscribere, quibus neque ipsi inter-
dum historias fuere, neque credere scientibus acquiescunt. De-
scripsit, nique ^c de bello quod apud nos cōtigit nuper,
quidam

b Græcorum
cum Iudæis
comparatio.

c De bello
Iudæico qui
dum historias
descripsit.

quidam historias conscribentes ediderunt: cum neque ad ea loca venerint, neque in proximo rerum gestarum fuerint: sed ex auditu quidam pauca componentes, impudenter semetipsos videntur historiae nomine iactare. Ego ^a vero & de omni bello, & quae ibi particulariter gesta sunt, veram descriptionem feci: cum ipse rebus omnibus interfuerim. Dux etenim apud nos Galilaeorum eram, donec fuit defendendi facultas. Contigit autem ut caperer à Romanis, & habentes me Vespasianus & Titus in custodia, vniuersa semper inspicere faciebant, primò quidem victum, postea verò solutus cum Tito ab Alexandria propter obsessionem Hierosolymorum directus sum. Eo ^b tempore nihil est gestum, quod meam potuisset latere notitiam. Nam videns Romanorum exercitum, vniuersa cum diligentia describebam. Et ea quae nunciabantur ab his qui semetipsos tradebant, ego solus integrius intelligens disponebam. Deinde Romae tempus vacationis habens, omni iam negotio preparato vsus aliquibus cooperantibus mihi propter eloquentiam Graecam rerum eruditionem exhibui. Tantàque mihi securitas affuit veritatis, ut primos omnium Imperatores belli Vespasianum & Titum testes non expauescerem. Primum nanque illis obtuli libros: & post illos multis quidem Romanorum qui bellis interfuerunt, plurimis ^c verò nostrorum etiam eos venum dedi, qui Graeca eruditione videbantur imbuti, quorum est Iulius Archelaus, Herodes honestissimus, & ipse admirabilis Rex Agrippa. isti siquidem vniuersum testimonium perhibuerunt, quòd veritatem diligenter excolui: non dissimulaturi si quid gestorum per ignorantiam aut per gratiam commutassem, aut praetermissem. Quidam ^d verò prauis homines derogare meae

^a Iosephus bello Iudaico semper interfuit.

^b Iosephus Roma belli Iudaici historiam conscripsit.

^c Iosephus libros suos plurimis venum dedit.

^d Iosephi libros quidam blasphemant.

historia sunt conati, tanquā in scholis adolescentiū themata exercentes, & accusationis insperatae atque detractionis facientes opus: cū oporteat illud sciri, quod convenit promittentē aliis verum veracium traditionem, ipsum prius hanc nosse certissimē, aut rebus gestis adhaerendo, aut ab scientibus consulendo. Quod ego precipuē circa utrumque me credo fecisse opus. Antiquitatis namque libros (sicut dixi) ex voluminibus sacris interpretatus sum, cum essem genere sacerdos, & participarem illarum sapientiam literarum. Historiam verō belli conscripsi, multarum quidem actionum ipse operator, plurimarum verō inspector existē: & omninō eorum quae dicta vel gesta sunt, nihil ignorans. Quomodo ergo non procates quilibet existimabit eos qui aduersum me nituntur de veritate contendere? Qui licet imperatorum commentarios legisse dicuntur, non tamen nostrorum repugnantium rebus interfuere. De his rebus itaque necessariam feci digressionem, significare volens facultatem eorum, qui historiam scribere promittunt. Et sufficienter, sicuti reor, declaravi, quod conscriptio rerum apud Barbaros potius solēnior, quā apud Graecos est. Volo autem paululum prius disputare aduersus eos, qui contendunt, nouellam esse nostrā conuersationem, eo quod nihil de nobis, ut aiunt illi, dictum sit à cōscriptoribus Graecis: Deinde testimonia antiquitatis ex aliorum literis exhibebo: & eos qui nostrum blasphemant genus, nulla ratione blasphemare monstrabo. Nos igitur neque regionem maritimam habitamus, neque mercimoniis gaudemus, neque per hoc alterutris peregrinationib. fatigamur. Sed nostrae ciuitates procul à mari sitae sunt, regionēq. vberissimam possidentes, in ea assidue laboramus,

prae;

*a Duo de
quibus agit
Iosephus.*

præcipue ^a circa filiorum nutrimenta studētes,
 legūmque custodiam: & traditionem pietatis,
 totius opus vitæ necessarium indicamus. Cum
 accedat igitur his quæ prædicta sunt, etiam viue
 di ratio propria, nihil ^b fuit antiquius tempori-
 bus quod faceret nobis commercium Græcorū:
 sicut Ægyptiis mercimonia, quæ ab eis exportā-
 tur, & ad eos rursus importantur: itēque habi-
 tatoribus Phœniciz maritimæ, studentibus cir-
 ca cōtractus, atque negocia amore pecuniæ re-
 quisita. Sed neque circa latrocinia sicut quidā
 alij vacauere, aut amplius habere concupiscentes
 patres nostri ad bella conuersi sunt, licet re-
 gio nostra multa millia virorum fortium possi-
 deret. Phœnices ergo propter negotiationem
 ad Græcorum prouinciam nauigantes: repente
 sunt agniti, & per illos Ægyptij, & omnes à qui-
 bus ad Græcos onera deuehebāt, immensa ma-
 ria proscindentes. Medi verò postea atque Per-
 sæ palām in Asia regnauerūt, & vsque ad alterā
 continentem Persæ militauerunt: Thraces au-
 tem propter vicinitatem, & Scythæ ab his qui
 Pontum nauigant, cogniti sunt: & omninō vni-
 uersi iuxta mare vel orientale vel hesperium
 habitantes, aliquid conscribere volentibus co-
 gniti facti sunt. Qui verò superius habitabant, &
 præcul à mari, multis sunt temporibus ignorati.
 Et hoc apparet etiam circa Europam contigisse,
 quando de Romanorum ciuitate tam longo tē-
 pore adepta potestatem, tantāque bella cōficiē-
 te, neque Herodotus neque Thucydides, nec vl-
 lus qui fuit cū istis, fecit aliquā mentionē. sed
 serō tandē & vix ad Græcos potuit eorū venire
 noticia. De ^d Gallis enim & Hispanis sic ignora-
 uere hi, qui putātur diligentissimi cōscriptores,
 quorū est Ephorus, vt vnā ciuitatē esse arbitra-
 rentur Iberos, qui tantō partē occidentalis ter-

^a Filiorum
 apud Iudæos
 educatio.

^b Nihil fuit
 antiquius tē-
 porib. quod
 faceret In-
 dau commer-
 cium Græco-
 rum.

^c Romanorū
 notitia serō
 ad Græcos
 peruenit.
^d Historio-
 graphi qui-
 dam Hispani-
 am vnā
 tantummo-
 do esse ciui-
 tatem arbi-
 trati sunt.

neque noscuntur inhabitare. Et mores eorum, qui neque fiunt apud eos, neque dicuntur, referunt. Causa verò ignorantia veritatis est, quod procul abessent: ut autē falsa conscriberent, quos vellent videri aliquid amplius quam alij retulisse. Quomodo ergo mirari decet, si neque nostra gens plurimis erat nota, neque ad scribendum de se aliquā dedit occasionem, & ita diffita procul à

a. *Argumenta, Iudaeorum nos argumento uti velle Graecorum, quod non sit genus eorum antiquum, eo quod nihil in nostris voluminibus de eis sit dictum: nonne omnino deridebunt causas huiusmodi à me prolatas, & testes vicinæ regionis adducēt antiquitatis suæ?*
 sa, Iudaeorum
 genus anti- sit genus eorum antiquum, eo quod nihil in nostris
 quum Gra- voluminibus de eis sit dictum: nonne omnino
 eorum gene- deridebunt causas huiusmodi à me prolatas, &
 re. testes vicinæ regionis adducēt antiquitatis suæ?

Igitur & ego hoc conabor efficere. Aegyptiis enim & Phœnicibus præcipuè testibus utar, cum nullus eorum potuerit tanquam falsum accusare testimonium. Et videntur maximè erga nos iniqui in communi quidem omnes Aegyptij, Phœnicum verò Tyrij. De Chaldaeis autem nequaquam hoc dicere potero, quoniam & gentis nostri Principes constituti sunt, & propter cognationem in conscriptionibus suis meminere Iudaeorum. Cum verò fidem de his præbuero, & blasphemias falsas ostendero, tunc etiā Graecorum conscriptores memorabo, qui Iudaeorum fecere mentionem, ut neque huiusmodi occasio relinquatur in Iudæis nobis faciendæ contentionis. Inchoabo autem primum à literis

b. *Manetho, Aegyptiorum, quæ non arbitrantur commendare quæ nostra sunt. Manethon itaque genere Aegyptius, Græca disciplina eruditus, sicuti historiographus.*
 b. Manetho, Aegyptiorum, quæ non arbitrantur commendare
 Aegyptius se quæ nostra sunt. Manethon itaque genere
 historiogra- vir Aegyptius, Græca disciplina eruditus, sicuti
 phus. palam est (scripsit enim sermone Græco) patera

nz religionis historiam ex sacris (sicuti ait ipse) interpretatus libris, frequenter arguit Herodotum in Aegyptiacis ignorance mentitum. Is Manethon in secundo Aegyptiacorum hæc de nobis

bis scripsit. Ponam verò etiam verba eius, tan-
 quam illum ipsum adducens testem. Fuit nobis
 Rex, Timaeus nomine, sub hoc nescio quomodo
 Deus iratus fuit & præter spem ex partibus o-
 rientalibus homines, genere ignobiles, adepta
 fiducia in prouincia castrametati sunt. Et facile
 ac sine bello eam potentérq; ceperunt: & prin-
 cipes eius alligantes de cætero ciuitates crude-
 liter incendere: & Deorum templa euertere. *a Saltis. Æ.*
 Erga omnes verò prouinciales inimicissimè *gyptios in*
 se gesserunt: alios quidem perimentes, aliorum *suam pote-*
 verò & filios & coniuges in seruitutē redigen- *statem rede-*
 tes: nouissimè verò & vnum ex se fecere Regē, *giu.*
 cui nomen Saltis. Hic in Memphidem veniens,
 superiore inferioréq; prouincia tributaria facta,
 præsidia relinquens oportunis locis, maxime
 partes muniuit orientales, prospiciēs quod As-
 syrij aliquanto potentiores, erant desideraturi
 regnum eius inuadere. Inueniens *b* autem in *b Saltis ciui-*
 præfectura Saite ciuitatem opportunissimam, *tas ad orientem*
 positam ad orientem Bubastis fluminis, quæ ap- *tem Bubastis*
 pellabatur à quadam antiqua theologia Auaris, *fluminis po-*
 hanc fabricatus est, & muris maximis commu- *sta.*
 niuit, collocans ibi multitudinem armatorum,
 vsque ad ducenta quadraginta millia virorum
 eam custodientium. Hic autem messis tempore
 veniebat, tam vt frumenta meteret, & merce-
 des exolueret, quàm vt armatos ad terrorem
 extraneorum diligenter exercitaret. Qui cum
 regnasset decem nouem annis, vita priuatus
 est. Post hunc autem regnavit alter quatuor &
 quadraginta annis, Baon nomine. Post quem
 alius Apachnas, sex & triginta annis, & mensi-
 bus septem. Deinde Apochis, vnum & sexaginta
 & Ianias quinquaginta, & mense vno. Post
 omnes autem Assis nouem & quadraginta, &
 mensibus duobus. Et isti quidem sex apud eos

fuere primi Reges debellantes semper, maxime Egypti radicem amputare cupientes. Vocabatur autem gens eorum Hycsos, hoc est, Reges pastores. Hyc enim secundum sacram linguam, Regem significat. Sos verò pastorem siue pastores, secundum communem dialectum: & ita compositum inuenitur Hycsos, quidam verò dicunt eos Arabas esse. In aliis autem exemplaribus non Reges significari competeri per appellationem Hyc, sed è diuerso captiuos declarari pastores. Hyc enim Egyptiaca lingua & hac, quando denotatio sono profertur, captiuos aperte significat, & hoc potius, verisimile mihi videtur: & historię antiquę conueniens. Hos ergo quos prædiximus Reges, & eos qui pastores vocabantur, & qui ex eis fuere, obrinuisse Egyptum ait annis vndecim & quingētis. Post hæc autem Regum Thebaidis & Egypti reliquę factam dicit super pastores inuasionem, & bellum maximum & diuturnum eis illatum. Sub Rege verò cui nomen erat Alisfragmuthosis victos dicit pastores, & aliam quidem vniuersam Egyptum perdidisse. Inclusos autem in locum habentem mensuram iugerum decem millium, cui loco nomen est Auaris. Hunc Manethon dicit omnem maximo muro atque robustissimo circumdedisse pastores, quatenus & omnem possessionem munitam haberent, simul & prædam suam. Filium verò Alisfragmuthoseos Themosin conatum eos vi expugnare, cum quadringentis octoginta millibus armatorum eorum muros obsedissee. Cum vero obsidium desperasset, pacta cum eis fecisse, ut Egyptum relinquentes quò vellent innoxii omnes abirent. Illos verò his promissionibus impetratis, cum omni domo & possessionibus non minus ducenta quadraginta milia numero ex Agy-

a Reges pastores vocabatur.

bRegum Egyptiorum cum pastore bpa pastia.

ex Aegypto per desertum in Syriam iter egisse,
 & metuentes Assyriorum potentiam (tunc e-
 nim illi Asiam obtinebant) in terra quæ nunc
 Iudæa vocitatur, ciuitatem ^a edificasse, quæ tot a *Edifica-*
 millibus hominum sufficere posset, eamq; Hie- ¹¹⁰ Hierose-
 rosolymam vocitasse. In ^b alio verò quodam li- *lyma.*
 bro Aegyptiacorum. Manethon hanc ipsam gen- ^b Iudai cur
 tem, id est, qui vocitabantur pastores, in sacris *olim pastores*
 suorum libris captiuos ascriptos rectissime di- *& captiuo*
 xit. Nam antiquis progenitoribus nostris pasce- *dicti.*
 re mos erat: & pasualē habentes vitam, voca-
 bantur ita pastores. Sed & captiui nō temerē ab
 Aegyptiis dicti sunt: quoniā progenitor noster
 Ioseph dixit ad Regem Aegyptiorum, se esse ca-
 ptiuum: & fratres in Aegyptum posterius euo-
 cavit, Rege præcipiente. Sed de his quidem in
 aliis examinationem subtiliūs faciemus. Nunc
 autem huius antiquitatis producam testes A-
 gyptios, rursūmq; quomodo se habeant verba
 Manethonis circa ordinem temporum apertē
 describam: sic enim ait: Postquam ^c egressus est
 ex Aegypto populus pastorum ad Hierosolymā,
 expulsor eorum Rex Themosis regnavit post
 hæc annis viginti quinq; & mensibus quatuor,
 & defunctus est. Assumpsitq; regnū filius Che-
 bron annis tredecim post quē Amenophis vi-
 ginti & mensibus septem, huius autem soror A-
 messes annis viginti vno, & mensibus nouem.
 Mephres autem duodecim, & mensib. nouem,
 Mephramutholis viginti quinq; & mētib. decē.
 Thmosis autem nouem, & mensibus octo. Ame-
 nophis verò triginta, & mensibus decem. Orus
 verò triginta sex, & mensibus quinq; Huius au-
 tem filia, Acencheres duodecim, & mense vno
 Rathotis verò frater nouem. Acencheres au-
 tem duodecim, mensibus quinq; Acencheres al-
 ter duodecim, & mensibus tribus. Armais verò

*c Nomina
 Regū Egy-
 ptiorum sibi
 succeden-
 tium.*

*a Sethosis
Ægypti
Rex, fratrem
Armais
Ægypti pro-
curatorem
constituit.*

quatuor, & mense vno. Armesis autem vno, & mensibus quatuor. Armesismiamum verò sexaginta sex, & mensibus duobus. Amenophis novendecim, & mensibus sex. Sethosis^a autem equestres & navales copias habens, fratrem quidem Armais procuratorem Ægypti constituit, & omnem ei aliam regalem contulit potestatem, tantummodo autem diademate uti prohibuit, & ne Reginam matrem liberorum opprimeret imperavit, & ut abstineret etiam ab aliis regalibus concubinis. Ipse verò ad Cyprum & Phœnicen, & rursus contra Assyrios atq. Medos castrametatus, vniuersos quidem, alios ferro, alios sine bello terrore magnæ virtutis sibi met subiugavit. his verò felicitatibus eleuatus confidentius incedebat, orientales vrbes ac prouincias subuertendo, multoq. tempore procedente Armais, qui in Ægypto fuerat derelictus, omnia contra quam frater agere monuerat, sine timore faciebat. Nam & Reginam violenter abiecit, & aliis concubinis sine parcitate iugiter miscbatur: persuasusque ab amicis & diademate utebatur, & fratri rebellabat. Is verò qui constitutus erat super sacra Ægyptia, codicillos Sethosi misit, cuncta significans, & quia rebellaret ei suus frater Armais. Qui repente ad Pelusium destinavit, & proprium tenuit regnum. Prouincia verò vocata est ex eius nomine Ægyptus. Dicit enim quòd Sethosis Ægyptus vocabatur. Armais autem frater eius Danaus. Hæc quidem Manethon. Palam verò est, ex prædictis annis tempore computato, quod qui vocabantur patres, id est, nostri progenitores, ex Ægypto liberati, ante tres & nonaginta atq. trecentos annos hanc prouinciam inhabitauere, quàm Danaus ad Argos accederet: licet hunc antiquissimum Argiui esse confidant. Duas igitur res

*b Ægyptum
unde dicta.
c Iudaorum
ad Ægyptum
aduenerit eo-
rundemq.
agrossum o-
stendit Ma-
nethon.*

Mane-

Manethon maximas pro nobis Aegyptiis literis
 protestatus est: primam quidem, quia aliunde
 venerunt ad Aegyptum: dein egressum eorum
 exinde, ita temporibus antiquissimum, ut penè
 mille annis bellum præcedat Iliacum. Ea verò
 quæ Manethon non ex Aegyptiis literis, sed (si-
 cut ipse confessus est) ex fabulis quorundam si-
 ne nomine, adiecit, postea particulariter redar-
 guam, ostendens ea sine verisimilitudine esse
 mēdacia. Sed volo ab istis rursus migrare ad ea
 quæ apud Phœnicas de nostro genere conscrip-
 ta sunt, & eorum testimonio declarata. Sūt i-
 taq. apud Tyrios multorum annorum publicæ
 literæ, & conscriptione diligentissimè custodi-
 tæ ex his quæ apud eos facta & inuicem gesta
 noscuntur, quæ tamen memoria digna sunt. In-
 ter hæc ergò conscriptū est, quia ^a in Hieroso-
 lymis ædificatum est templum à Salomone Re-
 ge, ante annos cærum quadraginta tres, & men-
 ses octo, quàm Tyrij Carthaginem condidere.
 Descripta verò est apud illos constructio tem-
 pli nostri. Hiramus ^b enim Tyriorū Rex amicus
 erat Regi nostri Salomonis, paternis amicitiiis
 ei devinctus. Is ergo munificentiam suam exhi-
 bens ad claritatem fabricæ, præbuit Salomoni
 auri quidem viginti & centum talenta: inci-
 densq. pulcherrimam sylvam in monte, qui Li-
 banus nuncupatur, ad cameram destinavit ei.
 Quem redonavit Salomon & aliis multis reb.
 & terra Galilææ regionis, quæ Zabulō vocatur.
 Præcipuè autem ei amicitiam sapientiæ con-
 cupiscentia conciliauit. Problemata ^c enim sol-
 venda alteruteris dirigebant, & melior in his Sa-
 lomon erat, & in aliis sapientior apparebat. Ha-
 ætenus verò servantur apud Tyrios epistolæ mul-
 tæ, quas illi scripsere ad inuicem. Quod autem
 non fingam de Tyriorum literis, testem produ-

*a In Hiero-
 solymis ædifi-
 catū est tem-
 plum à Sa-
 lomone Re-
 ge ante an-
 143. & men-
 ses 8. quàm
 Tyrij Car-
 thaginem
 condidere.
 b Tyriorum
 Regis & Sa-
 lomonis ami-
 citia.
 c Hirami &
 Salomonis
 problemata.*

*Menandri
Ephesi testi-
monium.*

cam Dium qui in Phœnicum historia integer-
rimus approbatus est. Is igitur in Phœniciis hi-
storis hoc modo scribit. Abibalo moriente, fi-
lius eius Hiramus regnavit. Hic partis orienta-
lis ciuitates ampliavit, urbem potiore fecit:
& Olympij Iovis templū, quod in insula situm
erat, iactis aggeribus vrbi adunxit, & aureis a-
nathematibus exornavit. Ascendens autem in
Libanum, sylvas incidit ad templorum zdifica-
tionem. Regem verò Hierosolymorum Salo-
monem misisse dicunt ad Hiramum quædam
ænigmata, & poposcisse ab eo, adiecto ut qui nō
posset discernere, pecuniam soluenti persolue-
ret: confessumque Hiramum, non se posse sol-
vere propositas quæstiones, multis pecuniis
multatum. Deinde Abdemonum quendam,
virum Tyrium, proposita: soluisse quæstiones:
ipsūmq. alias proposuisse, quas si non solueret
Salomon, multas rursus pecunias Hiramio Regi
conferret. Dius igitur hoc modo de prædictis
testimonium perhibuit nobis. Sed ^a post hunc
producam Menandrum quoque Ephesium. Is
enim singulorum Regum actus conscripsit apud
Græcos & Barbaros, studens ex prouincialibus
vniuscuiusque loci literis, historiz veritatem
pandere. Scribens enim de his qui in Tyro re-
gnauere, & deinde veniens ad Hiramum Re-
gem, sic ait: Moriente verò Abibalo, successit in
eius regno filius eius Hiramus, qui vixit annis
triginta quatuor. Hic aggere coniunxit Euty-
chorum, aureāque ibi columnam Iovis in
templo reposuit: & ad syluam lignorum profe-
ctus, abscidit de mōre qui Libanus appellatur,
ligna cedrinā ad tegmina facienda templorum.
Demolitūsq. antiqua delubra, noua tēpla zdi-
ficauit. Herculisque & Astartes fana dedicauit,
Herculis primum extructo mense Peritio,
dein-

Et deinde Astarres: quando castra mouit aduersus
 Tyrios, minime tributa reddentes: quos etiam
 subdēs sibi met, denuo remeauit. Sub hoc fuit ^a a *Abdemoni*
 Abdemonus puer iuuenis, qui semper parabo- *num.*
 las soluebat, quas Salomon Hierosolymorum
 Rex destinabat. Supputatur verò tempus ab
 hoc Rege vsque ad constructionem Carthagi-
 nis, hoc modo: Moriente ^b Hiramò successit in
 eius regno Beleastartus filius. qui cum vixisset *b Hiramò*
 annis quadraginta tribus, septem regnavit *Regu gr.*
 annis. Post hunc Abdastartus filius cum vixisset *nealogia.*
 annis viginti regnavit nouem. Hunc filij nutri-
 cis eius quatuor insidiis peremere: quorum se-
 nior regnavit annis 12. Post quos Astartus filius
 Beleastarti regnavit. Qui cū vixisset annis qua-
 draginta quatuor regnavit annis 12. Post hunc
 frater eius Astarimus: & hic vixit annis quatuor
 & quinquaginta, regnavit annis nouem, & pe-
 remptus est à fratre Phellete: qui suscipiens re-
 gnum, mensibus imperauit octo, cum vixisset
 annis quinquaginta, Hunc peremit Iehobalus
 Astartæ sacerdos: qui cū vixisset annis sexaginta
 octo, regnavit annis triginta duobus. Huic
 successit Badezorvs filius: qui cum vixisset an-
 nis 45. regnavit sex. Huic successor factus est
 Mertinus filius: qui cū vixisset triginta duobus,
 nouē regnavit annis. Huic ^c successor fuit Pyg-
 malion, qui annos egit in sua vita quinquaginta
 sex ex quibus 40. tenuit principatum huius re-
 gni anno septimo, soror Dido in Africa ciuitatē
 ædificauit Carthaginem. Itaque colligitur tem-
 pus à regno Hiramī vsq. ad ædificationem Car-
 thaginis annorum 157. & mensium 8. Cū verò
 duodecimo anno huius regni, in Hierosolymis
 ædificatū sit templum, sit ab ædificatione tem-
 pli vsq. ad constructionem Carthaginis tempus
 annorum 143. mensium 8. Testimonio siqui-

*c Carthago
 à Didone
 Pygmalio-
 nu sorore in
 Africa æd-
 ificata.*

dem Phœnicum quid amplius oportet apponi? Cernitur ipsa veritas fortiter approbata, & multo clarius apparet: quoniam præcedit constructionem templi progenitorum nostrorū ad provinciam hanc aduentus. Cū enim eam vniuersam bello tenuissent, tum demum templum ædificare cœpere: & hæc apertè ex literis sacris etiā à me in Antiquitate manifestata sunt. Nūc itaq. sunt dicēda ea, quæ apud Chaldæos noscuntur esse conscripta, & de nobis in historia sunt relata. Quæ multam habent concordiam cum nostris voluminibus, etiā de aliis rebus. Testis

a Berosus
historiogra-
phus genere
Chaldæus.

a autem horum est Berosus vir genere quidem Chaldæus, notus autem eis, qui doctrinæ eruditioniq. congaudent: quoniam de Astronomia & de Chaldæorū philosophia ipse Græcas cōscriptiones edidit. Igitur Berosus antiquissimas secutus historias, de factō diluuiō, & hominum in eo corruptione, sicuti Moses, ita conscripsit: simul & de arca, in qua generis nostri princeps seruatus est, deuecta scilicet ea in summitatem montium Armeniorū. Deinde scribens eos qui ex Noe progeniti sunt, & tempus eorū adiiciens

b Nabulasarum, Nabuchodonosorū parens, Babyloniorum & Chaldæorum Rex.

c Nabuchodonosor rebellans imperio suo subiicit.

vsque b ad Nabulassarum peruenit, Babyloniorum & Chaldæorum Regem, & huius a cōtiones exponens, narrat: quemadmodum misit in Ægyptum & ad nostram terram filium suum Nabuchodonosorem cum multa potentia: qui c dū rebellantes eos inuenisset omnes suo subiecit imperio: & templum in Hierosolymis concremauit, cunctūq. generis nostri populum auferens, migravit in Babylonem. Vnde ciuitatem contigit desolari annis 70. vsq. ad Cyrum Regem Persarum. Dicit autem quod tenuerit Babylonius Ægyptum, Syriam, Phœniciam, Arabiam, vniuersos priores Chaldæorū & Babyloniorū Reges exactionib. suis excellēs. Ipsa verò

ver-

verba, quæ Berosus protulit, hoc modo dicta
 necessariò proferenda sunt. Audito autè pater
 eius Nabulassar, quod satrapa constitutus in
 Ægypto & Syria inferiore & Phœnicia rebella-
 ret, cum non valeret iam ipsi labores ferre, tri-
 buens filio suo Nabuchodonosori ætate valenti
 partem quandam exercitus contra eum misit.
 Nabuchodonosor autem cum satrapa deserto-
 re congressus, prouinciam quæ ab initio eorum
 fuerat, ad proprium reuocauit imperium. Eo-
 dem ve ò tempore, contigit patrem eius Nabu-
 lassarum, cum ægrotasset, in Babylonia ciuitate
 defungi, qui regnauit annis 19. Nabuchodono-
 sor^a autem post multum tempus mortem pa-
 tris cognoscens, & negotia Ægyptiaca dispo-
 nens, reliquarumq. prouinciarum, & captiuos lu-
 dzorum & Phœnicum atq. Syrorum, qui in Æ-
 gypto fuerant, commendans quibusdā amicis, vt
 cum exercitu & impedimentis perducerentur
 ad Babyloniam, ipse cum paucis iter aggressus
 per desertum Babylonem venit, reperiensque
 cuncta à Chaldæis dispensari, seruatumque re-
 gum ab optimatibus eorum, dominus factus
 totius paterni principatus, captiuis quidē adue-
 nientibus præcepit habitacula in opportunisti-
 mis Babyloniæ locis ædificare. ipse^b verò ex
 manubiis templi Beli ac reliqua munificentis-
 simè excoluit: & veteri vrbi alterā extrinsecus
 adiecit. Et prouiso ne post hac possent hostes flu-
 uium conuertere & ad urbē accedere, tres inte-
 riori ciuitati per circuitum muros, toridē exte-
 riori, hos cōcto latere, illos addito etiā bitumi-
 ne, circūdedit: tum sic cōmunitæ portas quæ vel
 templū deceant, addidit ad^c hoc iuxta paternā
 regiā, alterā sumptuosiore multo ampliorē,
 quæ extruxit: cuius ornatum exponere fortasse
 longū esset, illud memoratu dignum, quod hæc

*a Nabucho-
donosor pa-
tri in regno
succedit.*

*b Belus pri-
mus Rex
Assyriorum.*

*c Nabucho-
donosor re-
gia extruxit.*

ideò superba supràque fidem magnifica, 15. die-
rū spacio perfecta est, in ea lapideas moles ex-
celas excitavit, aspectu montib. assimilēs, omni-
que genere arborū confitas. Horū quoque pen-
silem fecit, fama nobilem: eo quòd vxor eius
montanum prospectum desideraret, in Medo-
rum regione educata. Hæc itaque retulit de præ-
dicto Rege, & multa super hæc in libro Chaldaï
corū: in quo culpat conscriptores Gæcos, qua-
si vanè arbitratos, à Semiramide, Assyria Baby-
lonem ædificatā, & mira opera ab illa circa eā
fuisse constructa, falsè conscripsisse dicens. Ip-
sam cerè Chaldaeorum conscriptionem fide
dignam existimandum est, quādo cum archivis
Phœnicum conecordare videntur, quæ ex Bero-
so conscripta sunt de Rege Babyloniorum: quo-
niam & Syriam & vniuersam Phœnicen ille
subuertit. In his sanè consonat & Philostratus
in historiis, dum Tyriæ meminit obsidionis &
Megasthenes in quarto Indicarum: vbi declara-
re contendit, prædictum **b** Regem Babylonio-
rum Herculem fortitudine & rerum gestarum
magnitudine præcessisse. Dicit enim eū & maxi-
mam Africæ partem, & Hispaniam subiugasse.
Quæ verò de templo Hierosolymorum relata
sunt, & concrematū esse à Babytoniis: & cœptū
rursus ædificari Cyro tenente Asiæ principatū,
ex dictis Berosi declaramus. Sic enim in tertio
libro dicit. Nabuchodonosor itaque postea-
quam inchoauit prædictum murum, incidēs in
languorem, de vita migravit, cum regnasset an-
nis tribus & quadraginta. Huius **c** regni domi-
nus effectus filius eius Euemaradochus, prop-
ter iniquitates & libidines passus insidias, à ma-
rito sororis suæ Niriglistoroore peremptus est,
cum duobus regnasset annis. Quo defuncto
sumens regnum qui ei fecit insidias Niriglisto-

*a Babylonē
à Semira-
mide non æ-
dificatam.*

*b Babylo-
niorum Rex
Herculem
fortitudine
& rerum
gestarum
magnitudi-
ne præces-
sit.*

*c Nabucho-
donosoris
successor.*

3000. annis regnauit quatuor. Huius filius Labo-
 rosardochus, principatum quidem tenuit puer,
 existens mensibus nouem: insidias verò passus,
 eo quòd nimis appareret malorum esse mori,
 ab amicis extinctus est. Hoc itaque perempto,
 conuenientes hi qui fecerant insidias, commu-
 ni suffragio regnum tradidère. Nabonido cui-
 dam, qui erat ex Babylone ex eadem gente.
 Sub hoc muri circa fluuium Babyloniam ciui-
 tatis ex latere cocto & bitumine sunt constru-
 ti. Cuius regni anno septimodecimo egressus
 Cyrus ex Perside cum magno exercitu, vniuer-
 sa Asia subacta, imperum fecit in Babyloni-
 am urbem. Sentiens autem Nabonidus inuasionem
 eius & occurrens cum exercitu suo, atque con-
 gressus pugna, victus & cum paucis fugatus in-
 clusus est in Borsippensium ciuitate. Cyrus au-
 tem Babyloni-
 am obsidens, & deliberans exte-
 riores muros deponere ciuitatis, eo quòd nimis
 videretur munita, & esset ad capiendum valde
 difficilis, reuersus est ad Borsippum, Naboni-
 dum expugnaturus. Nabonido verò oppugna-
 tionem non expectante sed prius supplicante,
 vsus clementia Cyrus, & dans ei habitaculum
 in Carmania, expulit eum à Babylone. Naboni-
 dus itaque reliquum vitæ tempus in illa pro-
 uincia conuersatus est. Hæc concordant cum
 nostris. Scriptum namque in eis est: quod Na-
 buchodonosor octauodecimo regni sui anno,
 templum nostrum ad desolationem vsque per-
 duxit, & fuit exterminatum annis 7. Secundo
 verò anno regni Cytii fundamentis depositis,
 rursus secundo regni Darii anno perfectum est.
 His prolati, adiciam etiam Phœnicum histo-
 rias: non enim probationum abundantia relin-
 quenda est: est enim dinumeratio in illis anno-
 rum: sic enim habent: Sub Rege Ithobalò Na-

a Babylonia

muri ex la-

tere cocto &

bitumine

constructi.

b Cyrus Na-

bonidum ex-

pellit à Ba-

bylone.

c Phœnicum

de Borsippum

antiquitate

testimonia

buchodonosor obsedit Tyrum annis tribus &
 decem. Post hunc regnavit Dair annis decem.
 Post hunc iudicium confusum sunt, & iudicauere
 hi. Kenibalus B. flechismensibus duobus: Chel-
 bis Abdzi mensibus decem: Abbarus pontifex
 mensibus tribus: Myttonus & Geraftus Abdili-
 mi iudices annis sex: inter quos regnavit Bala-
 torus anno vno: quo moriente, mittentes euo-
 cauere Merbalum ex Babylone, & quatuor re-
 gnauit annis. Eo quoque moriente, euocauere
 fratrem eius Lomum: qui regnavit annis vigin-
 ti. Sub hoc Cyrus Persarum habuit imperium.
 Quapropter omne tempus est annorum quin-
 quaginta quatuor, & mensium trium. Septimo
 a Nabucho-
 donosor Ty-
 rum obsidet.
 b Chaldearum ac Ty-
 rorum scri-
 pta cum Iu-
 daei conso-
 nant.
 c Græcorum
 de Iudaerum
 antiquitate
 testimoniū.
 a siquidem anno regni sui Nabuchodonosor cæ-
 pit obsidere Tyrum: Quartodecimo autem an-
 no Regis Iromi, Cyrus Persarum tenuit princi-
 patum. Consonant b igitur quæ de templo scri-
 pta sunt à Chaldeis ac Tyriis, cum literis no-
 stris. Manifestum c verò & sine contentione
 testimonium est, de prædicta generis nostri an-
 tiquitate. Et his quidem non valde cõtendunt,
 sufficere iudicio quæ præmissa sunt. Oportet au-
 tem non credentibus Barbaricis conscriptioni-
 bus, sed solis Græcis fidem habendam esse di-
 centibus, adhuc multos exhibere testes, etiam
 Græcos scientes nostrum genus, & opportuno
 tempore eius habentes mentionem. Pythago-
 ras igitur Samius, cum sit antiquus quidam æ-
 tate, sapientia verò & diuina pietate philoso-
 phos omnes excellens, non solum quæ nostra
 sunt agnouisse manifestus est, sed etiam emula-
 tus ea ex multis apparet. Et eius quidem con-
 scriptio nulla reperitur. multi d tamē de eo re-
 tulere: quorum insignior est Hermippus, vir cir-
 ca omnem historiam diligentissimus indagator.
 Refert itaq; in primo de Pythagora libro, quod
 Pytha-

a Nabucho-
 donosor Ty-
 rum obsidet.
 b Chaldearum ac Ty-
 rorum scri-
 pta cum Iu-
 daei conso-
 nant.
 c Græcorum
 de Iudaerum
 antiquitate
 testimoniū.

d Hermippi
 de Pythago-
 ra testimo-
 nium.

Pythagoras vno familiarium suorum defuncto,
 nomine Calliphonte, genere Crotoniate, illius
 animam dicebat secum degere die nocteque: &
 quod præciperet, vt non transiret locum, vbi a-
 sinus lapsus esset, & ab aqua seculenta semeti-
 ipsum abstinere, & ab omni blasphemia rece-
 deret. Deinde sequitur. Hæc autem agebat at-
 que dicebat, Iudæorum & Thracum opiniones
 imitatus, ac transferens in semetipsum. Dici-
 tur enim verè, quod illè vir multas Iudæorum
 leges in suam transtulit philosophiam. Fuit au-
 tem etiam per ciuitates non ignota olim gens
 nostra: & multi iam mores ad quasdam transie-
 runt, & æmulatione digni à nonnullis habe-
 bantur. Quod manifestat ^a Theophrastus in his ^a Theophra-
 stis scriptis de legibus. Ait enim, quia prohi-
 bent Tyrorum leges & peregrino sacramento
 iurare. Inter quæ sacramenta cum quibusdam
 aliis etiam iusiurandum, quod ^b Corban appel-
 latur, enumerat: apud nullos autem hoc inueni-
 tur iuramentum, nisi apud Iudæos solos: quod
 interpretatur ex Hebræica lingua, donum Dei. Ve-
 rum ^c neque Herodotus Halicarnassensis nostræ ^c Herodotus
 ignorauit gentem, sed quodammodo eius me-
 minisse cognoscitur. De Colchis enim referens,
 in secundo libro sic dicit: Soli autem inter o-
 mnes Colchis, & Egyptiis, & Æthiopes, verenda
 ab initio circuncidunt. Phœnices verò, & Syri
 in Palæstina confrentur hoc ab Egyptiis didi-
 cisse. Syri autem qui circa Thermodoontem &
 Parthenium fluuium commorantur, & his vici-
 ni Macrones à Colchis dicuntur nuper didicis-
 se. Hi namque sunt inter homines soli, qui cir-
 cunciduntur: & isti sicut Egyptiis facere dicun-
 tur. De Egyptiis autem & Æthiopibus dicere
 non possum, vtri ab alteris didicere. Dixit ergo
 Syros, qui in Palæstina sunt, circūcidi. Omnium

^b Corban,
donum Dei.

^c Herodotus
Halicarnas-
sens de In-
dorum cir-
cuncisione.

a Chæcili,
antiquus Poeta,
de Iudeo-
rum gente
testimonium.

antem qui habitant Palæstinam, soli Iudæi circunciduntur. Hoc igitur sciens, de ipsis dixit. Quin & Chæcilius, antiquus Poeta, meminit de gente nostra, dicens quod militauerunt nostri maiores cum Xerxe Persarum Rege contra Græcos: & enumerans vniuersas gentes, nouissimam nostram posuit, ita dicens;

*Huius miranda speciegens castra secreta,
Phanissam ignoto linguam mittebat ab ore.
Sedes huius Solymi montes, stagnum prope vastum,
Tonso caput circum, squallenti variis equinis
Exuvias capitis duratas igno peribat.*

b Asphalti-
tis stagnum.

Palæm ergo est, sicut arbitror, qui nostri meminerit, eo quod & Solymi montes in nostra regione sunt constituti, in quibus habitamus, & b stagnum, quod dicitur Asphaltites, hoc enim inter omnes stagnum in Syria latius atque maius est. Et Chæcilius quidem ita nostri meminit.

Quod autem non solum sciebant Iudæos, sed etiam in quorquor incidere admirabantur. nō ē vulgo Græci: sed ob sapientiam celebres, ostendere facile est. Clearchus enim Aristotelis discipulis, & Peripateticorum, nulli secundus, in primo libro de somno, dicit Aristotelem doctorem suum, de quodam viro Iudæo ita referre: & ipsi Aristoteli eundem sermonem ascribit, quod ita conscriptum est. Sed alia quidem longum est dicere. Quæ verò habere potuerant illius admirationem quandam atque philosophiam, ea duco operæpretium referre. Et Hyperochides: vehementer, inquit, audire desideramus vniuersi. Igitur secundum præcepta, Aristoteles inquit, Rhetorica, eius genus primo indicabimus, ne reluctemur doctoribus præceptorum. Dic, inquit Hyperochides, ita si placet. tum ille, genere igitur Iudæus erat, ē Cælesyria: qui sunt ex propagine Philosophorum Indorum,

c Clearchi
Aristotelis
discipuli, de
Iudæis testi-
monium.

Indorum, vocanturque (ut aiunt) philosophi, apud Indos Galani, apud Syros autem Indzi nomen recipientes à loco. Locus enim ubi habitant, appellatur Iudza. nomen vero eorum civitatis valde difficile est: vocant enim eam nomine Hierusalem. Is igitur homo multos hospitio recipiens, & de superioribus ad maritima descendens, gravissimus erat non solum eloquio, sed etiam animo. Et tunc nobis degenibus apud Asiam, cum diuinus homo venisset ad ea loca, confabulari cepit nobiscum, & cum aliis scholasticis eorum sapientiam tentans, cumque multi eruditissimi congregarentur, tradebat potius aliquid eorum quæ habebat. Hæc ait Aristoteles apud Clearchum, & super hæc multa ac mirabilem continentiam Iudæ viri in cibus & castitatem narrat. Licet autem volentibus hæc ex ipsius lectione cognoscere. ego enim rescripto plus quam decet inferere. Clearchus igitur facta digressione, cum aliud propositum haberet, nostri generis ita meminit. Hecataeus autem Abderita vir philosophus simul & circa actiones industrius, cum Alexandro Rege nutritus, & cum Ptolemæo Lagi commoratus, non obiter, sed integrum de ipsis Iudæis conscripsit librum. Ex quo volo breviter quædam eorum quæ ab ea sunt dicta percurrere. Sed primum tempus ostendam. meminit enim prælij, quo circa Gazam Ptolemæus confligit cum Demetrio, quod utique configit undecimo quidem anno post mortem Alexandri, Olympiade vero septima & decima atque centesima, sicuti refert Castor: adiciens enim hanc Olympiadem, dicit: Sub hac Ptolemæus Lagi vicit in Gaza prælio Demetrium Antigoni, qui vocabatur Poliorcetes. Alexandrum vero præstentur universi centesima, & quattuordecima Olympi

a Hecateum
Abderita
cum Alexan-
dro Rege
nutritum.

piades fuisse defunctum. Palàm ergo est, quia & secundum illud tempus, & sub Alexandro genus florebat nostrum. Dicit igitur Hecataeus, quia post prælium ad Gazam, Ptolemæus Iocorum quæ sunt circa Syriam dominus est effectus. Et multi hominum cognoscentes mansuetudinem & clementiam Ptolemæi, cum eo proficisci ad Ægyptum, & rebus communicare voluerunt. Quorum vnus, inquit, erat Ezechias pontifex Iudzorum: homo ætate quidem quasi sexaginta & sex annorum, dignitate verò apud contribules maximus, & animo sapientissimus, potentissimus ad dicendum, & circa causas sicut nullus alter expertus. dicit ^a etiã omnes Sacerdotes Iudzorum qui decimas accipiunt, & vniuersa in communi gubernant, circa mille & quingentos existere. Rursum autem prædicti viri faciens mentionem: hic, inquit, homo hunc honorem gerens, & assuetus esse nobiscum, assumens aliquos suorum, differentiam cunctam exposuit: & habitationem suam & conuersationem, quam scriptam habebat, pariter indicauit. Deinde palàm facit Hecataeus, quales circa leges existimus: & quia omnia sustinere, ne transcendamus eas, eligimus: & hoc esse optimum iudicamus. Dicit igitur hæc: Et malè sapius à finitimis audientes, & omnes contumelias passi à Persicis Regibus & satrapis, non possunt mente mutari. Sed cum magna exercitatione, de his præcipuè omnibus respondere parati sunt. Perhibet ^b autem etiã indicia fortis animi circa leges non parua, dicens, Alexandro quondam in Babylone constituto, & volente Belsi templum quod corruerat renouare, cunctisque militibus similiter rudera portare præcipiente: solos Iudæos hoc facere non sustinuisse: sed etiam multas plagas,

a Mille & quingenti sacerdotes Iudzorum decimas accipiunt.

b Iudzorum contra Alexandrum constantia.

gas, & detrimenta pertulisse non modica, donec eos ignoscens Rege securitas præberetur. Qui dum ad prouinciam, inquit, propriam, reuersi fuissent, templâ & altaria fabricata omnia destruxere. & pro aliis quidem multam satrapæ exoluere, pro aliis verò veniam consecuti sunt. Adiicit autem, quod merito ob hæc mirabiles sint. Et quod gens nostra fuit multorum hominum numero copiosa: sed multa millia nostrorum traducta, in Babylonia Persæ primum collocarunt: nec pauca etiam morte Alexandri in Ægyptum & Phœnicen sunt translata propter seditionem in Syria factam. Idem vir & magnitudinem prouinciæ quam incolimus, pulchritudinemque narrauit. Penè decies trecenta millia, inquit, iugera terrarum optimarum vberrius prouinciæ possidere noscuntur. Iudæa namque huius est amplitudinis. Et quia etiam ciuitatem ipsam Hierosolymorum spatiosam & maximam olim inhabitamus, & visorum multitudine copiosam, necnon & templi constructionem, idem ipse sic refert. Sunt autem Iudæorum & aliæ quidem multe munitiones per prouinciam, atque vicini. Vna verò ciuitas munitissima, habens præcipuè circuitum quinquaginta stadiorum, in qua commorantur hominum circa centum & quinquaginta millia, nomine Hierosolyma. Est autem in media ciuitate lapidea quadriporticus, centum per circuitum cubitorum, habens etiam duplices ianuas: in qua ara est quadranguli figuratione composita ex lapidibus non dolatis sed collectis, vnumquodque latus viginti cubitorum latitudinem habens, altitudinem verò decem. & circa eam maxima fabrica, vbi altare est constitutum & candelabrum, varaque aurea, duorum talentorum pon-

a Ampli-
do Iudæa.

b 60. stadia
ferè sex mil-
liaria Ger-
manica con-
stunt.

duſ habitantia & inextinguiſibile lumen noctibus
& diebus. Simulacrum verò aut aliquod ana-
thema ibi nequaquam eſt, neq. vlla plantatio,
nullus ibi veluti lucus, aut aliquid huiusmodi.

*a Sacerdotes
in ſēplo ha-
bitant, &
vinum non
bibunt.*

Habitant autem in eo & noctibus & diebus
ſacerdotes, quaſdam purificationes agentes, &
omnino vinum non bibentes in templo. Inſu-
per autem, quia & cum Alexandri Regis ſuc-
ceſſoribus poſtea militarunt, teſtatur hoc mo-
do, dicens ea quæ cognoverit à viro Iudæo in
expeditione conſtituto, cuius verba ſubiiciam.
Ait enim: Me ſiquidem eunte ad mare rubrū,
vnā ſecutus eſt quidam cum aliis equeſtriū Iu-
dzorum nos deducentium, nomine Moſolla-
mus, vir animoſus, inter omnes ſagittarios Græ-
cos & Barbaros præcipuus. Is igitur homo pro-
perantibus multis pariter, & quodam vate au-
gurium captante, & petente vt cuncti ſtarent,
interrogauit, cur ſubſtitiffent omnes. Oſtenden-
te verò ei vate auem quam intuebatur, atque
dicente: quòd ſi quidem expediret eis, vt mane-
rent omnes, ſtaret auis: ſi verò ſurgens antèrius
euolaret, procederent: ſi verò poſt tergum iret:
recedere cunctos oporteret: ruruſum tacens, ar-
cūq. trahens, ſagittam emiſit; & auem percuſ-
ſa non interemit. Indignantibus verò vate & qui-
buſdam aliis, & maledicentibus ei: Quid furitis,
inquit, inſauitiſſimam auem ſumentes in ma-
nus? hæc enim ſuam ſalutem neſciens, de noſtro
itinerẽ nobis proſperitatem potuit indicare? Si
enim præſcire futura valuiſſet, in hunc locum
nequaquam veniſſet, metuens ne ſagitta à Mo-
ſollamo Iudæo periret. Sed Hecatei teſtimo-
nia iam quieſcant. facile nãnque eſt volenti-

*b Agatharchi
dis de Iudæa
teſtimoniũ.*

bus ipſum librum legere, & hæc apertius inne-
dire. Non verò me pigebit Agatharchidem in-
troducere, licet homo minime malus, vt ei viſi
eſt.

est, nobis detraxisse videntur. Is enim narrans de Stratonice, quemadmodum venit in Syriam è Macedonia viro suo Demetrio derelicto: Seleuco autem uxorem cum ducere nolente, quod illa sperabat, exercitu eius in Babylonia posito, circa Antiochiam bella mouit. Deinde quomodo reuerso Rege Antiochia capta, in Seleuciam illa fugiens, cum posset velocius abnanigare, somnio prohibita ne faceret, capta atque defuncta est. Hæc ergo præfatus Agatharchides, & derogans superstitioni Stratonices, vitur exemplo generis nostri, sic scribens: Qui vocantur Iudæi, habitant omnium munitissimam ciuitatē, quam vocare Hierosolymam provinciales solent. hi a Sabbatho vacare consueti sunt septima die, & neq; arma *Iudaorum.* portare in prædictis diebus, neque terræ culturā contingere, neque alterius cuiuspiam curam habere pariuntur, sed in templis extendentes manus, adorare vique ad vesperam soliti sunt. Ingre-
diente verò in ciuitatem Ptolomæo Lago cū exercitu & multis hominibus, cum custodire debuerint ciuitatem, eis stultitiam obseruantibus, provincia quidem domitium suscepit amarissimum: lex verò manifestata est malam habere solennitatem. huiusmodi autē casus, præter illos alios quoque docuit vniuersos: ut tunc ad somnia & opiniones quæ tradebantur de lege confugiant, dum circa res necessarias ratio nihil vallet humana. Hoc quidem Agatharchidi videtur esse ridiculū, eis autē qui hæc examinant integrius, apparet magnū, & præcipua laude dignissimū: si & saluti & patriæ quidem, custodiā legū pietatēque; diuinā proponere concupiscant. Quod b verò non ignorantes quidam conscriptorum gentem nostram, sed propter inuidiam quasdam ob similes causas memoriam nostri omiserunt, hoc iudicium me arbitror, esse præ-

b Cur quidā
historiogra-
phi Iudaorū
mentionem
miserint.

habuere: & ad tantam fatuitatē ac pusillanimitatem quidam perducti sunt, vt non pigeret eos etiam contra antiquas suorum scriptiones aliqua dicere. Qui: cū hoc faciūt, sibi metipsis aduersa conscribere passione cecitatis ignorauerunt: in vno tamē & maximo viro verbum meum comprobabo, quo vsus sum antē paululū nostrę

*a Manethon
Ægyptius
historiogra-
phus.*

antiquitatis teste. Manethō itaq; qui Ægyptiacam historiam ex literis sacris se interpretaturum pollicitus est, præfatus nostros progenitores cum multis millibus in Ægyptum aduenisse, & illic incolas subiungasse: deinde ipse cōfessus est, quia posteriori tempore amittentes eam provinciam quę nunc Iudæa vocatur obtinuis-
sent: & ædificantes Hierosolimam, construxissent templū. Et hæc tenus cōscriptiones secutus est antiquorum. Deinde vsurpans sibi met licentiam, professusque se scribere ea quę in fabulis vulgaribus feruntur, incredibilia verba de Iudæis

*b Manetho-
nis de Ægy-
ptiorum le-
prosis fabu-
la.*

inferuit, volens b permiscere nobis plebem, Ægyptiorum leprosum, aliorūq; languentiū, quod, sicut ait, abominatione ex Ægypto fugā dilapsi sunt. Amenophin enim Regem adiecit, quod est falsum nomen. Et propterea tempus regni eius nequaquam diffinire præsumpsit, cū aliorum Regum omnes annos perfectē protulerit. Hinc itaq; quasdam annectit fabulas, penē oblitus, quod egressum pastorum ad Hierosolimam ante quingentos decem & octo annos factū esse protulerat. Themusis enim erat Rex, quando egressi sunt. Et ab hoc tempore, Regum qui postea fuere, anni sunt trecenti nonaginta tres, vsq; ad fratres nomine Sethonem, & Hermaū: quorū Sethonē quidem Ægyptum, Hermaū vero Danaū denominatū dicit: quem expellēs, inquit, Sethō, regnavit annis quinquaginta & novē: post hunc senior ē filius Rhampses annis sexaginta

sexaginta sex. Ante tot igitur annos egressos ex Aegypto patres nostros confessus, deinde Amenophin adiiciens Regem, hunc ait & Deorum fuisse contemplatorem, sicut Orum quendam priorum Regum: & implese desiderium eius sacerdotem Amenophin natū ex patre Papiro: qui videbatur quasi diuina participare natura, secundam sapientiam, præscientiamq; futurorum. Et dixisse Regi hunc cognominem, quod posset videre Deos, si provinciā à leprosis & aliis maculatis hominibus purgare cōtenderet. In quo lætātū Regem, omnes dicit corpore debiles ex Aegypto congregasse, & fecisse multitudinem numerum octuaginta millia. Eosq; ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem misisse: simul & alios Aegyptios, quibus hoc erat iniunctum. Fuisse autem quosdam inter eos etiam et studitorum sacerdotū lepra perfosos ait. Amenophin verò illum sapientem diuinūmq; virū refert timuisse & erga semetipsum & erga Regem Deorum indignationem, qui apertè suaserat eis vim fieri: & dixisse, quoniam auxiliaren:ur quidā maculatis hominibus, & Aegyptum obtinerent tredecim annis. Et hæc cum non quidē præsumpsisse Regi dicere, sed de his hominibus conscriptum reliquisse librum, ac sibi mortem consoiuisse, & propterea Regem in anxietatem maximam peruenisse. Deinde ad verbum hæc refert.

Itaque rogatus Rex, ut ad requiem & salutē eorum secerueret ciuitatem, desertam urbem, quæ fuerat pastorum, nomine Auatim, præbuit eis. Est autem hæc ciuitas secundum theologā antiquā, Thryphonis. Porro illi in hac ingressi, & locum hunc ad rebellandū optimum ducē fibimet quendā Heliopolitanorū Pontificū^a Osar^a Osarsiphu constitutuere, & huic se obedire in omnib. *Dux Auatim* iurauerunt, at ille primū quidē eis legē posuit, *7^a*.

ut neque Deos adorarent, neq; ab animalibus, quæ præcipue sacra apud Ægyptios erant, se penitus abstinere: nulliq; copularentur, nisi cū quibus fœdus habere videbantur. Hæc autē sentiens, & alia plura, maxime Ægyptiorū cōsuetudinibus inimica, præcepit multo opere muros ædificari ciuitatis: & ad bella præparari contra Amenophin Regē. Ipse verò assumens secū etiā alios sacerdotes, & maculatorū quosdā, misit legatos ad pastores: qui videbātur à Themuse Rege depulsi ad Hierosolymorū urbē, causas suas & aliorū qui simul fuerant ex honorati, significans, & poscens ut pariter contra Ægyptū castra metarentur, promisitque eos fore venturos: primum quidem in Auarim progenitorum suorū prouinciā, & necessaria populis abundantiū exhibenda: pugnatos autem opportuno tem-

*a Eiehorum
contra Æg
ptos bellū.*

pore, & prouinciā facillimē subdituros. Illi uerò læticia cumulati, omnes alacriter vsq; ad ducenta millia virorū pariter sunt egressi & nō post multum ad Auarim vsque uenere. Amenophis autē Ægyptiorū Rex, dum illorum audisset inuasionē, non medioeriter perculsus est, dum recordaretur quod ei prædixerat Amenophis Papij. Et primum quidē congregans Ægyptiacam plebem, factō consilio cum principib; eorum animalia sacra, & quæ præcipue à sacerdotibus honorabātur, antē præmisit, & sacerdotibus particulariter iussit, ut simulacra eorū caute celaret. Filium uerò Sethonē, qui etiā Ramesse à

*be Ægyptio-
rum Rex in
Æthiopiam
fugit, cumq;
Æthiopum
Rex honoris
suscipit.* Rampse patris nomine vocabatur, cū quinq; esset annorū, apud suum commendauit amicū. Ipse uerò transiens cum aliis Ægyptiis, vsq; ad trecenta millia virorum, bellatoribus uiris occurrens, cōgressus non est. Putans enim semetipsum contra Deum pugnare, retrorsum reuersus uenit ad Memphim, & sumens Apim & alia sacra,

sacra mox in Æthiopiam cum vniuersis nauibus & multitudine venit Ægyptiorum. Per gratiam namque erat ei subiectus Æthiopum Rex: propter quod suscipiens etiam populū vniuersum præbuit alimenta hominib⁹ necessaria, quæ prouincia ministrabat, & ciuitates ac vicos, qui ad fatale illud tredecim annorū exiliū sufficerent. Et in Æthiopia quidem hæc gesta sunt. Solymitarū verò descendētes cū viris pollutis Ægyptiorum, sic pessimè hominibus vti sunt, vt eorū victoria esse pessima his qui tunc eorum impietates inspiciebant. non solum etenim ciuitates & vicos concremare, sacrilegia facientes, & Deorum idola deuastantes, sed etiam ipsa sacra animalia quæ colebantur crudelissimè discerperunt, peremptores & occisores horū sacerdotes atque prophetas esse cogentes, quos etiam expellebant nudos. Dicitur itaque, quòd politias & leges eis composuit sacerdos quidā, genere Helopolites, nomine ^a Osarsiphus, vocatus, ex nomine Osireos Helipolitani Dei: qui dum cōuersus fuisset ad hoc genus, mutauit nomen & vocatus est Moyses. Quæ igitur Ægyptij de Iudæis fecerunt, hæc sunt. Sed & multa breuitatis causa prætereo. Dicit autē rursus Manethō, quia postea Amenophis ex Æthiopia digressus est cum magna virtute simul & filius eius Rampses, & ipse habens magnum exercitum. Et congressi contra pastores atque pollutos, vicerunt eos, & multis casibus persecuti sunt eos vsq; ad Syriz fines. Hæc equidem & huiusmodi Manethō cōscripsit. Quia verò anilia loquitur ^b deliramēta, atq; mentitur, aperta ratione mōstrabo: illud primo distinguēs, quod postea retinendū est. Is enim concessit nobis, atque professus est, quòd ab initio nō fuerint Ægyptij genere, sed extrinsecus illuc aduenissent, & Ægyptū obtinissent

*a Osarsiphus
postea Mo-
yses vocatus.*

*b Manetho-
niū figmenta
depuisio.*

& ex ea rursus egressi sunt nostri progenitores. quod verò nobis postea permixti non sunt Aegyptij corpore debilitati: & quod ex his non fuit Moses, qui populum duxit ex Aegypto: sed ante multas generationes extitit, per ea quæ ipse dixit, conabor ostendere. Primam itaq; causam posuit figmenti ridiculam. Rex enim, inquit, Amenophis concubuit videre Deos, quos putas? siquidem qui apud eos solennes erant. Bouem & Hirum, & Crocodilos, & Cynocéphalos, videbat. cœlestes autem quomodo poterat? & cur hoc habuit desiderium? quia vtrique & prior Rex alter hos viderat? Ab illo ergo audiens, quales essent, & quemadmodum eos vidisset, noua nequaquam egebat arte. sed fortè sapiens erat ille vates, per quem hæc Rex posse agere confidebat: quod si ita fuisset, quomodo impossibilem concupiscentiam non præsciuit? non enim euenit quod voluit. Proinde quam rationem habere potuit, ut propter mutilos aut leprosos ei inuisibiles essent? Irascuntur enim propter impietates, non propter corporum vitia. Deinde, tam multa millia leproforum & male habentium, una penè hora quomodo fuit possibile congregari? aut quomodo Rex non obediuit vati? Ille namque præcepit debiles Aegyptios exilio deportari, hic autem eos ad sectiones lapideam destinauit tanquam operariis indigens, & non purgare provinciam volens. Ast autem quod vates semetipsum peremit, præuidens Deorum iram, & quæ erant in Aegypto futura, & conscriptum librum Regi reliquit. Proinde quomodo ab initio vates etiam suum interitum non præsciuit? quomodo non repente Regi contradixit volenti videre Deos? aut qua ratione timebat, iam non sui temporis calamitates? aut quid nam grauius imminabat, quod morte præueniret? Quod verò in-

rō inter omnia stultius est, videamus: Audiens
 enim hæc, inquit, & de futuris iam metuens, a *Verborum*
 debiles illos quibus Ægyptum purgare debue- *Manichæis*
 rat, neque tūc de prouincia pepulit: sed rogan- *reperitio.*
 tibus eis, sicut ait, ciuitatem dedit dudum à
 pastoribus habitatam quæ vocabatur Auaris,
 Ad quam congregari, principem inquit, dele-
 gere ex sacerdotibus Heliopolitanis: qui eis le-
 gem posuit, vt neque Deos adorarent, neque
 ab Ægyptiæ festiuitatis animalibus abstine-
 rent, sed omnia perimerent, atque consume-
 rent, nullique penitus miscerentur, nisi cum
 quibus coniurati esse videbantur, & interitan-
 do multitudine obligata, quatenus in eis legi-
 bus perdurarent, Auarim ciuitatem munitam
 contra Regem dicit cos bello sumpsisse. Adie-
 cit autem, quia misit Hierosolymam rogans il-
 los pro auxilijs exhibendis, & daturum Aua-
 rim compromittens, quæ foret ex Hierosoly-
 mis uolentium exire maiorum: & ex qua proce-
 dentes omnem Ægyptum obtinerent. Deinde
 subiungit illos quidem uenisse cum ducentis
 millibus armatorum, Regem uero Amenophi-
 m Ægyptiorum, cum nollet repugnare Deo
 mox ad Æthiopiam refugisse, & Apim cum alijs
 sacris animalibus deuexisse. Hierosolymitas
 uero inuasiōe facta, & ciuitates depopulatos,
 & templa concremassè, & equestres peremisse
 refert: & nulla iniquitate aut crudelitate absti-
 nuisse. Qui uero politiam & leges eis exhibuit,
 sacerdos, inquit, erat genere Heliopolites,
 nomine Orsaphus, vocatus ab appellatione
 Osireos Heliopolitani Dei, & mutato nomine
 dictus postea Moses. Tertiodecimo uero anno
 Amenophin, postquam regno pulsus est, ex
 Æthiopia profecto cum multis millibus dicit: &
 congressum contra pastores atque pollutos hab-

bita conflictione vicisse. & multos interficientem vsque ad fines Syriæ persecutum. In his iterum non intellexit sine verisimilitudine se metiri. Leprosi namque & cum eis multitudo collecta debiliū, licet primitus irascerentur Regi, circa se vtiq̃ue talia facienti, secundum præmonitionem vatis, tamen cū a sectione lapidum sunt egressi, & prouinciā percipere; omnes circa eum mitiores effecti credendi sunt. Porro si adhuc & illū odio habebant, si orsum magis insidiari potuissent, non omnibus bellum inferre, cū scilicet plurimi existentes multorū illic cognationes haberent. Proinde etiā si contra homines pugnare decreuere, non tamen contra Deos impietatem gerere præsumebant: nec contraria suis agere legibus, in quibus educati esse noscuntur. Oportet itaque nos Manethoni gratias agere: quoniam huius iniquitatis principes dicit, nō eos qui ex Hierosolyma sunt egressi, sed illos ipsos Ægyptios esse probat, & maximē sacerdotes, atque iurisiurādi, vinculum illorum multitudine conuenissē. Illud autem quomodo non irrationabile est? Domesticorum quidem & amicorum nemo cum illis rebellauit, nec periculorum belli particeps factus est: sed misere maculatos ad Hierosolymam, ut ab eis auxilia poscerent. quam amicitia aut societate intercidente? hostes enim magis erāt, & moribus plurimum differebant. At illi confestim, ut ait, vocantibus morem gessere, nempe inducti pollicitationibus, quod Ægyptum occupaturi essent: quasi ipsi non admodum eius regionis gnari essent, ex qua per vim pulsi fuerant, qui si tum miseram aut egenam vitam egissent, merito fortasse negotium aggressi essent. Cū autem urbem habitarent fortunatam, & agrum amplum meliorem Ægypto colerent,

quid

a Præden-
tium depul-
sio.

quid tandem erat, cur ob veteres hostes eosque corporibus affectis, quales nemo domesticos ferat periculum aditent: neque enim futuram Regis fugam præsciebant, nam, ut ipse dixit, filius Amenuphis cum trecentis millibus ad Pelusium occurrebat. & hoc quidem omnino sciebant qui proficiscebantur: mutationem verò propositi & fugam vnde coniectare poterant? Deinde occupatis horreis Ægypti, multa mala fecisse ait Hierosolymitanum exercitum: atq. hæc eis exprobat: quasi non hostes eos induxisset: aut quasi hæc sint aliunde accito militi obicienda, cum eisdem ante aduentum eorum fecissent factorosque se iurassent ipsi Ægyptij. Quin etiam aliquādo post Amenuphis hostes aggressus prælio vicit: fusosque ac fugatos Syriā vsque persecutus est, adeo scilicet Ægyptus est omnibus vndecunque inuadentibus captu facilis: & qui tunc ea iure belli potiebantur, cum scirent Amenuphim viuere, neque aditus ab Æthiopia communiuerant, multas ad hoc commoditates habentes, neque alioqui copias contraxerant. Ille verò vsque Syriam trucidans eos (ut ait) persecutus est per arenosa & inaquosa loca. Scilicet ea vel quieto exercitu transire expeditum est. Igitur authore Manethone neque ex Ægypto genus nostrum oriundum est, neque illinc aliqui admixti sunt. Leproforum enim & morbidorum multos in lapidicinis periisse verisimile est, multos in præliis, plurimos verò postremo & in fu- 2 *Ad Mag.*
ga. Superest ut de Mose illi contradicam. Hunc *nathani de*
vnum mirandum Ægyptij & diuinum existi- *Mose male-*
mant, sed non sine blasphemia incredibili sibi *diuina respon-*
vindicare conantur, dicentes b Heliopiten ef- *sio.*
se vnum sacerdotum, ob lepram cum aliis pul- b *Moses lau-*
sum. Ostenditur autem n ratione temporum, *profer non*
dx VIII. annis prior fuisse, & patres nostros ex *fuisse,*

Ægypto in regionem quam nunc tenemus e-
 duxit. Quod verò eiusmodi calamitatis cor-
 pus expertus habuit, ipsius dicta indicant. Lepro-
 sis enim & oppidis & vicis interdixit, ut seor-
 sim in lacero vestitu agant: & cum qui eos atti-
 gisset, aut sub idem tectū successisset, pro impu-
 ro habet. Quin etiam si eo morbo liberari, & in
 pristinum restitui contingat, præscripsit certas
 purificationes, mundationes, & fontanarum a-
 quarum lauacra, & omnium pilorum abrasio-
 nes: multisque & variis sacrificiis peractis, tum
 demum sanctam urbem adeundā. Atqui contrā
 par erat qui talem calamitatem expertus esset
 providentiam aliquam ad humanitatem exhibe-
 re simili infortunio pressis. Non solum autem
 de Leprosis sic leges tulit, sed ne minima qui-
 dem corporis parte mutilatos ad factorum cu-
 ram admisit. Sed etiam si iam sacerdoti aliquid
 tale accidisset, honore eum priuavit. Quomo-
 do igitur verisimile est illum has aduersus se-
 metipsum cum opprobrio suo damnōque tulisse
 leges? Quin & nomē valde incredibiliter mu-
 tavit. Osariph enim (inquit) vocabatur. Hoc
 ad transmutationem nihil quadrat. Verū au-
 tem nomen significat ex aqua servatum Mosen.
 Nam & aquam Ægyptij Moy vocant. Satis igitur
 declaratum existimo, quod Manethon quare-
 nus veterum scripta sequitur, non multum a ve-
 ritate aberrat. Vbi verò ad vulgares fabulas se-
 vertit, aut absurdē eas confingit, aut in odium
 gentis loquentibus credit. Post hunc inquirere
 libet in Charemonem. Hic enim Ægyptiacam
 se scribere historiam professus, addens idē no-
 men Regis quod Manethon Amenophin, & fi-
 lium eius Rhanessen, ait Isidem in somnis A-
 menophi apparuisse, inculcantes quod tem-
 plum suum per bellum dirutum esset, Phiriti-
 phau-

a Mose: à
 Moy, quod
 Ægyptii a-
 quam signi-
 ficat, dicitur.
 In Chare-
 monem hi-
 storici gra-
 phum.

phauten verò sacrum scribam duxisse, si à pollutis hominibus Ægyptum repurget, liberandum eum à nocturnis terroribus, atque ita delectu vitiosorum morbidorumve habito, CCL. millia è sinibus eiecta. Duces verò eorum fuisse scribas Mosen & Iosephum, quem etiam sacrum scribam fuisse: Ægyptia verò eis nomina esse Mosi Tisithen, Iosepho Peresephi. Hos Pelusiū venisse, ibique offendisse CCC. LXXX. millia, ab Amenophi relictā, quæ is in Ægyptum transferre noluerat: cū is isto fœdere contra Ægyptum expeditionem habitam, Amenophin^a au- *a Messenem* tem non expectato impetu eorum, in Æthiopiā *Amenophis* fugisse, relictā vxore grauida: quam delitescen- *filiū.* tem in quibusdam speluncis enixam puerum *b Manetho* nomine Messenē, eum posteaquam ad virilem *ni & Cha-* ætatem peruenisset expulisse Iudæos in Syriam *remouit hi-* numero circiter ducenta millia, & patrem A- *storia compa-* menophin ex Æthiopia recepisse. Et hæc qui- *ratio.* dem Chæremon. Reo *b* autem ex his ipsis quæ dicta sunt amborum vanitatem apparere. Si quid enim veritatis subesset, impossibile erat in tantum eos discrepare, at qui mendacia componunt, non aliorum scriptis consona scribunt, sed quæ ipsis libet confingunt. Ille igitur regiam cupiditatem videndi Deos, atq̃ initium fuisse pollutos eiiciendi. Chæremon autem suum de Iside somnium finxit, & ille quidem Amenophin dixit indixisse Regi purgationem: hic verò Phritiphautem. iam multitudinis numerus sanè bellè congruit, ille octuaginta millia referente, hoc ducenta quinquaginta. Præterea Manethon primū in lapidicinas eiectos pollutos, deinde ad Auarim habitandam rraductos, ac reliqua Ægypto bello vexata, tum demum acciuisse dicit à Hierosolymitis auxilia: Chæremon, Ægypto decedentes circa Pelusiū inue-

a Manetho-
ni & Cha-
remoni hi-
storia discro-
pantia.

nisse trecenta octuoginta millia hominum ab Amenophi relicta, ac cum illis rursus Ægyptum inuasisse: Amenophimque in Æthiopiā fugisse. Quod a verò egregium est, ne illud quidem quinam & vnde erāt tam numerosus exercitus dixit, Ægyptij ne an externi: neque causam indicavit, ob quam eos Rex in Ægyptum inducere noluit, qui de leprosis & Iside summum confinxit. Mosi vērō & Iosephum, quasi eodem tempore simul expulsū Chæremō adiunxit, & quidem quatuor ætatibus ante Mosē defunctum, quarum sunt anni ferē centum septuaginta. Quin & Rhamesses Amenophis filius, secundum Manethonem quidem adolescens bellum administrat cum patre, & cum eodem exulat fuga elapsus in Æthiopiam. Hic autem fingit eum post patris abitum in spelunca quadam natum, & postea prælio victorem, & Iudæos in Syriam expellentem numero circiter CC. millia. O facilitatem. neque enim prius quinam erant illa CCC. LXXX. millia dixit. neq. quomodo C. XXX. millia perierint, in acie ne ceciderint, an ad Rhamessen transfugerint, quod verò maximē mirū est, ne cognoscere quidē ex eo licet, quos nā vocet Iudæos, vel vtris eorū det hanc appellationem: illis ne CC. L. millibus leproforum. an his CCC. LXXX. millibus quæ circa Pelusium erant. Sed stultum fortasse sit redarguere eos, qui à semetipsis redarguti sunt. ferendum enim erat utcunque, si ab aliis redarguti fuissent. His
b addam Lyſimachum, idem quidem habentem cum prædictis argumentum mendacij, verū enormitate figmenti illos vincentem. vnde apparet eum magno odio confinxisse. Dicit enim, qua tempestate Bocchoris in Ægypto regnabat, populum Iudæorum, quod essent lepra, scabie, & aliis quibusdam morbis infecti, ad
tem.

b Lyſima-
chus in illa-
rum arguitur.

templa confugisse, vt mendicato alerentur. mul-
 tis autem hominibus morbo correptis, sterilita-
 tem in Aegypto accidisse. Bocchorim verò Ae-
 gyptiorum Regem ac Ammonem, scitatum ora-
 cula de sterilitate misisse, responsum verò à
 Deo, repurganda esse templa ab hominibus
 impuris & impiis, eiectis eis è templis in loca
 deserta. Cæterum scabiosos ac leprosos mer-
 gendos, tanquam sole horum vitam agrè ferē-
 te: & templa expianda: atq; ita fore vt terra fru-
 ctum ferat. Bocchorim autem accepto oraculo,
 accersitisque sacerdotibus ac sacrificiis iussisse
 collectis impratis, hos militibus tradi depor-
 tandos in desertum, leprosos ^a verò ac impeti- *a Scabiosos*
 ginosos plumbeis laminis inuolutos in pelagus *ac leprosos*
 deiici, quibus submersis, reliquos congregatos *Iudeos inu-*
 & in loca deserta expositos esse, vt perirēt, eos *ia Lysima-*
 habito concilio consultasse de seipsis: & nocte *chi opinionē*
 superueniente, accensis ignibus ac lucernis cu- *in pelagus*
 stodias agitasse; seque nocte ieiunatum, vt nu- *deiciēdos,*
 men propitium eos seruaret. Insequenti verò *aut in loca*
 luce à Mose quodam consilium datum, irent *deserta ex-*
 conferti vna via, vsque dum ad loca culta per- *ponendos.*
 veniretur. tum præcepisse eum, ne cui in poste-
 rum beneuoli essent, vtque consilium malum
 potius quàm bonum darent, Deorumque
 templa & altaria quotquot inuenirent euerte-
 rent, quibus ^b comprobatis ac destinatis. mul- *b Quando*
 titudinem irer fecisse per desertū, ac post mul- *Iudei Iudæā*
 ta incommoda tandem ad loca culta perueniūt. *occupârunt,*
 tum verò & hominibus iniuriosè tractatis & fa- *& urbem*
 nis compilatis ac incensis, venisse in eam quæ *Hierosoly-*
 nunc Iudæa dicitur: conditâque ciuitate hîc ha- *ma adifica-*
 bitasse, urbem verò Hierosyla. ex re nomina- *runt.*
 tam, aliquanto autem post iam auctos viribus
 mutasse nomē vitâdi probè gratia: & urbē Hie-
 rosolyma, seipsos Hierosolymos vocasse. Hic

a Opinione
Iysimachi
depulso.

non eundem quem illi inuenit Regem, sed recentius nomen confinxit: & omisso somnio ac propheta Ægyptio ad Ammonem abiit de impetiginosis & leprosis responsum relaturus. ait enim ad templa collectam multitudinem Iudorum, incertum leprosis ne nomen imponens, an quod solos Iudæos morbus occuparet. dicit enim populus Iudæorum. Qualis aduena, an indigena? Cur igitur eos cum sint Ægyptij, Iudæos vocas? Quod si hospites sunt, cur vndenam sint non dicis? Quomodo autem cum Rex tam multos ex his mari merisset, reliquos in loca deserti eiecisset, tanta multitudo superfuit? aut quomodo pertransierunt desertum, & occupauerunt regionem quam nunc tenemus, & condiderunt urbem, & extruxerunt templum apud omnes celebre? oportebat autem de legislatore non solum nomen dicere, sed & genus, quisnam, & ex quibus ortus, quamobrem verò tales eis inter eundem aggeressus sit ferre leges, de Diis, etiam erga homines iniustas. Siue enim Ægyptij erant genere, non tam facile patrios mores mutare potuissent, siue aliunde erant, omnino aliquas habebant leges longa consuetudine obseruatas. Si igitur de expulsoribus suis iurassent, nunquam se illis fore beneuolos, rationem non absurdam habuissent. Quod si bellum internecinam aduersus vniuersos mortales susceperunt, cum essent (vt ipse ait) miseri, & omnium opis egenti, maxima stultitia non illorum, sed hæc fingentis ostenditur. Iste namque etiam nomen positum ciuitati à templorum spoliatione, præsumpsit dicere, & hoc postea fuisse mutatum. Mirum ni, quia posteris quidem turpe fuit tale nomen & odiosum, ipsi verò qui fundauere urbem, ornare semetipsos etiam vocabulo credidere. Hic autem generosus vit præ nimia detractationis im-

impotentia non intellexit, Hierosolyma non idem voce Iudaica quod Græca significare. Quid^a ergo amplius quilibet diceret contra mendacium tam impudenter expositum? Sed quoniam congruam iam magnitudinem suscepit hic liber, aliud faciens principium, cætera præsentis operis explanare tentabo.

a Contra mendacium impudenter expositum nihil dicendum.

FLAVII IOSEPHI DE ANTIQVITATE IV.

DAEORVM CONTRA APIO-
nem Alexandrinum, ad
Epaphroditum.

LIBER II.

PRIORI quidem volumine, charissime mihi Epaphrodite, de antiquitate nostra monstraui, Phœnicum & Chaldæorum, Egyptiorumq; literis satisfaciens veritati: multoq; Græcorum conscriptores adducens, & meam è diuerso disputationem aduersus Manethonem, & Chæremonem, & alios quosdam exhibui. nunc autem inchoabo reliquos arguere, qui contra nos aliqua cōscribere. Impulsus enim sum contra Apionem respondere grammaticum, si tamen assumi hoc oportet officium. Horum igitur, quæ ab eo conscripta sunt, alia quidem similia sunt, dictis aliorum, alia valde frigida. Plurima verò quantum tantummodò detractionem habentia, & multam (vt ita dixerim) ineruditi probationem, tanquam ab homine composita, & moribus

b Ab Apione quadam valde frigida conscripta.

pravo, & totius vitæ suæ temporibus importu-
no. Quia verò multi hominum propter stulti-
tiam suam his potius sermonibus capiuntur,
quàm illis quæ multo studio conscribuntur: &
derogationibus quidem gaudent. præconiis ve-
rò mordentur, necessarium duxi ne hunc qui-
dem inscrutatum relinquere, qui nos tanquam
in iudicio criminatur. etenim hoc quoque ple-
risq; mortalium insitum video, ut gaudeat quo-
ties maledicus quispiam ipse sua mala à lace-
ssito audit. Et quidem nec orationem eius legere
facile est, neq; aperte cognoscere quid dicere
velit: sed velut in multa tumultuatione ac men-
daciorum perplexitate nunc similia supra pen-
sitatis de maiorum nostrorū ex Aegypto migra-
tione affert: nunc incolas Alexandriae Iudæos
calumniatur: insuperque de sacris templi no-
stri ceremoniis æque aliis ritibus nostris
accusationē admiscet. Patres igitur nostros nec
Aegyptios genere fuisse, neq; ob labem corpo-
rū aut similem aliam calamitatem inde pulsos,
nō mediocriter solum, sed penē ultra modum,
superius à me declaratum existimo: ceterum

a Apion de quæ his adiungit Apion, compendio memora-
Mose & gē- bo. Dicit ^a enim in tertio rerum Aegyptiacarū
te Iudaica. hæc: Moses, ut accepi à grandioribus natu Aegy-

ptiis, Heliopolitanus erat, qui patriis institutus
moribus, subdiales preces ad septa qualia
ciuitas habebat, reduxit, ad subsolanum au-
tē omnia conuertebat: ita enim Heliopolis
sita est: pro obeliscis verò statuit columnas, sub

b Apionis quibus cœu peluis forma exprimebatur: umbra
de Mose & verò in eam incidens, ut pōte per sudum, eun-
temple Ju- dem semper cum sole cursum circumuolue-
daico men- bat. Atque huiusmodi est admiranda illa hu-
dacium co- ius grammatici phrasis. Mendacium ^b verò eius
arguitur. non tam nescitis verbis euidenter eoarguitur,

quàm

quàm Moseos operibus: neque enim cum primum tabernaculum Deo construeret, aut ipse ullam talem formam ei indidit, aut posteros facere præcepit: atq. is qui postea templum Hierosolymis construxit Solomon, omni tali curiositate abstinuit, qualem confinxit Apion. Accepisse autem se dicit à maioribus natu Mosen Heliopolitanum: scilicet ipse iunior, sed his fidem habens, qui per ætatem illum familiariter nouerāt. Et de Homero quidem poeta, quamuis grammaticus, non posset quænam eius sit patria certò affirmare, neque de Pythagora tantū non heri nudiusve tertius nato: de Mose verò tam multis annis illos præcedente tam facile decernit, credens seniorū relationi: vnde manifestè illum mentiri apparet. Quin & temporum ratio, quibus Mosen ait eduxisse leprosos & cæcos & claudos, bellè concinit iuxta grammaticum hunc diligentissimum. Manethon enim regnante Tethmesi ludæos dicit ex Egypto discessisse annis 393. antequam Danaus apud Argos exularet. Lysimachus autem tempore Bocchoris Regis, hoc est, ante annos 1700. Molon verò & alij quidā, ut cuique visum est. At verò Apion cæteris fide dignior, exactè illū exitum definiuit septima Olympiade, & huius anno primo: quo, ut ait, Pœni Carthaginem cōdiderunt. Carthaginis autem mentionem adiecit, ratus argumentum id veritatis se habiturum euidētissimum: nec animaduertit à semetipso adductum quo coargueretur. sibi enim de hac colonia monumentis Phœnicum credendū est, in illis Hirā Rex traditur antiquior Carthagine condita annis plus quàm 150. de quo superius ex Phœnicum commentariis probatur, quod Solomoni templi Hierosolymitani conditori amicus fuerit, & multa ad templi fabricam

a Temporum
ratio apud
historiogra-
phos ina-
qualis.

b Hiram
& Solomoni
amici-
tia, de qua
supra libro
1. contra A-
pionem in
principio.

contulerit. Salomon verò ædificauit templum post Iudæorum discessum ex Ægypto annis 612. Porro numerum pulforum eundem quem Lyſimachus commentus (ait enim 100. & 10. eorum fuisse millia) miram quandam & credibilem reddit causam, cur sabbatum nominatum sit. Exacto enim (inquit) sex dierum itinere, inguinum vlceribus affecti sunt: & hac de causa septima die quieuerunt: incolumes constituti in regione quæ nunc Iudæa vocatur. & appellarunt eam diem sabbatum, seruata Ægyptiorum voce. nam & inguinis morbum Ægyptij vocant sabbatosim. An non igitur vel deridenda hæc nugacitas, vel contrà odio habenda talis in scribendo impudentia? Apparet enim quòd omnes inguinibus laborauerint, hominum millia centū & decem. Atqui si erant cæci & claudi & morbi di, quales fuisse Apion ait, ne vnus quidem dies iter progredi potuissent: sin autem poterant per magnam solitudinem proficisci, prætereàq. sibi obſistentes vincere populariter repugnando, nequaquam vniuersi post sextam diem inguinum morbo correpti fuissent. Neque enim naturaliter tale quippiam euenire iter agentibus necesse est, sed plurimorum millium exercitus definita semper itinera per agūt: neque temerè ita accidisse verisimile videtur. est enim omnino absurdum. At ^bverò mirificus hic Apion sex quidem diebus eos peruenisse in Iudæam prædixit: rursus autem Moſen conſcēſo monte, qui Ægyptum inter & Arabiam situs est, nomine Sinæus, quadraginta dieb. deliuisse dicit, indeq. descendente in Iudæis leges dedisse. atqui quomodo possibile est, eisdem & quadraginta dies in deserto ac in aquoso loco manere, & quòd in medio spatium est, id totū sex diebus pertransire? Sabbathi verò appellatione.

a Inguinis
morbum Ægyptij
sabbatosim
vocat.

b De p'fio
figmenti Apionis
deſcēſionem
itineris.

tionis grammatica ratio, quam adfert multam
 impudentiam præ se fert, vel certè magnam im-
 peritiā. Nam hæ voces Sabbo & Sabbatum, in-
 ter se maximè differunt. Sabbatum enim secun-
 dum Iudæos quies est ab omni opere. Sabbo ve-
 rò, ut ille affirmat, Ægyptiis inguinum morbum
 significat. Tales quædam de Mose & Iudæorum
 ex Ægypto profectio Ægyptius Apion noui-
 tates finxit, præter aliorum commentus auto-
 ritatem. Et quid mirum si de nostris mentitur
 patribus? quandoquidem de se ipso contra me-
 titus est: & natus in Oasi Ægypti, primas iste Æ-
 gyptiorum existimatus, veram quidem patriam
 & genus suum abiuravit: Alexandrinum autem
 se mentitus, confirmat generis sui prauitatem.
 Merito igitur quos odit & conuitiis infectatur,
 eos Ægyptios appellat. nisi enim pessimos esse
 existimaret Ægyptios, semet ex eorum genere
 haud eximeret quandoquidem qui se de cele-
 britate patriæ iactant, honorificum quidem du-
 cunt ab ea denominari, coarguunt verò eos, qui
 præter ius in eandem sese ingerere conantur.
 Erga nos autem alterutro modo affecti sunt Æ-
 gyptij aut enim ceu gloriabundi cognatos se si-
 mulat, aut participes nos infamiae sunt cooptat.
 At præclarus isto Apion videtur contumelio-
 sum nostrum infectionem, quasi mercedem
 voluisse reddere Alexandrinis: pro data sibi ci-
 uitate: sciensque eorum cum habitatoribus
 Alexandriæ Iudæis similitudinem, proposuit quidē
 illis conuicium facere, vnā tamen comprehen-
 dit reliquos quoque vniuersos, utrobique impuden-
 ter mentiens. Videamus igitur, quænam sint illa
 græua & non ferenda, de quibus habitatores
 Alexandriæ Iudæos accusat. Venientes, inquit, e
 Syria, sedes fixerunt ad importuosum mare, vñ
 darum vicini assukibus. Ergo si locus opprobrii

a. Apion ve-
 ram patriā
 & genus
 suum abip-
 rat.

b. Apion cō-
 tumeliosam
 Iudæorum
 infectatio-
 nem, quasi
 mercedem
 Alexandri-
 nis reddere
 voluisse vi-
 detur.

*a Alexandria pars o-
ra mariti-
ma.*

*b Iura &
libertates
Iudeorum.*

habet non quidem patriæ suæ, sed tamen quam patriam dicit, Alexandria cōiiciatur. Illius enim & maritima ora pars est, ut omnes confirmant ad inhabitandum optima, quam si Iudæi per vim occupauerunt, ita ut ne post quidē eicerentur, fortitudinis eorū argumētum est. Verum Alexander eis locum ad incolendū dedit, & parem cum ipsis à Macedonibus honorē consecuti sunt. Nescio autem quid dicturus fuerit Apion, si circa Necropolim habitassent, ac non circa Regiam sedes posuissent, & hodie quoque eorum tribus appellaretur Macedones. Igitur si legit epistolas Alexandri Regis, Ptolemæiq. Lagi ac successorum illius Egypti Regum, & colūnam stantem Alexandria ac ^b iura continētem quæ Cæsar magnus Iudæis concessit: hæc inquit, si sciens, contraria scribere ausus est, malus erat: sin autem nihil horum nouit, indoctus. Illud quoq. quod se mirari dicit, quod cū Iudæi esset, Alexandrini vocati sunt, similis inscientiæ est. Omnes etenim qui ad coloniam aliquam deuocantur, etsi plurimum ab alterutris genere differant, à conditoribus appellationem accipiūt. Et quid opus est de aliis dicere? nostrorum enim ipsorum hi, qui Antiochiam inhabitant, Antiocheni nominantur. Ius enim ciuium eis dedit conditor: Seleucus. Similiter & qui in Epheso commorantur, & alia Ionia cum ciuib. exinde natis eandem appellationē habent, hæc præbentib. eis regni successoribus: Romanorum verò clementia, cunctis non paruulum donum appellationis suæ concessit, nō solum uiris singulis, sed etiam maximis gentibus in communi. Hispani deniq. antiqui, & Tyrreni, & Sabini, Romani vocantur. Si verò hunc modum aufert communis ciuitatis Apion, desinat semetipsum Alexandrinum dicere. Natus enim in intima

Egypto

Ægypto quomodo erit Alexandrinus, iure ciui-
 ratis, sicut ipse in nobis dicit, ablato? cum solis
 Ægyptiis nunc orbis domini Romani, partici-
 pati cuiuslibet ciuitatis interdixisse videantur.
 Hic autem præclarus dignitates quas ipse impe-
 trare prohibetur adipisci non valens, calumnia-
 ri conatur eos qui hæc iustissime percepere. Non
 enim propter inopiam habitatorum ciuitatis
 quam studiosè ædificabat ^a Alexander, nostro a *Alexan-*
 rum aliquos ibi collegit: sed omnes approbans *der.*
 diligenter ex virtute, ac fide dignos inueniens
 hoc præconium nostris exhibuit, cum gen-
 tem nostram studeret non mediocriter hono-
 rare. Ait enim Hecætus, quia propter mansue-
 tudinē atq. fidem, quam ei præbuere Iudæi, Sa-
 mariam regionem adiecit, ut eam sine tributis
 haberet. Similiter quoq. sensit post Alexandrū
 etiam ^b Ptolemæus Lagi de Iudæis in Alexan- b *1. Ptole-*
 dria commorantibus. Nam Ægyptiaca eis castra *maus Lagi.*
 commisit, arbitratus fide simul eorum & forti-
 tudine conseruanda: & in Cyrene credens se tutis-
 simè regnaturum, & in aliis Libyæ ciuitatibus,
 ad ea loca partem Iudæorum habitandi causa
 direxit. Post ^c hunc autē Ptolemæus, qui Phila- c *2. Ptole-*
 delphus est appellatus, non solum si qui fuere *maus Phila-*
 captiui apud eos nostrorum, omnes absoluit, sed *delphus.*
 pecunias eis sæpius condonauit: & (quod maxi-
 mum est) desiderauit agnoscere nostras leges, &
 sacrarum scripturarum volumina contempnit:
 misitq. ^d rogans destinari viros qui ei interpre- d *Septua-*
 tarentur legē: & ut hæc apprimè conscriberen- *gina inter-*
 tur, diligentiam hanc commisit non quibuscunq. *preses;*
 viris, sed Demetrium Phalereum, & Andream,
 & Aristen, quorū eruditione sui seculi Deme-
 trius facilè princeps erat, alij verò habebant
 custodiam corporis sibi creditam, huic curæ
 præfeci. Non enim leges, & patrum nostrorum

philosophiam discere concupisceret, si his vten-
tes despiceret & non potius valde miraretur.
Apion autem penè omnes in ordine successe-
res eius Macedonum Reges ignoravit habuisse
erga nos principum familiaritatis affectum. Ter-
tius^a namque Ptolemæus, qui vocatur Euerge-
tes, fortiter obtinens Syriam vniuersam, non
Diis Aegyptiacis pro victoria solennitates grati-
ficas immolauit: sed veniens ad Hierosolymam,
multas hostias sicut nostri moris est, Deo sa-
crificauit, dignissimamque dicauit ornamenta vi-
ctoriæ. Philometor^b autem Ptolemæus, & eius
vxor Cleopatra, omne regnum commiserè lu-
dxis: & duces totius fœre militiæ Onias & Do-
sitheus Iudæi: quorum nominibus derogat A-
pion, cum debuisset opera eorum potius mira-
ri, & gratias agere, quoniam libetauere Alexan-
driam, cuius ciuis videri vult. Nam dum rebel-
lio surrexisset in Cleopatræ regno, & pericu-
lum pessimæ perditionis instaret, istorum labo-
re ciuitas intestinis præliis est erepta. Sed po-
stea, inquit, Onias ad urbem deduxit exercitum
paruum, cum esset illic Thermus præsens Ro-
manorum legatus: quod (vt ita dicam) rectè at-
que iustè factum est. Ptolemæus enim qui co-
gnominatus est Physcon, moriente suo patre
Ptolemæo Philometore, egressus est de Cyre-
ne, volens Reginam Cleopatram expellere, &
filios Regis, vt ipse regnum iniustè sibi mer ap-
plicaret: propter hæc ergo Onias aduersus eum
bellum pro Cleopatra suscepit: & fidem quam
habuit circa Reges, nequaquam in necessitate
deferuit. Testis autem Deus iustitiæ eius ma-
nifestus, apparuit. Nam^c Physcon Ptolemæus,
cum aduersum exercitum quidem Oniæ pugna-
re præsumeret, omnes verò Iudæos in ciuitate
positos cum filiis & vxoribus capiens, nudos
atque

a 3. Ptole-
mæus Euer-
getes.

b 4. Ptole-
mæus Philo-
metor.

c 5. Ptole-
mæus Phys-
con in lu-
dxos, grassa-
re desinit.

atque vinctos elephantis subiecisset, ut ab eis conculcati deficerent, & ad hoc etiam bestias ipsas inebriasset, in contrarium quæ præparauerat, euenire. Elephantis enim relinquentes sibi appositos ludæos, impetu facto super amicos eius, multos ex ipsis interemere. Et post hæc Ptolemæus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis noceret hominibus. Concubina verò sua charissima, quam alij quidem Ithacam, alij verò Hirenen denominant, supplicante ne tantam impietatem perageret, & concessit, & ex his quæ egerat vel acturus erat, pœnitentiam egit. Unde restat hanc diem ludæi Alexandriæ constituti, eo quod aperte à Deo salutem promeruerit, celebrare noscentur. Apion autem omnium calumniator, etiam propter bellum aduersus Phylæconem gestum, ludæos accusare præsumpsit, cum eos laudare debuerit. Is autem etiam vi-

*a De Cleo-
timæ Cleopatæ Reginæ Alexandinorum me-
parra viti-
minit, veluti nobis impropere, quoniam cir-
ma Alexā-
ca nos fuit ingrata: & non potius illam redar-
dracorum Re-
guere studuit, cui nihil omnino iniustitiæ & gina, cuiusq;
malorum operum defuit: vel circa generis ne-
sceleribus.*

cessarios, vel circa maritos suos, qui etiam dilexerint eam, vel in communi contra Romanos omnes, & benefactores suos imperatores: quæ etiam sororem Arsinoen occidit in templo, nihil sibi nocentem. Peremit autem & fratrem insidiis: paternosq; Deos, & sepulcra progenitorum depopulata est. Percipiensque regnum à primo Cæsare, eius filio & successor, rebellare præsumpsit, Antoniūmq; b corrumpens amato-

*b Antonium
Cleopatra
marium.*

riis rebus, patriæ inimicū fecit, & infidelē circa suos amicos instituit, alios quidē genere regali spoliens, alios autem demens ad mala gerenda cōpellēs. Sed quid oportet amplius dici,

eum illum ipsum in navali certamine reliquens, id est, maritū & parentem communium filiorum, tradere eum exercitu principatum, & se sequi coegit? Nouissimè verò Alexandria à Cæsare capta, ad hoc vsque perducta est, ut saltem hinc sperare se iudicaret, si posset ipsa manu sua Iudæos perimere: eo quòd circa omnes crudelis & infidelis extaret. Putasne gloriandū nobis non esse, si quem madmodum dicit Apion, famis tempore Iudæis triticum non esse mensa? Sed illa quidem pœnam subiit competentem. Nos autem maximo Cæsare vaimur teste auxilij, atque fidei quam circa eum contra Egyptios gessimus: necnon & senatu eiusque consultis, & epistolis Cæsaris Angusti, quibus nostra merita comprobantur. Has literas Apionem oportebat inspicere, & secundum genera examinare testimonia sub Alexandro facta, & omnibus Ptolemæis, & quæ à senatu constituta sunt, necnon & maximis Romanis imperatoribus. Si verò Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac penuriae frumentorum, non accusatio Iudæorum. Quid enim sentiant omnes imperatores de Iudæis in Alexandria commorantibus, palam est: nam administratio tritici nihilo magis ab eis, quàm ab aliis Alexandrinis transacta est. Maximam^a verò eis fidem olim à Regibus datam conseruauere, id est, fluminis custodiam, totiusque custodiz, nequaquam his rebus indignos esse iudicantes. Sed super hoc, quomodo ergo, inquit, si sunt ciues, eosdem Deos, quos Alexandrini, nō colunt? Cui respondeo. Quomodo etiam cum vos sitis Egyptij, inter alterutros prælio magno & sine federe de religione contenditis? aut certè propterea non vos omnes dicimus Egyptios, &

neque

a. Iudæi fidentem enim olim à Regibus datam conseruauere.

neque communiter homines, quoniam ^a be-
stias aduersantes naturę colitis, multa diligentia
nutrientes? cum genus utique nostrorum vnum
atque idem esse videatur. Si ^b autem in vobis
Ægyptiis tantę differentię opinionum sunt,
quid miraris super his qui aliunde in Alexan-
driam adueniunt, si legibus à principio consti-
tutis, circa talia permanserint? ^c autem seditio-
nis causas nobis apponit: qui si cum veritate ob-
hoc accusat ludęos in Alexandria constitutos,
cur omnes non culpare possit, eo quod nesci-
amus habere concordiam? Porro etiam seditio-
nis autores, quilibet inueniet Apionis similes A-
lexandrinorum fuisse ciues. Donec enim Gręci
fuere & Macedones hanc ciuitatem habentes,
nullam seditionem aduersus non gessere, sed
antiquis cessere solennitatibus. Cum verò mul-
tudo Ægyptiorum creuisset inter eos, propter
confusiones temporum, etiam hoc opus sem-
per est additum. Nostrum verò genus perman-
sit purum. Ipsi ^d igitur molestię huius fuere
principium, nequaquam populo Macedoni-
cam habente constantiam, neque prudentiam
Gręcam: sed cunctis scilicet videntibus malis
moribus Ægyptiorum, & antiquas inimicitias
aduersum nos exercentibus. E diuerso nam-
que factum est quod nobis impropere præ-
sumunt. nam cum plurimi eorum non oppor-
tunè ius eius ciuitatis obtineant, peregrinos
vocant eos qui hoc priuilegium ad omnes
impetrasse noscuntur. Nam Ægyptiis neque
Regum quisquam videtur ius ciuitatis fuisse
largitus: neque nunc quilibet imperatorum.
Nos autem Alexander quidem introduxit, Re-
ges autem auxere, Romani verò semper custo-
dire dignati sunt. Itaque derogare nobis A-
pion voluit, quia imperatorum non statuamus.

a Ægypti
bestias natu
ra repugnā-
tes colunt.

b Discordia
Iudęorū
ciuium Ale-

c Seditionis
in religione.

c Seditionis
Alexandria
causa.

d Depu'sto
argumenti
Apionis, lu-
dęos seditionis
in Alexan-
dria ciuium
exuisse.

a Romanorum
 erga Iudaeos
 magnanimitas.
 images, tanquam illis hoc ignorantibus, aut
 defensione Apionis indigentibus: cum ^a potius
 debuerit admirari magnanimitatem modestiam-
 que Romanorum, quoniam subiectos non co-
 gunt patria iura transcendere: sed suscipiunt
 honores, sicut dare offerentes pium atque legi-
 timum est. Non enim honoribus gratiam ha-
 bent, qui ex necessitate & vi etiam conferun-
 tur. Graecis itaque & aliis quibusdam bonum
 esse creditur images instituere. Denique &
 patrum & vxorum filiorumque figuras depin-
 gentes exultant, quidam vero etiam nihil sibi
 competentium sumunt images. alij vero &
 feruos diligentes, hoc faciunt. Quid ergo mi-
 rum est, si etiam principibus ac dominis hunc
 honorem praebere videantur? Porro autem le-
 gislator, non quasi prophetans Romanorum
 potentiam non honorandum, sed tanquam cau-
 sam neque Deo, neque hominibus vtilem de-
 spiciens, & quoniam totius animati, multo ma-
 gis Dei inanimati, probatur hoc inferius, inter-
 dixit ^b imagines fabricare. aliis ^c autem hono-
 ribus post Deum colendos non prohibuit vi-
 ros bonos, quibus nos & imperatores & popu-
 lum Rom. dignitatibus ampliamus. Facimus
^e Quomodo autem pro eis continua sacrificia: & non solum
 Imperatores quotidianis diebus ex impensa communi om-
 ni & magistratum Iudaeorum talia celebramus: verum cum
 eis colendi. nullas alias hostias ex communi, neque pro fi-
 liis petagamus; solis imperatoribus hunc hono-
 rem praecipuum pariter exhibemus, quem ho-
 d Mendacium minum nulli persoluimus. Hae itaque commu-
 a Posidonio niter satisfactio posita sit aduersus Apionem
 & Apollonio in Iu- pro his quae de Alexandria dicta sunt. Admi-
 daos confite- ror ^d autem etiam eos, qui ei huiusmodi fomi-
 & reuocatio. tem praebere, id est, Posidonium & Appol-
 lonium Molonis: quoniam accusant quidem nos,
 quare

quare nos eosdem Deos cum aliis non colimus: mentientes autem pariter, & de nostro templo blasphemias componentes incongruas, non se putant impiè agere: cum sit valde turpissimum liberis, qualibet ratione mentiri, multo magis de templo apud cunctos homines nominato, tanta sanctitate poliente. In hoc enim sacrario Apion præsumpsit edicere, asini caput collocasse Iudæos, & eum colere, ac dignum facere tanta religione: & hoc affirmat fuisse depalatum, dum Antiöchus Epiphanes & exposuisset templum, & illud caput inuenisset ex auro cum pontum multis pecuniis dignum. Ad *a Responsio ad obiectio- nem de asini capite.* hoc igitur primum quidem respondeo, quoniã Egyptius vel si aliquid tale apud nos fuisset, nequaquam debuerat increpare, cum nõ sit deterior asinus fironibus & hircis & aliis, qui sunt apud eos Dij. Deinde quomodo non intellexit, operibus increpatus de incredibili suum mendacio. Legibus namque semper utimur iisdem, in quibus sine fine consistimus. Et cū varij casus nostram civitatem, sicut etiam aliorum venauerint, & Theos ac Pompeius Magnus, ac Licinius Crassus, & ad novissimum Titus Caesar, bello vincentes obtinuerint templum, nihil huiusmodi illic inuenere: sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia verò Antiöchus neque iustam fecit templi depredationem, sed egestate pecuniarum ad hoc accessit, cum non esset hostis, & socios insuper nos suos & amicos aggressus est, nec aliquid dignū derisione illic inuenit, multi & digni conscriptores super hoc quoque testantur: Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes, & Castor chronographus, & Apollodorus: qui omnes dicunt pecuniis indigentem Antiöchum transgressum

Fœdera Iudæorum, & spoliasse templum auro
 argentoque plenum. Hæc igitur Apion debuit
 respicere, nisi cor asini ipse potius habuisset, &
 impudentiâ canis, qui ad ipsos affolet coli: ne-
 que enim extrinsecus alia ratiocinatione men-
 titus est. Nos itaque asinis neque honorem ne-
 que potestatem aliquam damus, sicut Ægyptij
 crocodilis & aspidibus: quando eos qui ab istis
 mordentur, & à crocodilis rapiuntur, felices &

a Asini a- Deo dignos arbitrantur. Sed * sunt apud nos a-
pucl- Iudæos sini, quod apud alios sapientes viros, onera si-
aliis que sa- bimet imposita sustinentes. Et si ad areas acce-
pientes vi- dentes comedant, aut proposita non adim-
vo: qui di- pleant, multas valde plagas accipiunt, quippe o-
camur. peribus & ad agriculturam rebus necessariis
 ministrantes. sed aut omnium rudissimus fuit

Apion ad componendum verba fallacia, aut
 certè ex rebus initia sumens, hæc implere non
 valuit, quando nulla potest contra nos blasphem-
 ia provenire. Alteram verò fabulam, de ro-
 gatione nostra plenam, de Græcis apposuit: de
 quo hoc dicere sat erit, quoniam qui de pieta-
 te loqui præsumunt, oportet eos non ignorare
 minus esse immundum per templa transire,
 quàm sacerdotibus scelestæ verba confingere.

b Historio- Isti *b* verò magis studuere defendere sacrilegū
graphi qui- Regem, quàm iusta & veracia de nostris & de
dam perfi- templo conscribere. Volentes enim Antiocho
diam ac sa- gratificari & perfidiam ac sacrilegium eius te-
orilegiū. An- gere, quo circa gentem nostram est usus pro-
bioshi rege- pter egestatem pecuniarum, detrahentes nobis
re conatur. etiam quæ in futuris essent, mentiti sunt. Pro-

pheta verò aliorum factus est Apion, & dixit
 Antiochum in templo inuenisse lectum, & ho-
 minem in eo iacentem, & appositam ei mensu-
 lam maritimis terrenisque volatiliū dapibus
 plenam, & quod obstupuisset his homo. Illum
 verò

verò mox adorasse Regis ingressum, tanquam maximam sibi opem præbituri: ac procidentem ad eius genua, extensa dextera poposcisse libertatem: & iubente Rege vt consideret, & diceret quis esset, vel cur ibidem habitaret, vel quæ esset causa ciborum eius, tunc hominem cum gemitu & lachrymis lamentabiliter suam narrasse necessitatem. Ait, inquit, esse se Græcum: & dum peragraret provinciam parandi victus causa, correptum se subito ab alienigenis hominibus, atque deductum ad templum, & inclusum illic, & à nullo conspici, sed cuncta dapnum apparatione saginari. Et primum quidem hæc sibi inopinabilia beneficia visa attulisse letitiam: deinde suspicionem, postea stuporem: postremum consulentem à ministris ad se accedentibus audisse legem ineffabilem Iudæorum pro qua nutriebatur: & hoc illos facere singulis annis quodam tempore constituto. Et
 2, comprehendere quidem Græcum peregrinū, eūque annuo tempore saginare, & deductum ad quandam sylvam, occidere quidem eum hominem, eiusque corpus sacrificare secundum suas solennitates, & gustare ex eius visceribus, & iururandum facere in immolatione Græci, vt inimicitias contra Græcos haberent: & tunc in quandam fontem reliqua hominis percunctis abicere. Deinde refert eum dixisse, paucos iam dies debitos sibi met superesse, atque rogasse, vt reueritus Græcorum Deos, & superans in suo sanguine insidias Iudæorum, de malis eum circumstantibus liberaret. Huiusmodi ergo fabula non tantum omni tragedia plenissima est, sed etiam crudeli impudentia redundat. Non tamen à sacrilegio priuat Antiochum, sicut arbitrati sunt, qui hæc ad illius gratiam conscribere. Nō enim præsumpsit aliquid tale,

*a Iudæis
 quocumque ho-
 minem Gra-
 cum immo-
 lare debere.*

ut ad templum accederet: sed sic inuenit non sperans. Fuit ergo voluntatibus iniquis impius, & nihilominus sine Deo, quicquid iussit mendacj superfluitas, quam ex ipsa re cognoscere valde facillimum est. Non enim circa solos Græcos discordia legum esse dignoscitur, sed maxime aduersus Ægyptios & plurimos alios. Cuius enim regionis homines non contigit aliquando apud nos peregrinari: ut aduersus solos Græcos renouata coniuratione per effusionem sanguinis ageremus: vel quomodo possibile est, ut ad hostias omnes Iudæi colligerentur, & tantis millibus ad gustandum viscera illa sufficerent, sicut ait Apion? vel cur inuentum hominem quicumque fuit (nomen enim suo nomine conscripsit) aut quomodo eum in suam patriam Rex non cum pompa deduxit? dum posset hoc faciens, ipse quidem putari pius, & Græcorum amator eximius, assumere verò contra Iudæorum odium, auxilia magna cunctorum. Sed hæc reliquo: insensatos enim non verbis, sed operibus decet arguere. Sciunt^a igitur omnes, qui videre constructionem templi nostri, qualis fuerit, & intransgressibilem eius purificationis integritatem. Quatuor enim porticus habuit in circuitu, & harum singulæ propriam secundum legem habuerunt custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus etiam alienigenis: mulieres tantummodo menstruatae transire prohibebantur. In secundam verò porticum cuncti Iudæi ingrediebantur: eorumque coniuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertiâ, masculi Iudæorum mundi existentes atque purificati. In quartâ autem sacerdotes, stolis induci sacerdotalibus. In adytum verò soli principes sacerdotum, propria stola circumamicti. Tanta verò est circa omnia prouidentia pietatis,

a Templi
porticus des-
criptio.

vñ secundum quasdam horas sacerdotes ingre-
 di constitutum sit. Manè etenim aperto templo
 oportebat facientes traditas hostias introire: &
 meridie rursus, dū clauderetur templū. deniq;
 ne vas quidem aliquod portari licet in templū,
 sed erant in eo solummodo posita, altare, men-
 sa, thuribulū, candelabrum, quæ omnia & in le-
 ge conscripta sunt. Etenim a nihil amplius neq; a *Quæ in iē*
 mysteriorum aliquorum ineffabiliū agitur, ne- *plæ posita*
 quæ intus vlla epulatio administratur. Hæc e- *fuerint.*
 nim quæ prædicta sunt, habent totius populi te-
 stimoniū manifestū, rationēmq; gestorum. Li-
 cet enim sint tribus quatuor sacerdotum, &
 datum tribuum singulæ habeant hominum plus
 quàm quinq; millia, sit tamen observatio parti-
 cularitæ per dies certos: & his transactis, alij
 succedentes ad sacrificia veniunt: & cōgregati
 in templum mediante die à præcedentibus cla-
 ues templi & ad numerū omnia vasa percipiūt,
 nulla re quæ ad cibū aut potū attineat in tem-
 plum delata. Talia namq; etiam ad altaria offer-
 re prohibitum est, præter illa quæ ad sacrificia
 præparantur. Quid ergo Apionem dicimus, nihil
 horum examinantē, verba incredula protulisse?
 Sed turpē est, historiz veram notitiam si pro-
 fecte grammaticus non possit. Et sciens templi
 nostri pietatē, hanc quidem prætermisit. Ho-
 minis autē Græci comprehensionē finxit, & pa-
 bulum ineffabile, & ciborū opulentissimam cla-
 sse: & peruios ingredientes, vbi nec nobi-
 lissimos Iudæorum licet intrare, nisi fuerint sa-
 cerdotes. Hæc ergo pessima est impietas, atque
 mendacium spontaneum, ad eorum seductionē,
 qui noluerunt discutere veritatē. Per ea siqui-
 dem mala ineffabilia, quæ prædicta sunt, nobis
 detrudere tentauere. Rursūque tanquam piis-
 simus decideret, adiciens fabulæ inania facta,

b Sacerdotū
 tribus qua-
 tuor, quatuor
 singula plus
 quàm quin-
 que millia
 hominum
 habent.

a Alia A. Ait ^a enim illum retulisse, dum bellū Iudæi cō-
pionis de Za- tra Idumæos haberēt longo quodam tempore,
bido fabula. ex aliqua ciuitate Idumæorum qui in ea Apol-
 linē volebat venisse ad Iudæos, cuius hominis
 nomen dicitur Zabidus: deinde eis promississe
 traditurum se eis Apollinem Deum Doreniū:
 venturūmq; illum ad nostrum templū, si omnes
 ascenderent, & adducerent omnem multitudi-
 nē Iudæorū. Zabidum verò fecisse quoddā ma-
 chinamentum ligneū, & circumposuisse sibi, &
 in eo tres ordines infixisse lucernarū, & ita am-
 bulasse, vt procul stantibus appareret, quasi stel-
 la per terram iter agens. Porro Iudæos inopina-
 bili visione obstupuisse, & longē constitutos te-
 nuisse silentium. Zabidū verò multa quiete ad
 templum venisse, & aureū detraxisse asini caput
 (sic enim vrbane conscribit) & rursus Dorā ve-
 lociter aduenisse. Agitur & nos dicere possumus,
 quia asinum, hoc est, semetipsum Apion grauat,
 & facit stultitia simul & mendaciis oneratū. Lo-
 ca namq; quæ nō sunt, cōscribit: & ciuitates ne-
 sciens transfert. Idumæa enim prouinciæ nostræ
 cōfinis est, posita iuxta Gazā, & nulla ciuitas hu-
 ius Dora nuncupatur. In ^b Phœnicie verò iuxta
b Dora Phœ- montē Carmelū Dora ciuitas appellatur, in nul-
niciæ ciuitas lo cōcordans Apionis oblocutionibus. Quatuor
& non Idu- enim dierū itinere procul est à Iudæa. Cur ita-
ma. que nos rursus accusat, eo quod non habeamus
 communes cum aliis Deos, si sic facile credidere
 patres nostri ad se venturum Apollinem, & cū
 stellis eum ambulare super terrā putauere? Lu-
 cernam enim prius nunquā videre scilicet, qui
 tot & tanta concelebrāt candelabra. Sed nec a-
 liquis ei ambulāti per prouinciā ex tantis milli-
 bus obuiauit. Desolatos etiam vicōs eustodibus
 cōperit, & hoc tempore belli. Cætera iam relin-
 quo. Ianuz ^c verò templi altitudine quidem
 erant

c Ianuz
templi.

erant cubitorum LX. latitudine verò XX. omnes
 deauratae, & penè auro puro cōfectae. Has clau-
 debant nō minus quàm viri ducenti diebus sin-
 gulis: & relinquere eas apertas, nefandū nimis
 erat. facile igitur eas lucernifer ille aperuisse
 creditur, qui solus etiā habuisse aſini caput æſti-
 mabatur: quapropter dubium eſt, utrū hoc ca-
 put Zibidus denuò reuocauit: an certè ſumens
 Apion, introduxit in templum, vt Antiochus in-
 ueniret, vt ſecundo Apioni aliquam mentiendi
 daret occaſionem. Mentitur autē & de Iuramē-
 to, quod iuremus per Deum factorē cœli & ter-
 rae & maris, nulli Iudæos fautores alienigenæ, &
 maximè Græcis. Oportebat autem mentientem
 abſolutè dicere, nulli fautores alienigenæ, &
 magis Aegyptiis: ſic etenim ab initio poterant e-
 ius figmenta de iureiurando congruere, ſi ab A-
 gyptiis utiq; patres noſtri non propter maligni-
 tatē ſuam, ſed propter calamitates expulſi ſunt.
 A Græcis autem plus locis quam ſtudiis ſumus
 abiuncti, ita vt nullę inter nos & illos inimicitie
 & æmulationes eſſe noſcantur. E diuerſo nāq;
 multos eorum ad noſtras leges cōrigit acceſſiſ-
 ſe, quorum quidam permanſere, quidā verò per-
 durare nō ferentes, denuò receſſere. Hoc tamē
 iuſſurandum nūquam ſe quiſquam audiſſe me-
 minit apud nos habitum, ſed ſolus Apion (vt vi-
 detur) audiuit. Ipſe namq; id compoſuit. Magna
 ergo admiratione eximia Apionis prudentia,
 vel ob hoc quod mox dicetur, digna eſt. Hoc
 enim eſſe affirmat indicium, quia neq; legibus
 iuſtis utamur, nec Deum colamus vt conuenit,
 quod diuerſis gentib. ſeruiamus, & calamitates
 quaſdā circa ciuitatem ſuſtineamus, cūnī utique
 principalis ciuitas Romanorū ſit, cuius ciues ſo-
 li ab initio regnare atq. non ſeruire conſueue-
 rūt. Quis etenim horū magnanimitati valeat ob-

*a Mendacij
de iuramen-
to depulſio.*

*b Apion Iu-
den ſerui-
tutem ex-
probat.*

sistere? Nullus etenim aliorum potest dicere sermonem quem Apion locutus est, quando paucis contigit in principatu continuè præsidere, & non rursus aliis facta mutatione servire. Plurimæ namq; gentes aliis obedire coactæ sunt: soli autem Ægyptij, eo quòd refugiant (sicut aiunt) in eorum provinciam Dij, atq; salventur migrantes in effugios bestiarum. honorem præcipuum inuenerunt, ut nulli famularentur horum qui Asiam Europamq; tenuere: qui scilicet unam diem ex xuo totius seculi non habuere libertatem, neque apud indigenas dominos, neq. apud externos. Nam quemadmodum eis vñ sint Persæ, non semel solummodo, sed frequenter vastantes vrbes, templa euercentes, putatos apud eos interficientes Deos, improperare non studeo. Nõ enim conuenit stultitiam nos indocti Apionis imitari: qui neq; casus Atheniensium, neque Lacedæmoniorum animo suo concepit, quorum hos quidem forissimos, illos religiosissimos, omnes affirmat. Taceo Reges pietate celebres, inter quos Croesum quàm diuersis vitæ sunt calamitatibus sauciari. Taceo incensam Atheniensium arcem, templum Ephesinũ & Delphicum, aliâque multa: hic nemo calamitatem passus, sed potius inferentibus inculit improperia. Nouus autem accusator nostrorum Apion inuentus est, malorum suorum apud Ægyptũ gestorum prorsus oblitus. Sed Sesostris eum, quẽ refert fabula Regem fuisse Ægypti, ut creditur, excacauit. Veruntamen & possumus & nos dicere nostros Reges David & Solomonem, qui multas subdidere gentes. Sed de his modo superlegendũ est: quæ verò cunctis nota sunt, Apion modis omnibus ignorauit: quoniam Persis, & post hos principibus Asiæ Macedonibus, Ægyptij quidem seruiere, nihil differetes à famulis. Nos autem

a David
 & Solomone
 in perentia.

autem liberi consistentes, etiam ciuitatū in circuitu positarum, tenuimus principatū annis viginti & centum, vsq; ad Pompeium Magnum. Et dum vniuersi Reges sunt expugnati à Romanis, omnium soli propter fidem suam maiores nostri & socij & amici fuere. Sed viros mirabiles non præbuimus, velut quarundam artium inuectores, & sapientia præcellentes: & inter hos enumerat Socratem, & Zenonē, & Cleanthē, & alios huiusmodi. Deinde^a quod potius est mirandū, semetipsum his adiecit, & beatificat Alexandriam, quia ciuem talem habere meruit, quod ritē facit. Oportebat enim vt ipse sui testis existeret, qui aliis omnibus sic importunus & callidus esse videbatur, & vita verbōq; corruptus. Quapropter rectē quilibet Alexandriæ cōdolebit, si super isto aliquid magni sapuerit. De viris autem qui fuere apud nos titulo nullo laudis inferiores, sciunt qui voluerint nostræ antiquitatis libris incumbere. Reliqua verò quæ in accusatione conscripta sunt, dignum erat fortē sine satisfactione relinquere, vt ipse sui potius & aliorum Ægyptiorum accusator extaret. Queritur benim eo quod animalia consueta sacrificemus, & non vescamur carnibus suillis: sed & circumcisionem genitalium vehementer irridet. De nostrorum quidem animalium peremptione, cōmunio nobis est cum alijs hominibus vniuersis. Apion autem sacrificantes nos redarguens, indicat semetipsum genere esse Ægyptiū. Non enim Græcus si esset aut Macedo, hoc molestē ferret. Isti enim vouent sacrificare hecatōbas suis Diis, & Sacerdotibus vtuntur ad epulas. Quæ cum ita sint, non propterea contigit mundum animalibus desolari, quod Apion expauit. Qui tamen si solennitates Ægyptiorum sequeretur, mundus desertus quidem esset homini-

*a Apion se-
ipsum lau-
dat & ma-
gnificat.*

*b Cur Indai
animalia cō-
suetū sacrifi-
cēt, nec par-
tibus suillis
vescantur.*

a **Ægyptio-
rum sacerdo-
tes circumci-
duntur, & à
porcinis car-
nibus absti-
nent.**

b **Mosis &
Apionis.**

c **Mosis con-
tra Apolloni-
um & Ly-
simachum
defensio.**

bus, ferocissimis autem bestiis impleretur: quia isti iudicantes Deos, diligenter enutriunt, quod si quis eum consuleret, quos putaret omnium Ægyptiorum esse sapientes atque Deicolas, sacerdotes sine dubio fateretur. Hæc enim duo dicunt sibi met ab initio à Regibus esse præcepta, ut Deos colant, & sapientiam diligant: quod illi facere præcipue iudicantur: qui & tamē & circumciduntur omnes, & à porcinis abstinēt carnibus. Sed neque ullus aliter Ægyptiorum cum eis Diis sacrificare dignoscitur. Cæcus igitur fuit Apion quando pro Ægyptiis nostras detractiones cōponens, illos videtur potius accusare: qui non solum utuntur solennitatibus, quas in nobis culpa iste: sed etiam alios circumcidi docet, sicuti dixit Herodotus. Unde recte mihi videtur Apionem propter patriæ suæ leges pœnas dedisse blasphemiz. Etenim & necessario circumciso circa genitalia vulnera ei facta nihil profuerunt, putrefactis in magnis doloribus expiravit. Oportet enim bene sapientes in legibus propriis circa pietatem integrè permanere, & aliorum minimè carpere. Iste verò suas quidem leges effugit, de nostris verò mentitus est. His itaque terminus vitæ fuit Apionis. Sed & nos hic iam finem liber accipiet. Quoniam & vetero & Apollonius Molon, & Lyfimachus, & alij quidam, tam per ignorantiam quàm per insaniā de legislatore nostro Mose, & legibus verba protulere, nec iusta nec vera: dum illæ quidē velut Mago atque fallaci derogant, leges autem malitiæ apud nos nulliusque virtutis affirmant esse doctores, volo breviter & de omni cōversatione nostra, & de particulari. (sicuti poterō) profere sermonem. Reor enim fore manifestum, quia & ad pietatem & ad convicium universalemque humanitatem, insuper ad iustitiæ labo-

Arboſumque tolerantiam, & ad contemptum
mortis optimas leges poſitas habeamus. Rogo
tamen lecturos, vt non cum inuidia exequantur
huius operis lectionem. Nō enim propoſui lau-
des conſcribere noſtrorum: ſed aduerſus eos,
qui nos plurimum & fallaciter accuſarunt, ſatis
factionem hanc puto eſſe iuſtiſſimam. Proinde
accuſationem Apollonius non continuē, ſicut
Apion inſtituit, ſed diſperſim. Quippe * qui ali-
quando quidem nos ſine Deo & hominibus o-
dioſos appellat, aliquādo verò formidinem no-
bis improperat: & ē diuerſo, rurfus aliquando de
audacia gentis noſtræ queritur. Dicit autē etiā
ſtultiores Barbaris & propterea nullum inuen-
tum nos ſolos vitæ vtile reperiſſe. Hæc autem
omnia manifeſtè redarguuntur, dum vniuer-
ſa, contraquam ab eo ſunt dicta monſtrantur,
& legibus imperata, & à nobis cum omni inte-
gritate geſta. Si verò coactus fuero facere men-
tionem legum contrariarum apud alios conſti-
tutarum, in culpa illi ſunt, qui noſtras ſolenni-
tates tanquam peiores cum aliorum conferunt.
Quibus neutrum puto remanere quod dicant:
neque quia non eas habeamus leges, quarum
ego capita & ſummas ad redarguendum poſi-
turus ſum: neque quia non præcipuē in legibus
propriis perduramus. Paulo ^b ergo altius exor-
ſus, volo primum dicere, quod eis qui ſine lege
& ordine viuunt, hi qui ordinis & communium
legum amatores extiterunt, & primi hoc in-
choauerunt, rectè manſuetudine atque virtute
præſtare dicendi ſunt. Denique conantur ſu-
guli eorum geſta ſua ad antiquitatem referre, vt
non imitatores aliorum videantur exiſtere, ſed
ipſi potius aliis legitimè viuendi duces fuiſſe.
Hi ſiquidem hunc in modum ſe habētibus, virtus
legiſlatoris eſt meliora conſiderare: & his qui

*a In quibus
Apollonius
Iudeos ac-
cuſat.*

*b Ordine &
communium
legum aman-
tores man-
ſuetudine
atque vir-
tute præſ-
tare dicendi
ſunt.*

vñ sunt legibus, quas potuerit, satisfacere, quia
 recte sunt. Populi verò est, vt in omnibus quæ
 constituta sunt, perduret: & neq; felicitate pro-
 cedente, neque calamitatibus aliquid horum im-
 mutet. Dico ^a igitur nostrum legislatorē, quos-
 libet qui memorantur leges antiquitate
 præcedere. Lycurgus ^b enim & Solon, & Zaleu-
 cus Loerensis, & omnes qui apud Græcos mira-
 biles sunt, nouelli atque recentes, quantum ad il-
 lum comparati esse noscuntur: quando nec ipsum
 nomen legis fuisse olim apud Græcos agnosci-
 tur. Testis Homerus est, qui nusquam in opere
 suo hoc usus est nomine. Non enim secundum le-
 gē, sed indiffinitis sententiis, & Regum præce-
 ptionibus, populus regebatur. Vnde etiā multo
 tempore permansere, tantum moribus vtentes,
 & non scripto, & multa horum semper secundum
 euentum casuum permittentes. Noster ^c verò
 legislator antiquus existens (hoc etiam vndiq;
 manifestum est, etiam apud eos clarum, qui
 semper contra nos loquuntur) & semetipsum
 præbuit optimum principem populorum con-
 sultorēque & instructionem totius legis vitæ
 constringens, eis suas hanc libenter excipere,
 & firmissimè inclita scientia custodire. Primū
 autem eius magnitudinis opera videamus. Il-
 le namque progenitorum nostrorum relinquen-
 tium Egyptum, & ad terram propriā remean-
 tium, multa millia sumens; ex plurimis & im-
 possibilibus rebus cautissimè liberauit: nam &
 in aquosam eos & multum arenosam oportebat
 transire viam, bellāque deuincere: & filios ac v-
 xores, prædāque bello seruare, in quibus dux
 egregius & consiliarius sapientissimus, & tutor
 veracissimus fuit vniuersorum. Omnem liqui-
 deni multitudinem à semetipso pendere fecit,
 & cum omnia quæ vellet persuadere posset, in
 nullo

*a Moses
 quoslibet le-
 gislatores
 antiquitate
 præcedit.*

*b Nomen,
 Lex, hoc vo-
 cabulum nus-
 quam apud
 Homerum
 reperitur.*

*c Moses vi-
 dit.*

nullo horum vindicauit sibi nec potestatem:
sed in quo maximè tempore potestatem sibi nec
arrogant & tyrannidem præfules rerum, & po-
pulum frequenter plurima iniquitate viuere cõ-
suefaciunt, in hac ille potentia constitutus, è di-
uerso magis iudicauit agendum piè, & plurimã
exhibere aliis æquitatem, ipse virtutem præci-
pnam se credens cunctis ostendere, & salutem
firmissimam præbere sequacibus bona volunta-
te. Et maximis actib. in singulis casibus vsus est.

Quapropter ^a rectè iudicabat, ducè atque cõsul- ^a *Moses du-*
entem se Deum habere, & primitus sibi nec sa- ^{com} *arque*
tisfaciens, quia secundum illius volutatem vni- ^{consultorum}
uersa gereret atque tractaret, credidit modis o- ^{Deum ha-}
mnibus oporere, vt etiã apud plebem hæc opi- ^{bat.}

nio permaneret. Nam qui Deum respicere suã
vitam credunt, delinquere non præsumunt. Hu-
iusmodi quidem noster legislator fuit, non Ma-
gus nõ fallat, sicut derogatores iniuste pronun-
ciant: sed ^b quales apud Græcos gloriantur fuis- ^b *Origo La-*

se Minoem & post eã legislatores alios. Nãm- ^{gum apud}
que quidam eorũ leges positas à Ioue dicebant: ^{Græci.}
alii verò eas in Apollinem & vaticiniũ Delphi-

cum referebant, siue pro veritate hoc credères
seu faciliè persuadendum indicantes populo.
Qui verò præcipuas leges instituerint vel qui
iustissimè de Dei fide cognouerint, licet hoc ex
ipsis legibus facta comparatione conspiciere.
Iam enim de ipsis tempus est disputandi. Igi-
tur infinitæ quidem particulatim gentium at-
que legum apud cunctos homines differentia
sunt. Alij siquidem monarchis, alij verò popu-
lum potestatem Reipublicæ commiserunt. Noster
verò legislator nihil horum intendens veluti si
quis hoc dicendo mensuram transcendat verbi
diuinã Remp. declarauit: Deo principaliter cõ-
uersationem nostram atque potestatem excelsi-

lenter assignans, & satisfaciens eum cunctos inspicere, tanquam causam bonorum omnium vniuersis hominibus existentem: & quæcunque contingit eos in angustis supplicasse, illius non latuisse voluntatem, neque quicquam eorum quæ gessere, vel siquid aliquis apud semetipsum potuit cogitare. Vnum verò eunī esse monstrauit, & ingenitum, immutabilem per tempus, æternum, & omni specie mortali pulchritudine differentem, & ipsum nobis notum: qualis autē

a *Quid Græcæ* sit secundum substantiā, prorsus ignotū. Hæc ^a

prudentia itaque de Deo sapuerunt prudentissimi Græcorum: qui quidem quòd eruditi sint, illo vti que

de sciendi præbente principia, nunc dicere prætermitto: quòd autem hæc optima & congrua Dei naturæ atque magnificentie sint, valde testantur. Pythagoras enim, & Anaxagoras, & Plato, & post illos philosophi Stoici, & penè cuncti, videntur de diuina sapuisse natura. Sed hi quidem ad breue philosophantes, populo superstitionum opinionibus iam præoccupato veritatem dogmatis proferre timuere.

b *Mosis & aliorum legislatorum comparatio.* Noster ^b verò legislator opera præbens consona verbis suis, non solum his qui cum eo erant satisfecit, sed etiam qui ex illis semper erāt nascituri, hoc immutabiliter inspirauit, & causam legislationis ad vtilitatis modum semper adduxit.

Non enim partem virtutis Dei culturam dixit, sed huius partes alias esse perspexit atque constituit: hoc est, fortitudinem, iustitiam, & mutuam in omnibus ciuium concordiam. Cunctæ namque actiones & studia, vniuersique sermones, ad diuinam referuntur per omnia pietatem. Non enim hoc inexamiatum aut infinitum vterius deteliquit. Duo ^c siquidem sunt totius disciplinæ & moralis institutionis modi, quorum vnus quidem sermone do-

& hoc est, alter verò exercitatione morum : quæ
 cum ita sint, alij quidem legiflatores sentien-
 do sunt discreti, & alterum horum modum
 sibi placitum assumentes, alterum reliquerunt.
 Sicuti Lacedæmonij quidem & Cretenses mo-
 ribus erudiebantur, non verbis : Athenienses
 verò, & penè omnes alij Græci, quæ quidem o-
 portet agi præcipiebant suis legibus : assuescere
 verò ad hæc operibus minimè valere. No-
 ster autem legislator hæc ambo multa diligen-
 tia coaptavit. Nam nec exercitationes morum
 omisit non traditas, neque leges sermone re-
 liquit incomptas. Sed mox à primo iachoans
 cibo, & unicuique dicta conveniente, nihil
 neque minimatum escarum sub potestate vo-
 luntatis vrentium dereliquit. Sed & de cibis
 quibus convenit abstineri, & qui sumendi sunt,
 vel quæ dicta communis esse videatur, necnon
 & de operibus labore simul & requie, termi-
 num atque regulam posuit legem : quatenus
 veluti sub patre atque domino viuentes, neque
 volentes quicquam neque per ignorantiam de-
 linquamus. Non enim ignorantibus poenam po-
 suit, sed optimam & necessariam correptionem
 monstravit legem. Quapropter non semel audi-
 re, nec secundo vel sæpius, sed a in vnaquaque
 septimana, alia opera relinquentes, ad legis audi-
 tionem congregari præcepit vniuersos, eamque
 perfectè condiscere, quod scilicet omnes legisla-
 tores reliquisse noscuntur. Et in tantum plurimi
 hominum absunt, ut secundum proprias leges vi-
 uant, ut penè eas ignorent. Et cum peccauerint,
 tunc agnoscunt ab aliis, quam legem proban-
 tur esse præuicati. Sed etiam viri maxima cum
 gloria & principalia gubernantes, profitentur i-
 gnorationem. Doctos namque sibi faciunt a
 stete ad dispensationem rerum, & peritiam le-

a Moses vni-
 uersos lu-
 deos ad le-
 gis audi-
 tionem congre-
 gari præci-
 pit.

a Consonan-
tia Induorū
in religione
& vita.

gum, habentes. Nostorum verò quemlibet si quis leges interroget, facilius quàm nomen suū recitat. Vniuersas quidem mox à primo sensu eas discentes, in animo velut inscriptas habemus. Et rarius quidem quidlibet transgreditur: impossibile autem est supplicium deuotare peccantem. Hoc itaque primum omnium mirabilem consonantiam nobis instituit, nam vnā quidem habere & eandem de Deo sectam, vitā verò ac moribus differre nihil ab inuicem, optimam moribus hominum potest celebrare cōcordiā. Apud nos etenim solos, neque de Deo quilibet sermones audiet, aliorum aduersarios sicut multa similia apud illos fieri comprobantur: cum non solum à vulgaribus quod visum fuerit vnicuique profertur, sed etiā apud quosdam philosophorum hoc crebrò praesumitur: quando alij quidem totam Dei naturam sermonibus perimere tentare, alij verò eius prouidentiam ab hominibus abstulere: neque in studiis vitæ differentia vlla conspicitur, sed communia quidem opera omnium apud nos existunt: vnus verò de Deo sermo concors est, asserēs illum cuncta respicere. Sed etiā de ipsius vitæ studiis, & quoniā oportet omnia alia ad terminū diuinæ pietatis adduci, à mulieribus nostris & à seruis quilibet audient. Pro qua re illas nobis calumnias à quibusdam, cur non exhibeamus viros inuentores novorum operum seu verborum contigit oriri. Alij siquidem in nulla re paterna perdurare optimum esse putant, & praecipue transgressōribus sapientiae robur assignant. Nos autem è diuersa vnā esse prudentiam atque virtutem existimamus, nihil penitus vel facere vel cogitare contrarium his quae antiquitus sancita noscuntur: quod scilicet indicium legis est optimo fovere constitutum. nam
ca quae

ea quæ nunc non habent modum, experimen-
to sæpe corrupta redarguuntur. Apud nos au-
tem, qui credimus ab initio positam legem diui-
na voluntate, nihil aliud pium est, quàm hanc sub
integritate reservare. Quis enim eius quicquam
mouere potest, aut quid melius adinuenit? vel
quis ab aliis tanquam præcellentius ad statum
Reipubl. nostræ aliquid transferre potest? aut
quæ poterit esse melior atque iustior, quàm ea
quæ Deum quidem principem omnium esse
confirmat: sacerdotibus autem in communi
quidem res præcipuas dispensare permittit:
summo ^a verò Pontifici aliorum sacerdotum ^a *Qui homi-*
Principatum competentèr iniungit? quos uti- *nes ad sacer-*
que non diuitis, neque aliis quibusdam spon- *doriū electi.*
taneis auiditatibus præcellentes legislator ad
cūctum huius honoris instituit. Sed quicunque
sapientia vel temperantia aliis præstare noscū-
tur, eis præcipuè culturam diuinæ placationis
iniunxit. Apud hos igitur, & legis & aliorum
studiorum integra diligentia custoditur. Con-
templatores etenim omnium atque iudices
contemptionum, & punitores culpabilium sa-
cerdotum esse decreti sunt. Quis ergo principa-
tus, quod regnum erit hoc sanctius, vel qui ho-
nor: Deo potius cooptabitur, cum omnis qui-
dem populus sit præparatus ad pietatē, summa
verò diligentia sacerdotibus sit indicta, & ve-
lut quædā festiuitas gubernetur vniuersa Res-
publica? Cū enim mysteria sua numero pau-
corum dierum alienigenæ custodire nequeant:
ea videlicet sacrificia nominantes. nos cū mul-
ta delectatione, & incommutabili volūate so-
lemnitatis opus per omne seruamus æuum. Quæ
^b igitur sunt præcepta vel interdicta simplicia, ^b *De Deo*
siue nota dicamus. Primum quidem de Deo est, & *Providē-*
dicens, Deus habet omnia, perfectus bea- *tia Divina.*

tissimus, ipse sibi cunctisque sufficiens, principium
 & medium & terminus, inter omnia operibus
 quidem & muneribus clarus, & omni re mani-
 festior: forma verò & magnitudine nobis in-
 narrabilis. Omnis namque materies comparata
 ab huius imaginem, licet sit preciosa, tamen
 pro nullo est, cunctaque ars ad illius imitationis
 inuentum, extra artem esse cognoscitur: nihil
 simile neque videmus neque possumus suscipi-
 ri, neque conicere. Sanctus est: videmus eius
 opera, lumen, coelum, terram, solem, lunam, flu-
 mina, mare, animalium nationes, proventus fru-
 ctuum: hæc Deus fecit, non manibus: neque la-
 boribus, neque quibusdam indiguit sibi coope-
 rantibus, sed ipso vidente bona repente facta
 sunt. Huc homines conuenit vniuersos sequi,
 eumque placare exercitatione virtutis. Modus
 enim diuinæ placationis iste sanctissimus est.
 Vnū templum vnius Dei, commune omniū cō-
 munis Dei cunctorum. Gratum namq. semper
 est omne quod simile est. Hunc placant quidem
 sacerdotes, semper præcedit verò istos primus
 secundū genus: qui ante alios sacerdotes sacrifi-
 cabit Deo, custodiet leges, de dubiis iudicabit,
 & puniet lege conuictos. Huic quisquis nō o-
 bedit, supplicio subiacebit, tāquā qui in ipsum
 Deum impiè gesserit. Hostias b immolat, non
 ad crapulam nostram vel ebrietatem attinētes.
 hæc enim non placent Deo: quæ res occasio po-
 tius iniuriarum simul & expensarum est. Deus
 enim temperatos, ordinatosque, & boni generis
 diligit: & vt præcipuè sacrificantes castè viuā-
 mus. In sacrificiis autem pro communi salute
 primum oportet orare, deinde singulos pro se-
 metipsis, quoniā omnes socij sumus. Et qui hoc
 consortiū suæ vitæ præponit, maximè Deo gra-
 tus est. Supplicatio verò sit ad Deum votis ac
 precibus,

a Opera Dei.

† Hostia ve-
 teris testam-
 menti.

precibus, non ut bona præstet: hæc enim ipse sponte cōtulit vniuersis: & in medio deposuit: sed ut hæc suscipere valeamus, suscipientēque seruemus. Purificationes ^a quoque in sacrificiis ^a *Purificatio* lex decreuit, à cubili, à lecto, à cōgressu vxorio, ^a *ne in sacri-* & alia multa, quæ conscribere longissimum est. ^a *scjs.*

Huiusmodi ergo de Deo, & eius placacione sermo est, ipse autem simul etiam lex est. Quid ^b *b* Deum autem de nuptiis? Solam nouit lex permixtionē ^a *prjs.* naturalem cum coniuge, si tamen filiorum causa procreandum agatur. Masculorum verò cum masculis indicauit inimicas: & tentantes talia morte decreuit dignos. Nubere verò iubet, non respicientes ad dotem, neq; violenter arripere, sed neque dolo vel fallacia suadere. Dispensationem verò potius fieri per eum, cuius noscitur esse potestatis, & per cogitationem oppositam. Mulier autem inferior, inquit, est viro per omnia. Obedit igitur non ad iniuriam, sed ut sit sub regimine constituta. Deus enim viro potestatem dedit. Cum hac ergo coire decet maritum: solummodò, alterius verò experientiam habere nequissimum. Si quis autem hoc egerit, declinatio nulla mortis: neq; ^c *si fe-* cerit vim virgini alteri desponsatæ, neq; si sua ^c *Pana vim* inferentis serit nuptæ, aut filios nutriendi, quæ omnia lex ^c *inferentis* virginis. præcepit. vniuersis autem mulieribus interdixit, vel celare quod natum est, vel alia machinatione corrumpere filios. Infanticida enim esset animas demoliens, & genus imminuens. Igitur si quis ad concubitum, corruptionēq; transferit, immundus est. Oportet autem etiam post legalem commixtionem viri, mulieres lauari. Hoc enim partem animæ pollueri iudicauit, inflata namque corporibus vulneratur. Dūmque ^d *d* hoc fit, aquam propter purificationis causam talibus imperauit. Sed neque in ^d *Purifica-* ^d *tiones corpo-* ^d *rums.*

*a De fune-
ribus moy-
sorum.*

*b Honor pa-
rentum.*

*c Contra
furtum &
vsuras.*

filiorum natiuitatibus concessit epulationes ag-
gregari, & fieri occasiones ebrietatis, sed tem-
peratum esse repente principium. Iussitq; literis
erudiri propter leges, & nosse progenitorum a-
ctiones, vt actus imitentur: & cum legibus edu-
cat: neque transgrediantur, neq; cogitationem
ignorationis habere iudicentur. Prospexit ^a au-
tem etiam funeribus mortuorum, vt neque sum-
ptuosa ad sepeliendum celebrentur exequiz,
neque insignium fabrica sepulchrorum. sed ne-
cessaria quidē circa elationē funeris imperauit
domesticos adimplere: omnibus autē viuētib.
legitimum esse constituit. vt aliquo moriente
& concurrant, & gemitus lamentationis effu-
dant. Purificari autem iubet etiam domesticos
funere celebrato, vt longē procul sint, quasi vi-
deantur mundi esse. Cum autem aliquis fece-
rit homicidium, vel spontē vel inuitus. ne ho-
rum quidem poenam tacuit. Parentum ^b hono-
rem post Deum esse constituit. & qui non re-
pensat eorum gratiz, sed in qualibet parte con-
tristat, praecepit esse lapidandum. Iubet etiam
senioribus honorem iuuenes exhibere, quoniā
cunctis senior Deus est. Nihil permittit celan-
dum apud amicos: non enim amicitiz sunt a-
pud Deum, cui omnia non creduntur. & licet
aliquae inimicitiz proueniant, prodi tamen ar-
cana prohibuit. Si quis autem arbiter munus ac-
ceperit, morte mulatur, despiciens quod iustum
est, & auxilium reis offerens. Quod ^c quisquam
non posuit non auferat, & aliena non tangat.
mutuans non accipiat vsuras. Hæc, & his multa
similia, communionem continent nostrorum
inter alios. Quomodo autem etiam de do-
mestica cura circa alienigenas habenda docue-
rit legislator, referri dignum est. videbitur enim
omnib. optimē prospexisse eā, illo ita sentien-
te, neque

te, neque propria corrumpamus, neque participari rebus nostris volentibus inuideamus. Quicumque enim volunt sub nostra conuersari lege, accedentes ad eam cum munificentia suscipit, non genere solummodo, sed etiam voluntate vitæ putans esse cōsortium. Eos autem qui obiter adueniunt, misceri solennitatibus noluit, alia tamen exhibenda constituit. Idem omnibus præbendum, ignem, aquam, cibum: iter ostendite, non spernere aliquem insepulcrum. Mitissimè ^a etiā circa hostes quæ sunt agenda sancit *a Circa hostes* ut neq; terra eorum exuratur, neq; arbores *quomodo* fertiles incidantur. Sed etiam spoliari eos qui *de agendū.* in bello cecidere, interdixit: & captiuis prospexit, quatenus eorū amoneatur iniuria, & maxime feminatū. Sic autem eximiè nos mansuetudinem atque clementiam studuit edocere, ut etiam de animalibus irrationalibus non taceret: sed horum tantummodo vtilitatem legitimam concedens, ab omni nos alia causa prohibuit. Quæcunque enim veluti domestica oriuntur in ædibus, hæc interdixit occidi: sed neque parentes denique præcipit vnā cum pullis auferri. Et licet hostilia sint animalia laborū socia, eis tamen parcendum esse sancit. Sic vndique ea quæ ad mansuetudinem pertinent obseruauit: doctrinalibus quidem, sicuti prædictum est, legibus vtens, & alia rursus contra transgressores causa punitionis sine excusatione defigēs. Multa namque in plurimis causis transgredientium, mors est. Si ^b adulterium commiserit aliquis, si ^b *Repetitio* vim puellæ fecerit: si masculi turpe tentamen *præceptorū* præsumpserit, aut patiatur sustinere tentamen *legū.* Si similiter autē est lex ineuitabilis & in seruus, sed etiam de mensuris, vel si quis de pōderibus dolum fuerit operatus, & de iniusta venditione: ac fraude si quis vel detraxerit alienā

rem, aut quod non posuit abstulerit, cohibendi hi sunt vindicta, nō quali apud alios, sed valde maiori. de iniuria verò parentum, vel impietate quæ fit in Deum, si vel tentet hoc aliquis, mox peribit. At his qui secundum legem vniuersa

*a Præmium
obedientium
legi.*

faciunt, præmium ^atribuitur non aurum, nō argentum, neque corona lapillis distincta: sed vnusquisque testem habens conscientiam suam, valde proficit, legiflatore prophetante, & Deo fidem condonante firmissimam his qui seruant leges: & licet pro his mori contingat, concurrunt tamen alacres ad occasum, sperantes fore vt vita melior ex mutatione conferatur. Pigeret itaq; nunc hoc me cōscribere, nisi opera essent omnibus manifesta: quoniam sæpenumero multi nostrorum progenitorum, ne vel sermonem solummodò extrā legem proferrent, omnia

*b Duratio
legum apud
Iudeos.*

passi sunt viriliter sustinere. Quin ^b & si ignota gens nostra omnibus hominibus esset, nec palam esset voluntaria nostra legum observatio, si Græcis aut legisse se in historiis aliquis narraret, aut in orbe incognito reperisset, homines talem tamq; honestam de Deo opinionem habentes, atq; in talibus legibus multis seculis cōstanter permanentes, omnes reor demiratos, propter continuas quæ apud ipsos sunt mutationes. Deniq; eos qui cōscribere proximè de Republ. & legibus tentauere, tanquam de incredibilibus compositionibus quidam frequenter accusant, dicentes, quoniam impossibilia sumperint argumenta. Et alios quidem taceo philosophos, quicunq; huiusmodi negotium in suis

*c Plato mi-
rabilis apud
Græcos.*

conscriptionibus habuere. Plato ^c autem mirabilis apud Græcos, tanquam & honestate vitæ præcedens, & virtute sermonum & persuasione philosophiæ cunctos excellens, ab his qui sibi videntur præstantes, in rebus civilibus, perpetuo

tud. penè illuditur, cauillisque comicis traducitur
 cum utique qui illius verba considerauerit, fre-
 quenter & facile reperiatur, quæ etiam consuetu-
 dini plurimorum proxima esse noscuntur. Ipse
 siquidem Plato confessus est, quia veram de
 Deo opinionem propter ignorantiam plebis
 proferre securum non est. Sed Platonis quidem
 verba vana esse putant, & multa licentia com-
 posita atque conscripta: maximè a verò legisla-
 tionem *Lycurgi* mirantur, & Spartam cuncti *Lacedæmo-*
 concelebrant, quoniam in illius legibus pluri-
 mo tempore perduravit. Ergo hoc manifestum *niorum legi-*
 virtutis indicium est, in legibus permanere. Si
 verò *Lacedæmonios* admirantur, illorum tem-
 pus conferant, cum amplius duobus millibus
 annorum nostræ Reipubl. super hæc sciât, quo-
 niam *Lacedæmonij* quidem omni tempore
 quo habuere libertatem, perfectè visi sunt cu-
 stodisse leges: cum verò circa eos factæ sunt for-
 tunæ mutationes, penè cunctarum legum obli-
 ti sunt. Nos autem multis casibus euolutis pro-
 pter Regum Asiæ mutationes, neque in nouissi-
 ma mala venientes à legibus sumus alienati: nō
 vocationis, nec epulationis causa seruantes eas:
 quando si quis considerare voluerit, multo am-
 pliori testimonio maiores excubias & labores
 nobis quam *Lacedæmonijs* videbit impositos.
 Illi *b* siquidem neq. operantes terram, neq. circa *b Indarum*
 opificia exercitum habentes, sed ab omni o-
 peratione remissiores pingues, & corpore pul-
 chri in ciuitate degebant, aliis ministris in om-
 nibus vitæ necessariis rebus vtentes & cibum
 paratum ab illis accipientes, solū opus bonū
 atque æquum iudicantes, quidvis facere: & pati
 quatenus præualerent aduersus omnes, contra
 quos bella susciperent: quod autem ne hoc qui-
 dem adipisci potuerunt, omitto dicere. Non e-

nim singuli solummodò, sed multi frequenter eorum subito legis præcepta negligentes, semetipsos cū armis hostibus tradidere. Putasne & apud nos, nō dico tãti, sed duo vel tres agniti sunt proditores effecti legum, vel mortem formidantes, non dico illam, facile, quæ soler præstantibus euenire: sed eam quæ cum multa corporū afflictione, & multa crudelitate vide-

*a Leges gē-
nes Iudae-
rum.* tur accidero. Quam^a (ut ego puto) quidā præua-

lentes nobis non per odium subiectis imposue-
re, sed admirandū quoddam spectaculum vide-
re volentes, si qui sunt homines, qui vnum tan-
tummodò credant esse pessimum, si agere quic-
quam extra leges suas vel sermonem apud eos
dicere compellantur. Non tamen mirari decet,
si mortem fortissimè toleramus pro legibus, &
vltro alios vniuersos. Non enim quæ leuia vi-
dentur nostris studiis alij facile patiuntur, hoc
est operationem, cibique simplicitatem: & ut
nihil fortuitò, neque quod quisq. desiderat ves-
catur aut bibat, aut ad concubitum quemlibet
accedat, aut splendide vestiatur, aut sine nobili-
tate vacet. Sed illud attendendum est, si gladiis
utentes, & hostes ab inuasionē fugantes, præce-
pta legis circa cibos sustinere possunt. Nobis ve-
rò gratum est propter hæc legibus obedire, & in
illis fortitudinis specimen ostendere. Eant nunc

*b Moses Iu-
dæi eos qui
apud alios
putantur
Dij, propter
appellatio-
nem ridere
ac blasphe-
mare inter-
dixit.* Lyfimachi & Molones, & quidam huiusmodi
lij scriptores, improbi sophistæ, adolescentum
deceptores, & quasi prauissimis nobis derogare
contendant. Ego sanè nolim de legibus alienis
examinationem facere. Noster enim mos est
propria custodire, nō aliena potius accusare. Et
b ut neque ridere neque blasphemare debeat
mus eos, qui apud alios putantur Dij, apertè no-
bis legislator interdixit propter ipsam appella-
tionem. De accusatoribus autē per obiectiones

suas nos increpare volentibus, tacendum non
 est, cum utique non à nobis nunc sermo com-
 positus eos arguere videatur, sed à multis pro-
 babiliter iam præmissus. Quis igitur eorum qui
 apud Græcos sapientia sunt mirabiles, nō redar-
 guit nobilissimos poetas & præcipuè legistato-
 res, quoniā^a huiusmodi sectas de Diis ab initio
 populis inseruere, dicentes eos numero qui
 dem quantos ipsi voluere, ex alterutris verò &
 diuersis natiuitatibus procreatos? Hos autem
 diuidentes locis & habitaculis tanquam gene-
 ra animalium, alios quidem sub terra, alios in
 mari, seniores autem eorum in tartaris vinctos
 esse dixere: quibus verò attribuere cælum, his
 sermone quidem patrem, operibus autem ty-
 rannum atque dominum superposuere. Pro-
 pterea^b aduersus eum constituere infidias per
 uxorem, & fratrem, & filiam, quam ex eius ca-
 pite fingunt generatam, ut alligantes eū appen-
 derent, sicut ipse ille suum dicitur patrem. Hæc
 iuste accusatione digna conqueruntur, qui sa-
 pientiz virtute præcellunt. Hi super hæc deri-
 dentes adiciunt: Si Deorum alios quidē ephie-
 bos & adolescētes, alios autem seniores & bar-
 batos esse credendum est, alios cōstitutos super
 arces, & quendam fabrum, alium verò textricē,
 alium verò peregrinantem, & cum hominibus
 contendētem, alios autem oitharizantes aut ar-
 ces gaudentes: deinde inter alterutros seditiones
 effectas, & propter homines contentiones con-
 stitutas, ut non solū inter se alij aliis manus
 immitterent, sed etiam ab hominibus vulnera-
 ti, lugerent malæque perferrent: & quod super
 omnia est luxuriosius, si intemperantia permix-
 tionis sterentur: quomodo non erit incongruū
 amores & concupiscentias ad vniuersos attine-
 re simul masculos & ad feminas? Deinde fortis & Iuppiter^c

*a Deorum
 apud genti-
 les ingens
 numerus.*

*b Fabula
 de Ioue &
 Pallade.*

c Iuppiter

simus & primus eorum pater seductas à semetipso, imprægnatasque mulieres, diruptas submersasque spernit: & eos qui ex eo sunt nati neque liberare potest fato constrictus, neque sine lacrymis eorū perferre mortes. Bona sunt hæc & his alia consequentia, id est, adulteria in cælo visa, & sic impudenter à Diis celebrata, ut iam alij invidere se profiterentur in tali sceditate victo. Quid enim alij facturi non essent, dum neque senior atque Rex valuisset impetum suum à mulierum permixtione retinere. Alij verò servientes hominibus, & nunc quidem ædificantes causa mercedis, nunc verò pascentes: alij autem malignorum modo infero carcere colligati. Quem igitur sapientium talia non accendant, ut hæc componentes redarguat, & multam stultitiam his credentium reprehendat? Alij verò & terrorem quandam vel metum, necnon & rabiem, atque seductionem, omnesque pessimas passiones in Dei natura fingere præsumpsere. Et horum quidem nobilioribus etiam civitates sacrificare suasere. Siquidem in multa necessitate consistunt, ut quosdam Deorum putent bonorum esse largitores, alios autem vocent aduersarios, quando eos veluti malignissimos homines muneribus atque donis placare contendunt, magnum quoddam malum se suscepturos ab eis existimantes, nisi mercedem eis studiose præbuerint. Quæ igitur causa est tantæ huius iniquitatis atque delicti circa Deum? Ego quidem arbitror, eò quod neque veram Dei naturam ab initio eorū legislatores agnouerint, neque quantum percipere potuere, perfectam sententiam diffinientes reip. tradidere: sed velut aliud quiddam vilius neglexerunt, dantes potestatem Poetis, ut quos vellent Deus introduceret hæc omnia patientes; rhetoribus re-

a Iniquitas
et atque
delicti cir-
ca Deum
causa.

rō vt de repub. scriberent, & de peregrinis Diis
 decreta proferrent. Sed & etiam pictores & pla- *a Pictores*
 stæ in hoc apud Græcos multam habuere pote- *ty plasta*
 statem, vt vnusquisque formam quam vellet se- *Deorū mul-*
 cundum modū suæ opinionis exponeret, alius *titudinis an-*
 quidem ex luto quod vellet fingens, alius verò *tores.*
 pingens. Opifices itaq. qui maximè putantur es-
 se præcipui, ebur & aurum habent, ad hoc suæ
 semper nouitatis argumentum. Proinde apud
 eos priores quidem Dij florentes honoribus, se-
 nuerunt: alij verò noui clam introducti, religio-
 ne poriuntur: & templorum alia quidem deso-
 lata, alià verò nuper secundum hominum vo-
 luntatem ædificantur: cū contra oporteat opi-
 nionem de Deo, eiūsq. culturam immobili reli-
 gione seruare. Apollonius siquidem Molō, vnus
 fuit stultorum atq. tumentium. Eos autem qui
 verè in Græco philosophati sunt, neq. prædicto-
 rū aliquid latuit, neque frigida allegoriz cau-
 sas ignorauere. quapropter illos quidem iuste
 spreuere, & circa veram decentemque circa
 Deum opinionē nobis fuere concordēs. Quod b *a Plato nul-*
 Plato respiciens, neq. vllum quempiam Poeta- *lum Poeta-*
 rum dicit in repub. esse suscipiendum: & Ho- *rum in Re-*
 merum honorificè amouet, coronatum & vn- *pub. esse sus-*
 guento delibutum, ne rectam opinionem de *cipiendum*
 Deo fabulis fortè destrueret. Præcipuè nanque *sternit.*
 Plato nostrum legislatorem imitatus est, in hoc
 quoque, quod illud præcipuè suis ciuibus impe-
 rauit, vt omnes perfectè ediscerent leges, & ne
 fortuito aliquid extraneorū ciuibus misceretur:
 sed esset pura respublica, & in legum custodia
 perduraret. Horum nihil cogitans Apollonius
 Molon, nos voluit accusare, quoniā non recipi-
 mus eos qui aliis sunt opinionibus præoccupati:
 neq. communicari patimur eis, qui alia vitæ
 consuetudine degunt: cū neque hoc proprium:

a *Lacedæ-
monij pere-
grinos ex-
pellunt.*

b *Athenienſis.*

c *Socrates
cum Athe-
niensibus.*

d *Anaxa-
goras.*

e *Talonum
600. coro-
nat.*

noſtrum ſit, ſed commune cunctorum, non me-
dò Græcorum, ſed etiam qui inter Græcos
cautiſſimi fuiſſe noſcuntur. Lacedæmonij ^a nãm-
que peregrinos etiam expellebant, & ſuos ci-
ues peregrinari non ſinebant, corruptionem ex-
tra leges ex utroque meruentes. Illorum igitur
citius ſæuitiam poterit quilibet arguere, qui
nulli neque conuerſationis neque cohabitatio-
nis ſux participationem exhibebant. Non autẽ
aliorum quidem res zelare non dignamur: par-
ticipari vetò cupientes quæ ſunt noſtra libenter
ſuſcipimus: quod utique reor indicium magna-
nimitatis atque clementiæ. Sed deſino iam de
Lacedæmoniis amplius diſputare. Athenienſes
b verò qui communem eſſe ſuam gloriantur o-
mnibus ciuitatem, quomodo de his rebus ha-
buerint, Apollonius ignorauit. Hi nãmque vel
verbo ſolummodo, præter illorũ legem, de Diis
loquentes, ineuitaliter puniẽtũ. Cuius c enim
rei gratia Socrates eſt mortuus? non enim ho-
ſtibus tradidit ciuitatẽ, neque templa vaſtauit:
ſed quia noua iuramenta iurauit, & quoddam
dæmonium ſignificaffe referebat, ſeriò ſeu lu-
dens, ſicuti quidam dicunt, propter hoc ciuitatẽ
potulo morte mutatus eſt. Insuper etiam cor-
rumpere iuuenes eum accuſator aiebat, & con-
uerſationem patriæ leges contemnere. Et So-
crates quidẽ cinis Athenienſis, huiusmodi tor-
mẽta ſuſtinuit. Anaxagoras ^d autem Clazome-
nius fuit. Et quia exiſtimantibus Athenienſibus
ſolem eſſe Deum, ille eum ſaxum igitur aſſe-
ruit, paucorum ſententia morte dæmnatus eſt.
Et aduerſus Diagoram Melium ^e talentũ decre-
uerunt, ſi quis occideret eum, quoniam eo-
rum myſteria detidere ferebatur. Protagoras
autem, niſi citò fugiſſet, comprehenſus occiſus
fuſſet, cõ quòd dubium de Diis Athenienſium.

conscripisse putabatur. Et quid oportet mirari
 si circa viros fide dignos talia gessisse noscatur,
 qui neq; mulieribus pepercere? Etenim Sacer-
 dotem quandam interfecerunt, quoniam eam
 quidam accusauit peregrinos colere Deos. de-
 cretum autem aduersus eos, qui peregrinum
 introducerent Deum, supplicium mortis infe-
 rebatur. Igitur qui tali lege utebantur, palam
 est, eo quod aliorum non crederent esse Deos.
 Non enim si credidissent, seipsi fructu ex pluri-
 bus Diis priuassent. Quin & a Scytharum credibus a *Scytharum*
 gaudentes humanis, & paululum differentes à
 bestiis, arbitrantur tamen sua mysteria esse eu-
 studienda: & Anacharsim sapientia mirabilem
 apud Græcos, aduenientem interemerunt, quo-
 niam videbatur Græcorum Deorum ad eos ve-
 nisse plenissimus. Multos b autem & apud Per- b *Mores*
 sas inuenias pro ea causa tormentis affectos. *Persarum.*
 Sed palam est, quoniam Apollonius Persarum
 legibus congaudebat, illisque mirabatur: quip-
 pe cum Græci eorum fortitudinem atque con-
 cordiam vnanimitatis, quam habuere de Diis,
 mirati sunt, hanc scilicet fortitudinem, quam
 in templis eorum concrematis habuerunt. Is c *Indorum*
 enim studiorum omnium imitator extitit Per- *in lege con-*
 sicorum, vxoribus alienis contumelias faciens, *stantia.*
 filiisque execrans. Apud nos autem mors de-
 creta est, si quis vel irrationabilia animalia hoc
 modo lædat: & ab his legibus non abducere
 neque timor potuit præpotentium potestatum,
 neque zelus eorum qui apud alios honorantur.
 Sed neque fortitudinem ideo exercemus, vt
 bella auaritiæ causa suscipiamus, sed vt legum
 iura seruemus: & cum alia detrimenta man-
 suerè sustineamus, si qui nos de legibus moue-
 re tentauerint, tunc etiam ultra virtutem re-
 bellare contendimus, & vsque ad calamitates

- a** *Contra Legislatores gentium.* nouissimas perduramus. Cur itaque nos alienas æmulemur leges, cum eas neque à legislatoribus suis seruatas esse videamus? Vel quomodo Lacedæmonij non sunt ob inhospitalitatem reprehendendi, & negligentiam nuptiarum? Elienses verò & Thebani ob coitum impudentem & extra naturam cum masculis, quàm optimè atque vtiliter facere se putabant. Ergo cum hæc ipsi omnino rebus efficerent, etiam suis legibus miscuere: quod tantum aliquando valuit apud Græcos, vt etiam Diis suis masculorum concubitus applicarent. eadem denique ratione germanarum nuptias retulere, huiusmodi satisfactionem rerum incongruarum, & extra naturam pro libidine componentes. Desino **b** nunc de suppliciis dicere, & quantas ab initio præbuerint plurimi legislatores absolutiones malignis hominibus, in adulterio quidem pecuniarum, in corruptione autem etiam nuptias sancientes. Quantas autem occasiones cōtineant de abnegatione pietatis, examinare longissimum est. Iam enim apud plurimos olim meditatio facta est transgrediendi leges, quod non agitur apud nos, quando propter eas & diuitijs & ciuitatibus & bonis alijs priuati sumus. Lex autem apud nos seruatur vsque ad mortem. Nullus **c** verò Iudæorum, neque si procul abeat extra prouinciam, Regem quamuis acerbum sic metuit, vt ultra vllum legis videatur timere præceptum. Igitur si propter virtutem legum taliter erga eas affecti sumus, concedant quoniam optimas leges habemus. Sin verò circa prædas nos leges iudicant perdurare, quid ipsi iustissimè non patiantur, meliores non custodientes opere sanctiones? Quia **d** igitur longinquitas temporis verissima creditur omnium esse probatio, hanc

ego testem faciam virtutum legislatoris nostri,
 opinionisque quam ille de Deo contradidit,
 nam cum sit infinitum tempus, si quis eum
 comparet aliorum legislatorum ætatibus, hunc
 ultra omnes inueniet. A nobis itaque declara-
 tæ sunt leges & cunctis aliis semper hominibus
 zelum sui potius præbuerunt. Primi quippe
 Græcorum, in speciem quidem iura patriæ con-
 seruabant: ipsius autem Philosophiæ tractatu
 illa secuti sunt, de Deo similia sapientes, hu-
 militatæque vitæ communionem inter alteru-
 tros edocentes. Quin etiam populi iam olim a *Legis gen-*
 multum nostram pietatem æmulantur: neque *silium.*
 est ciuitas Græcorum vlla vsquam aut Barba-
 rorum, nec vlla gens ad quam septimanæ, in qua
 vacamus, consuetudo minimè peruenierit, ie-
 iuniæque & candelabra accensa: atq; etiam ci-
 borum apud nos solennia plurimi apud mul-
 tos iugiter obseruare conantur. insuper imita-
 ri etiam concordiam, quam nos inter omnes
 obtinemus, & rerum communionem, & indu-
 striam in artibus, & perdurationem necessita-
 rum habere pro legibus. Illud enim mirabilius
 est, quia absque exactore huius obseruationis,
 ipsa lex per se homines ita valuit obligare: &
 quemadmodum Deus in vniuerso mundo con-
 sistit, ita lex per cunctos ambulauit. Vnusquis-
 que enim, si suam regionem domumque con-
 spiciat, his quæ dicuntur à me credere non re-
 cusabit. Oportet igitur cunctorum hominum *b Epilogum*
 spontaneam malitiam reprehendere: aut enim *huius libri.*
 volunt nos isti aliena & praua iura, ante pro-
 pria & meliora zelari: aut certè si hoc nolunt,
 quiescant nobis per inuidiam accusationes in-
 gerere. non enim alicuius odio defendimus
 hanc causam, sed nostrum honoramus legisto-
 rem, atque credimus quæ ab illo prophetata de

*a Causa, cur
Iosephus hos
libros contra
Apionem
scripserit.*

*b Inuentio
legum Iu-
daicarum.*

Deo sunt. Denique nisi intelligeremus ipsi virtutem legum, at certè ob imitantium multitudinem præclarè de eis sentire cogeremur. Sed de legibus quidem & de Reipubl. nostra certissimam feci narrationem in his quæ de Antiquitate conscripsi. Nunc ^a autem earum mentionem feci quantum necessarium fuit, neque aliorum vituperare iura, neque nostra laudare proponens: sed hoc agens, vt de nobis iniuste conscribentes, & contra ipsam veritatem impudentissimè contendentes, arguerem. Arbitror itaque per hanc conscriptionem abundanter me, quæ promisi, complexisse. Ibi enim ostendi, hoc genus hominum contra quam calumniatores affirmant, esse antiquissimum: & multos veterum in conscriptionibus suis memoriam habentium nostri, testes exhibui. Dixere itaque Ægyptios fuisse progenitores nostros: & ostensum est, quia in Ægyptum venerint aliunde. Deinde sunt mentiti, quoniam exinde propter cladem corporis sint expulsi: & apparuit quod voluntate & magnitudine fortitudinis ad propria sint reuersi. Alij verò tamquam nequissimo viro, legislatori nostro derogare contendunt: cuius virtuti dudum quidem multi post illum, tempus verò longissimum perhibet testimonium. De legibus autem loqui ampliori sermone, non fuit opus. Ipsæ namque per semetipsas apparuerunt piæ, & ^b verissimam habentes intentionem: & non ad hominum odium, sed ad rerum communionem potius inuitantes, iniquitatum inimicæ, cultricisque iustitiæ, & luxum procul abiicientes, frugalitatem verò ac industriam erudientes, bellum causa auaritiæ nescientes: fortes autè pro se esse populos præparantes, ad supplicia retribuenda semper inuisabiles, verbis nequaquam circumueniri faci-

les, præparationes semper operibus exequentes. Hæc enim nos semper opera manifestiora literis exhibemus. Quapropter ego confidens dico, quia purum atque meliorum rerum, nos quam alij præceptores sumus. Quid enim impræuaticabili impietate meli⁹ est? quid iustius, quam legibus obedire? quid utilius, quam imcem vnanimes esse, & neque in calamitatibus ab inuicem recedere, neque tempore felicitatum per iniurias discrepare: sed in bello quidem mortem contemnere, in pace verò artibus aut agriculturæ vacare: & semper & vbiq; credere Deum respicere, & solum omnia gubernare? Hæc igitur, siquidem apud alios aut scripta sunt primitus, aut seruata, firmiorem debemus nos gratias illis tanquam eorum facti discipuli. Si ^a verò nequaquam primitus extitere, his præcipue nos videntes cognoscimur, & primam eorum inuentionem nostram fuisse declaramus. Apiones igitur & Molones, & quicumque mendacij derogatione congaudent, cuncti procul facestant. Tibi autem Epaphrodite, veritatem maximè diligenti, & per te similia nosse de nostro genere cogitantibus, hic libellus conscriptus esse dignoscitur.

*a Origo legum
Indaicarum.*

FLAVII IOSEPHI CONTRA
APIONEM LIBRI SECUNDI
FINIS.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX RERVM ET VER-
BORVM IN HOC FLAVII
IOSEPHI SECVNDO VOLV.
mine memorabilium fidelissimus
ac locupletissimus.

A

- A** Bdemonum 303.a
*Ascussio & epistola
 falsa legatorum contra Iose-
 phum* 20.a
*Acri's pugna commissa in foro
 Hierosolyma inter Antio-
 chum & Hyrcanum* 53.b
*Aduentus Vespasiani in Ga-
 lileam* 28.a
Aedificia ab Herode condita
 67.b
Aegyptius pseudopropheta 30.
*ferme milia hominum con-
 gregat* 115.b
Aegypti terminus 206. b. lon-
 gitudo & latitudo 207.a
Aegyptius unde dicta 301.b
Aegyptiorum idololatria 310.a
*Aegyptij bestias natura re-
 pugnantes colunt* 322.a
Agrippium 69.a
*Agrippa erga Philippum co-
 mitas & benignitas* 13.b
*Agrippa Aristobuli filium Ti-
 berium odit, ac in Cay Ca-*
ligula amicitiam sese infi-
nuat 107.a
*Agrippa ab Senatu Romano
 & Claudio tanquam arbi-
 ter eligitur* 110.a
Agrippa regnum 110.a
*Agrippa cum regnasset annis
 tribus in Caesarea decedit*
 110.b
Agrippa ad Iudaeos oratio
 120.b
*Agrippa de futura Iudaeorum
 calamitate propheta* 125.a
*Agrippa rex à Iudaeis saxis
 petitus, urbe pellicus,* 125.b
Agrippa procurator spoliatus
 139.b
*Agrippa in extruendo muro
 sumptum* 219.a
*Alexander victoriam ab
 Theodoro amisit.* 38.b
*Alexander Aristobuli frater
 Rex constituitur, qui euesti-
 gis crudeliter agit.* 38.b
Alexandri iracundia & rursus

- Delicias immoderata, qui o-*
stringentes captiuorum cruci-
figit 39.b
Alexander Antiochum De-
metrij fratrem sumit 40.
a
Alexander ab armis requiescit
ibid.
Alexander Aristobuli filium,
contra Hyrcanum magnam
manum congregat 45.a
Alexander 10900. peditum,
& 1500. equitum congre-
gat 45.b
Alexander cum hostibus praelio
decertat, & sex milia mil-
itum amittit ibid.
Alexander in vinculis quatuor
libros aduersus inimicos co-
scribit 76.b
Alexandrum in somno Glaphy-
ram uolat 102.a
Alexandri & Aristobuli genea-
logia 110.b
Alexander 120.a
Alexandria seditio inter Iudaeos
& Gracos 132.a
Alexandria pars ora maritima
319.b
Alexandra mors 416
Amarulenta diuersa à Tibe-
riensibus in Iosephum iacta
22.b
Amor multitudinis erga Iose-
phum 21.a
Ananiam exusta 90.a
Ananias vir malus & malest-
us 20.b
Anania Pontificis & Ezechia
fratris mors 128.a
Ananias Pontifex, & quinda-
cum ex populo clariore na-
tauitur 241.b
Ananum & Iesum Pontifices ob-
truncantur 191.a
Anani Pontificis law ibid.
Ananum Simonis sacerdotum cru-
dellissimum 241.b
Anaxagoram 336.b
Angelis equites igneo fulgore
radiantes 343.a
Antigonum apud Aristobulum
falso accusatur 37.b
Antigonum interficitur 38.a
Antigonus Aristobuli filius, ab
Herode fugatus 52.b
Antigonum aurigulae Hyrc-
ani dentibus truncat 55.
b
Antigonum Parthi regem con-
stituunt 55.b
Antigonum Massadam obtinet
57.a
Antigoni in Iosephi cadaver
immandat 60.b
Antigonum securi obtruncatur
63.b
Antiochum Epiphanes belli
Iudaici fons & autor 31.
b
Antiochum à Tobia filijs mo-
tus cum exercitu in Iudaeam
irruptis, ac Hierosolyma
dominis 33.b
Antioch

I N D E X.

- Antiochus mores Iudaeos ab-*
rogat 34. a
- Antiochus post patris obitum*
cum numeroſo exercitu Iu-
daeorum ſines ingreditur 34. b
- Antiochus moritur, & princi-*
patum Antiocho filio relin-
quit ibid.
- Antiochus ad Hieroſolymam*
proſciſcitur, praſidiumque i-
bi relinquit 35. a
- Antiochi & militum insolentia*
338. a
- Antiochus ſqualidis ſecuribus*
conſtitutus, cuſpirat, 356. a
- ſui ciuibꝝ perfidiam 273. a
- cum coniuge & filiabus in
Ciliciam fugit 282. a capi-
tur 282. b cum Caſare re-
conciliatur ibid.
- Antipater cum copijs Alexan-*
dro obſidiam procedit 45. b
- cum coniunx nobiliſ ex Ara-
bia ſumma 47. a
- Antipater patria muros repa-*
rat 49. a contra Malichum
colligit exercitum 51. a
- Malichi inſinſtu venenum
bibit 51. b patris ſucceſſor
declaratur 72. a cum in
Alexandrum fratrem de-
ſcit & inſidia 73. b pecunia
& donis hominum favorem
ſibi conciliare conatur 81. b
- cum in Archelaum & Phi-
lippum fratres inſidia 86. b
- Antipater Phereza mortem*
vehementer lugeſ 87. a
- Antipater Caſarea omnibꝝ*
inuſum 87. b cum mors 90.
a
- Antipatri deſtaſta & in-*
cenſa 134. a
- Antipater Archelaum per epi-*
ſtolas apud Caſarem accuſat
95. b
- Antonius Herodem & Pha-*
ſaelum ſecrarchas declarat
53. a in Tyro commemoratur
ibid. Herodis virtutem meli-
orat 60. a pugnat cum Iu-
daei 144. b à Iudaeis inſidijs
peremptus 162. a
- Antonia deſcriptio 224. a*
Antoniam Romani inuadunt
248. b
- Antonius Cleopatra maritum*
311. b
- Apion veram patriam &*
genus ſuum abiurat 319. a
- Apionis mors 327. b*
- Aqua deſectum in monte Ga-*
rizin 161. a
- Ara ſine ferro conſtructa*
223. b
- Arabs Scauto reconciliatur*
45. a
- Arca ſancta ab Aſſyrijs ra-*
pta & Iudaeis reſtituta 223. a
- Archelaus poſt patris obitum*
rex declaratur 92. b
- Archelai luxus & epulae*
93. b
- Archelaus ſubditis ſuis omnia*

benivolentiam & favorem
pollicetur 94. a. eum in sedi-
tiosos benignitas 94. a.

Archelam propter tyranni-
dem in exilium pulsus 102. a.

Archelai de bobus & sp. cu
somnia 102. a.

Archelam repudiata Ma-
riamne Glaphyram sibi copu-
lat 102. a.

Arena vitrea prope Mem-
nonis sepulchrum 108. a.

Arcta Hyrcano 50000. mi-
litum tradit 41. a.

Aries 156. a.

Aristobulus & Antigonum
Sebasten civitatem obsidione
cingunt 36. b.

Aristobulus matrem vin-
tam fame necat 37. a. fratrem

Antigonum plurimum amat
37. a. misere moritur 38. b.

eius apud matrem deprecatio
41. a. seipsum regem declarat

41. b. bello congradi cum Pom-
peio cogitat 43. a. Pompeio

supplex occurrit ibid. cum
familia Romam vehitur 45. a.

cum Romanis dimicat 46. a.
elapsus Roma iterum turbas

concitat 46. a. cum filio à
Pompeij studio perimitur

47. b.

Armenia vastatur 283. a.

Ars deluditur arce 176. b.

Asia civitates quingenta
Romanis obediunt. 123. a.

Asini apud Indaps. qui di-
cantur 322. b.

Asphaltites & Tiberiensis
lacus 199. a.

Asphaltitis mirabilis pro-
prietas 200. a.

Asphaltites stagnum 306. b.

Athensensium mores 336. b.

Athrengaus passer quidam
regnum affectat 98. a.

Avaritia supplicium omne
contemnit 243. a.

Augustus Herodem Syria
procuratorem constituit 67. b.

Aula regia 220. b.

Aulam sine velum Baby-
lonium colorum permixtione
mirabili opere factum 222. b.

B

Baccharis radix quomodo e-
bullenat 279. b.

Bacchidis in Indas crudeli-
tas 34. a.

Babylonica captivitas 223. a.

Babyloniorum rex Hercule
fortitudine & rerum gestarum

magnitudine præcessit 304. b.

Babylonia muri ex latere
cocto & bitumine constructi

305.

Bassus Sextum Casarem de-
lo necat 50. b.

Belus primus rex Assyria-
rum 304. a.

Bellum Aftiach inter An-
tonium & Augustum viris-
que gestum 64. b.

Belli

I N D E X.

- Bellifax alia à Floro excogitata* 116. b
Bellum nauale contra Taricheas 172. a
Berosus historiographus genere Chaldaeo 303. b
Bonum finis, Hericusque collectum Iudaeorum alimentum 214. a

C

Cecinna propter praedictorem à suis capitur 208. b
Cades astitit Hierosolymis 54. a
Cades sabbatho perpetrata 119. a
Cades per Flori milites perpetrata 117. b
Cades & denatio per vinnierum Iudaeam 196. a
Casarius erga Archelaum benignitas & humanitas 96. b
Casar Aristobulum captiuum vinculis soluit 47. b *Iudaea Eshtarcham Archelaum constituit* 190. b
Casarii mores non mutantur 265. a *cuius in transfugas humanitas* 251. a
Caius antio tribus, mensibus sex regnauit 109. b
Calamitates Iudaeae inferuntur ab exteris & incolis 3. b
Calceamenta, coria seuites decessa, utriusque sanum Iudaeorum cibum 56. a
Cassius Iudaeae versus ac subdolum 219. a
Cassius stipendium ciuitatibus indicit 50. b
Cassius ad tria millia Iudaeorum in seruicium abducit 47. a
Cassius in exactionibus exigendis seuerus 51. a
Centum armatorum millia contra Iosephum concurrunt 139. b
Cerealis Chebron urbem antiquissimam exurit 204. a
Cestus inopinata fuga Iarvorum fiduciam recreat 135. b
Cestus stratagema 136. b
Circa Hierichuntem optimus paradisi 199. b *fertilitatis causa, ibid. aer temperatus, ibid. m.*
Ciuium direpta bona restituitur 23. a
Claudius moritur, eiusque Nero succedit 111. b
Cleopatra in cognationem suam sancta 83. b *auaritia* 64. a
Cleopatra in Herodem infida 64. a
Clius Tiberiade seditionis auctor 13. a *sinistram sibi praedicat* ibid.
Cometes gladio similis 261. a
Confessio muliercularum in tortura 84. b
Consultatio Hierosolymitarum legatorum aduersus

INDEX.

Josephum	17.a
Contra mendacium impu-	
denter expofitum ubi dicen-	
dum	317.a
Criminum à Iusto Iofepho	
obieftorum depulfio	23.b
Cruentia victoria in qua 50	
millia Iudaorum interficiuntur	
132.b	
Cumanum imperium vulgi ve-	
retur	111.a
Cyru Nabidum expellit à	
Babylone	305.a
Cyprum	69.b

D

D abaritani Ptolemai ux-	
orem foliant	10.a
Damasceni Iudaorum de-	
cem millia una hora ingulant	
137.a	
Dauid & Salomonis po-	
nitia	326.b
Dauid in fci crebro expeti-	
tam aquam bibere recusat	
342.b	
Dauid de fci exemplum	
342.b	
Decem millia hominum con-	
cultatione mutua confumpta	
111.a	
Dei lumen maximum no-	
faria facta non latent	38.b
Demetrius Iudon in auxilium	
venit	39.a
Demetri & Alexandri pu-	
gna, qua Demetrius superat	
39.b	

Descriptio spelunca in qua	
laurones habitabant	59.a
Divina ultio nullum fec-	
lum impunitum relinquit	86.a
Domitia Domitiani Cafari	
uxor	29.a
Dora Phatice, civitas &	
non Idumae	325.b
Duo millia feditioforum in	
Galilea ab Romanis cruciati	
133.b	
Duo nobiles femetipfos in	
ignem immittunt	260.b
Duo & viginti libri fandi	
297.b	

Duratio legum apud Iu-	
daeos	133.b

E

E leazar ab Elephanis	
Oppreffus moritur	34.b
vitam gloria pofthabet	35.a
Eleazar & Alexander	
Iudaorum principes magnam	
tyrannidem exercent	111.b
Eleazari robur & auda-	
cia	156.b
Eleazar capitur	780.a
horribiliter flagellatur	345.a
Eleazari conftantia	344.b
ultima verba in igne	345.b
Epitome belli Iudaici	31.b
Effenorum prophetia	105.a
Eurycles Alexandri fci pro-	
ditor	78.a
Exordium belli Iudaici duo-	
decimo regni Noradi anno	
115.b	

F

F Abatem procurator Casari	
apud Herodem secretorum	
Syllas proditor	83.b
Fabula de Ione & Pallade	
335.a	
Fanum sacrosanctum	122.b
Fatale decretum humanum	
spem irridet	52.a
Felix in Phasaelum exerci-	
tum mouet	52.a à Phasaelo su-
peratur	ibid.b
Felix Eleazarum latronum	
principem, aliosque cum eo mul-	
tes capit, victosque Romanis	
mittit	113.a
Felix de Egyptio victoria	
ibid.b	
Filiorum apud Iudaeos edu-	
catio	299.a
Flori auaritia urbes dispo-	
nat	115.a
Flori peritium qui Iu-	
dais fidem iurata non seruat	
116.a	
Flori milites sexcentos &	
origines Iudaeos una die inter-	
ficiunt	117.b
Flori dolus & infidia	118.b
Fons Iordanis	68.a
Fontes aquarum calidarum	
279.b	
Fortium victorum remunera-	
tio	247.b
Fortuna vis	248.a
Fortuna monumentum	
268.a	

G

G Abareni Ioanni sese addi-	
cunt	10.a
Gabinium Nabasaeus pugna	
superat	46.b
Galba	701.a
Galba interficitur, ac Ordo	
imperium suscipit	202.a
Galatarum erga Iosephum	
fides ac beneuolentia	7.b
Galilai Tiberiada inuadere	
postulant	8.a
Galilaeorum in Iomatham &	
collegas ira & furor	18.b
Gamala in Romanorum fide	
perstat	5.a
Gamala situm	174.a
Gamala ciuitas inexpugnabi-	
lis & firma	ibidem
Gamalam Vespasianus obfi-	
des	174.b
Gamalam Romanis expugnatio	
ibidem	
Gaudium beatorum in vita	
aeterna	356.b
Genesar descriptio	171.b
fertilitas	172.a longitudo &
latitudo	ibid.
Genilium leges	338.a
Germanorum multitudo,	
virtus, magnitudines corporum	
123.a	
Gestum Flori succedit Al-	
bino, qui longè prior est	115.a
Gisebala inuenta atque diru-	
ta	4.b
Goriensis & Nigri Pernitia	

I N D E X.

morī	193.b	sarem merita	67.a
Gracorum de anima humana		Herodes Pirao maiorem por-	
sententia	105.a	tum fabricas	68.b
Gracorum cum Iudaeis com-		Herodis castellum pro	
paratio	297.b	verum omnium copia ciuitas	
		esse videbatur	69.b
H		Herodis in cunctos benefici-	
Herodes à Syris latrones		centis & liberalitas	70.a
depellit	49.a	Herodes venator summus	
Herodes Castij amicum	51.a	70.b	
Herodes patris necem ul-		Herodis ex Mariamne li-	
cisci cogitat	51.b	beri suscepti	71.a
Herodis tribuni Malichum		Herodes Iosepho ut uxorem	
interficiunt	52.a	interficiat clam mandat	71.b
Herodi insidia frustra	54.b	Mariammem & Iosephum	
Herodis victoria	55.a	interfici iubet	ibid.
Herodes Arabes sibi hostes esse		Herodes filiis non regnum,	
deprehendit	56.a.	sed regni honorem tradit	73.a
cum magno		Herodis sauitia	76.a
discrimine Romam nauigat.		Herodes Alexandrum fi-	
ibid. coram senatu Romano lau-		lium timet	76.a
datur.	ibid.b	Herodes Alexandrum in	
Herodes in Anisgonum		vincula conticit	76.b
monet	57.a	in Phe-	
Hierosolymam		roam fratrem excitatur	77.a
cingit obsidione, ac praconis		nepotes despondet	82.a
vocem cur aduenerit, declarari		Antipatri blanditiis adductum spon-	
iubet	57.b	salia reformac	82.b
commearius copiam		Herodis filij ex septem uxo-	
parat	58.a	ribus nati	82.b
Sephorim ciuita-		Herodes variis morbis vexa-	
tem capis	ibid. b.	tus	91.a
aduersus la-		Herodi attrabilis mortem	
trones in speluncis degentes ani-		minatur	91.b
mm dirigis	58.b	Herodes doloribus victus, si-	
bus victoria	59.a	bili ipsi violentas manus infonne	
Herodis exercitum Arabes		cogitat	92.a
in fugam vertunt	64.b	Herodes quae munificencia	
Herodis ad milites perterritos		oratio	
65.a		sepul-	
Herodes ante pugnam sa-			
cra Deo celebrat	65.b		
Herodis in Augustum Ca-			

INDEX.

sepulchro 92.b
 Herodotyranus & eruditio-
 lia 106.a
 Herodes peregrinante se-
 cum uxore decedit 207.b
 Herodis regia 285.a
 Hierosolyma ab Herode
 obsessa 62.b
 Hierosolyma status per-
 turbatum 143.a
 Hierosolymis ingens cala-
 mitas 212.a
 Hierosolymitani Romanos
 aggrediuntur 215.a
 Hierosolyma murus tri-
 um 218.a
 Hierosolyma quinquies
 prius capta, tunc iterum va-
 statur 269.b
 Hierichuntis situs 198.b
 Hirami & Salomonis pro-
 blemata 302.a
 Hispani Romanorum im-
 perio subiacent 123.a
 Historiographum qui dice-
 dum 38.a
 Historia veritate à Gri-
 cō negligitur 31.b
 Historia Antiquitatum
 quinque millium annorum
 294.b
 Honorati ac diuites ad
 tyrannos perducuntur 236.a
 Hostia veteris testamenti
 31.b
 Hyrcanus paternum hono-
 rem Pontificis assequitur 36.a

Hyrcanus & Antipater
 Pompeij auxilium implorant
 42.b
 Hyrcanus Pontifex, An-
 tipater vero Iudae procura-
 tor declaratur 48. b. Herodū
 absoluit 49.a

I

Iacobus Idumaeus patria
 Iprodiū 202.b
 Iaphus expugnatio à Tra-
 iano 150.a
 Iardes sylua ab Romanis
 cincta 281.a
 Idumaei 284.a
 Iechonias voluntariam Ba-
 bylonicam captiuitatem susti-
 net 250.b
 Iesum Iarionum princeps
 8.b. Iosepho bellum inferit 8.
 b. à Iosepho capitur 9.a
 Iesus Saphia filius insidias
 Iosepho fruit 10.b
 Iesum per annos septem &
 quinque vociferatur 262.a
 Iesum in muro lapidat tormē-
 to missus perimit 262.b
 Iesum sacerdos Thebuthi fi-
 lium 266.a
 Impudentia suadores 56.a
 Impetum & victoriam Iu-
 daeorum contra Romanos 134.a
 Imperatores & magistra-
 tum quomodo colendi 322.b
 Incendium templi ac ciui-
 tatis excidium 32.b
 Incendium Hierosolymitanū

templi	259.a	conversois, mulierum donaria	
Indorum sapientia professores		templi retinet	243.b
scripsit concremant	288.b	Ioannu in Iosephum conuicta	
Ingens in templo cades	250.a		
an.b		Ioannes & Simen in elench	
Inguinis morbum Aegyptij		inuenci capiuntur	269.a
sabbatofum vocant	218.b	Ioannes Giscala	283.b
In bello nihil est necessitate		Ionathas Iosepho scribit	16.a
pugnacium	152.b	Ionatha eique adharontium	
In spectaculo Casarea	2500	dolus 19. b affus	20.a
Iudas percutit	272.a	Ionathas cum suis capitur	
In extruendo templo omni:			22.a
thesauri consumpti	222.a	Ionatha & collegarum ad-	
Intestina dissidia & seditio-		uersum Iosephum consilium	22.a
nes in Iudaa	180.b	Ionathas à Tryphone per	
Ioannu infidia	7.b	infidias capetus interficitur	35.b
Ioannes Hyrcanum optimè re-		Ionathas Pontifex cum aliis	
bus per annos triginta tres admi-		multis interficitur	223.b
nistratis, moritur	37.a	Ioppe seditioforum & la-	
Ioannu erga Iosephum inui-		tronum receptaculum	166.b
dia & infidia	140.b	Ioppen Vespasianus capto	
Ioannes Tiberiensibus ut		& castra in arce munat	167.a
Iosephum deserant persuades		Ioppensis ingens tempestas in	
141. a missis armatis Iose-		mari mergit	ibid.
phum interfici iubet, ibid. in		Iordanis fons	171.b
Giscala patriam suam fugit		Iosephi genus	2.a
ibid.		Iosephus Matthias filius im-	
Ioannes dolu planu ac ciuili		perij C. Casari anno prim.	
proditor	185.a	mundi verò 401. à nato Christo	
Ioannis superbia & ambitio		39. natu	3.a
195.a		Iosephum à pueritia disciplinè	
Ioannis & Eleazari pugna		incumbit	2.b
211.a		Iosephus Phariseus, ibid.	
Ioannes Idumaeorum Dux,		Iosephi naufragium	13.a
pellus sagitta percussus, perit		Iosephus regis facultates re-	
227		cuperat	6.b
Ioannes ad sacrilegium Iose-		Iosephus Galilea Praefec-	
			70.

I N D E X

70. viros sibi adiungit	7.a	benivolentia manū	29. ^a
Josephus erigunt annos natum, nulli mulieri vim infert, & nihil sibi obtrudi patitur	7.a	Josephus tertio vxor	29. ^a
Josephi erga hostes benignitas	7.b	Josephus bello Iudaico inter-	19.b
Josephum Ioannes interficere conatur	8.a	fuit	19.b
Josephi religionis cura	9.a	Josephus Historiographus	138.a
oim erga Iosum benignitas	9.a	utrinque Galilae rector designatur	137.b
frumentum in Galilaeam transfertur	9.b	Galilaeas armis instruit	138.a
Ptolemao spolia reddere conatur	10. b	Josephus à suis desertum in Tiberiade confugit	151.b
insidias euadit	11. b	in Iotapata ex Tiberiade venit	152. a
in alio periculo versatur, ibid. seditionem in Gamala concitat	13.b	in Iotapata remanet	155.a
Josephi somnium mirabile	15.a	Josephi prudentia	155.a
calliditas	16.a	Josephi contra hostes callidum consilium	158.a
Josephus absque sanguine effuso seditionem compescit	19.a	Josephi de Iudaeorum clade nocturna somnia	163.a
Josephi discrimen	19.b	Josephus Vespasiano futura prae-dicit	165.b
Josephum centum legatos Hierosolyma mittit	19.a	Hierosolyma peremptum esse dicitur	167.b
Josephus cum Iesu colloquium	21.a	à vinculis liberatur	208.a
Josephus penè oppressus inopinato periculo euadit	21.b	Josephi erga patriam amor & constantia	233.a
Tiberiadem capit	23. a	Josephi pater captus	241.b
Regios in fugam compellit	27 a	Josephi vox singulis in-	251.a
cum Tito Romanum proficiscitur, & à Vespasiano honorifice excipitur	28. b	terrupta	251.a
multos captivos liberat	28.a	Josephi castitatis exemplum	341.a
Josephus perperna Caesarum		Iotapata obsidio	28.a
		Iotapata obsidio	152. b. finis
		Itaburgj montis altitudo	176.b
		Iudaei seditiosi	3.a
		Iudaei necessitate ad bellum coguntur	3.b

<i>Judai à Romanis deficiunt</i>	<i>vinunt</i>	130. a
34. a	<i>Judaorum alia eades</i>	131. a
<i>Judaorum mores & Inſtra-</i>	<i>Judai hoſtes perſequuntur.</i>	
<i>tionones</i>	<i>eoſque in extremam neceſſitatē</i>	
32. b	<i>adigunt</i>	136. a
<i>Judaorum contra Alexan-</i>	<i>Judaorum decem millia pe-</i>	
<i>drum feſto die ſeditio</i>	<i>tempſa</i>	145. a. octo millia ab
39. a	<i>Aſcalonem occumbunt,</i>	ib.
<i>Judai à Demetrio victore</i>	<i>Judaa deſcriptio, cuius me-</i>	
<i>deficiunt</i>	<i>dia eſt Hieroſolyma</i>	147. a
39. a	<i>distributio</i>	ibid.
<i>Judai inter media tela ver-</i>	<i>Judaorum audacia in ex-</i>	
<i>ſantes nihil caeremoniarum in-</i>	<i>crema deſperatione</i>	151. b
<i>termiſtunt</i>	<i>Judae Romanos feruenci o-</i>	
44. a	<i>leo perſundunt.</i>	159. a
<i>Judaorum duodecim millia</i>	<i>Judai ab Romanis intra duos</i>	
<i>in templo occumbunt</i>	<i>muros conſeſſi cruciſtantur</i>	160. a
44. b	<i>Judaorum duodecim millia</i>	
<i>Judaorum Reipub. mutua-</i>	<i>inierunt</i>	160. b
<i>io</i>	<i>Judaorum quadraginta mil-</i>	
46. a	<i>lia excidij tempore, pugniſque</i>	
<i>Judai ab Romanis victi</i>	<i>ſuperioribus inierunt</i>	162. b
46. b	<i>Judaorum in Joſephum im-</i>	
<i>Julium Caſar dolo Caſſū &</i>	<i>perit</i>	165. b
<i>Bruti interſiciunt</i>	<i>Judaorum diſtractio & von-</i>	
50. b	<i>ditio</i>	173. a
<i>Judaorum in pugna conſtan-</i>	<i>Judae in ſemet ipſos manus</i>	
62. b	<i>verunt</i>	180. b
<i>Judae & Matthias popu-</i>	<i>Judae Romanos caſtrū pellunt</i>	215. a
<i>lum ut aquilam auream tol-</i>	<i>Judaorum cum Romanis pu-</i>	
<i>lerant hortantur</i>	<i>gna</i>	215. b
90. b	<i>Judaorum cum Romanis con-</i>	
<i>Judaorum tria millia in</i>	<i>ſictus</i>	228. a
<i>Paſchate cruciſtantur</i>	<i>Judaeos audacia ſuſtentat</i>	228. a
94. b		
<i>Judai Archelaum in ius</i>		
<i>vocant</i>		
99. b		
<i>Judaorum tres ſecta, quarum</i>		
<i>Effenorum probabilior</i>		
101. b		
<i>Judaorum conſtantia</i>		
102. b		
<i>Judaici belli cauſa</i>		
116. a		
<i>Judaorum eades</i>		
119. a		
<i>Judai Syrorum vicis ac ſi-</i>		
<i>mitimas ciuitates proinus</i>		
<i>vaſtant</i>		
129. b		
<i>Judai Judaeos hoſtes expo-</i>		

Iudaorum in Legem Dei
peccata 234. a

Iudaea deserta & desolata
245. a

Iudaorum ac Romanorum
comparatio 247. a

Iudaorum patiens animus,
& in aduersis rebus dura con-
stantia 247. a

Iudaorum & Romanorum
ad montem Eleon pugna 253.
b

Iudaei Romanos vincunt,
eorumque signis potantur
257. b

Iudaei in media calamitate
arrogantes 265. b

Iudaorum 17 10. ab Roma-
nis perempti 281. a

Iudaorum octodecim millia
in Syria iugulata, & 60000.
in Aegypto perempta 289. a

Iudaorum contra Alexan-
dram constantia 307. b

Iudaei quando Iudeam oc-
cuparint: & urbem Hiero-
solytam adificarint 316. a

Iudaei prorsus nullae imagi-
nes ferunt 321. b

Iudaei cur animalia con-
sueti sacrificent, nec carnibus
sui illi vescantur 327. a

Iudaorum iura & liberta-
tes 329. b

Iudaorum in O Lege constan-
tia 337. a leges antiquissima
337. b

Iudaicarum legum origo
339. a

Iuliani insignis fortitudo
249. a mors 249. b

Iuppiter 135. a

Iustus ob fasces capiti dā-
natur 24. b

Iuvenes cum Sophistis ca-
pitū damnati, incenscuntur
91. a

Iuvenes qui aquilam au-
ream absciderant, ab Herode
deducti, examinantur 91. a

Inuenis quidam se Alexan-
dram, quem Herodes necauit,
esse mentitur, Iudaorum
plurimos fallit 101. a

L

Lacedaemonij 121. b

Lacedaemonij peregrinos ex-
pellunt 336. b

Laronēs in agmen conflati
Hierosolymis irrumpunt 181. a

Latronum immanitas 183. a

Latronum in morientes
crudelitas 240. b

Legati ad Iosephum cum
militibus mittuntur 14. b

Legati contra seditiosos ad
Florum & Agrippam missi
116. b

Latroes & magi multis
afflictionem inducunt 114. a

Leges graues Iudaorum
334. b

Longus semetipsum occidit
255. a

L. Annulus Gerasam capis	303.b	Mensa aurea ponderis talenti magni	278.a
200.b		Messenes Amenophis filius	315.a
Lucij mors	255.a	Militum in Bereniceum furor	118.a
Lupus Iudaei isidolum claudis		Milites duos obtemperare par est	170.a
292.b		Miraculum ab Helisao factum	199.a
Lydda cruxa	134.a	Misericordia in bello nocens	229.b
Eurygus Lacedaemoniorum legislator	334.a	Mithridatis de Aegyptii victoria	48.a
- M		Mori liber, apud Indeos honor & gloria	290.a
Macedones	121.b	Mors natu maximi fratris	349.a
Machara iniquitas		Secundi, ibid. tertii, quadi, ibid. b. sexti 350. a quinti, ibid. b. sexti 351. a septimi	352.b
60.a		Moses leprosus non fuit	314.a
Magna seditionum multitudine in clauem deprehenditur		Moses à Moy, quod Aegyptii aquam significat, dictum	314.b
272.a		Mosis vita	328.b
Malichus beneficiorum Anapatri immemor	51.a	Morus in Gallia	198.a
Malichus Hyrcano sese adiangit	51.b	Mulierum in aula confectum	83.a
Manabemus cum Principibus interficitur	118.b	Mulierum ac puerorum vultum in pugna	158.b
Manethon Aegyptii historiographus	299.b	N	
Manethonis de Aegyptiorum leprosis fabula	310.b	Nabulassar, Nabuchodonosor pater Babyloniensium & Chaldeorum	227
Manethonis figmenti depulsio	312.a		
M. Antonius Dux	45.b		
M. Crassus, reliquum templi sursum auferre	47.a		
Marcus Senei successor	50.b		
Massadastus	284.b		
Matathias Romanis sibi sociatum Antiocho bellum inferre	4.b		
Menandri Ephesijs testamentum			

- en 303. b
 Nabuchodonosor patri in re-
 gno succedit 304. a
 Nabuchodonosor successit
 ibid. b
 Nabuchodonosor Tyrannus ob-
 fidet 305. b
 Nemo ante obitum beatus
 dici debet 237. b
 Nequitia iram Dei effugere
 nequit 271. b
 Novo fratrem, uxorem, ma-
 tremque interfecit 113. a
 Neronem propter res gestas
 apud Iudaeos, cum timore stu-
 per inuadit 144. a
 Nicanor ad humerum laqueo
 sagitta percussus 225. b
 Nicolai defendit Archelaum
 96. a
 Nicen, magnus avus Roma-
 norum 228. a
 Nobilium duodecim milia
 percutit 192. a
 Nomina Regum Aegyptio-
 rum sibi succedentium 301. a
 O
 Ocrinum Augustum Iulio
 successit 51. a
 Onias Pontifex ad Ptolemaeum
 effugit 34. a
 Onia templum in Aegypto
 extructum 292. b
 Oppugnationis Hierosolyma. Ca-
 lend. Iulij 246. a
 Ordo Pontificum apud Iudaeos
 qui fuerit 297. a
 Origo legum apud Graecos
 329. a
 Osaefphus Dux Auaris
 311. a
 Osaefphus postea Moses uir-
 catem 312. a
 Osiho 201. a
 P
 Paeoni dolum & insidia
 54. a
 Palatium Tiberiadum incen-
 sum 6. b
 Pappum Antigoni militum
 ducem Herodes obtruncat 62. a
 Parthi 123. a
 Passio septem filiorum & ma-
 tris 341. a
 Pauperum ex populo miseria
 237. a
 Pedamas vir fortis & eques-
 perum 253. b
 Pegmarum fabricatio 277. b
 Persarum mores 337. a
 Petra ciuitas Arabia 55. a
 Pharisaorum inuidia & ac-
 cusatione temeraria multi boni
 occiduntur 41. a
 Pharisaorum secundas secta
 106. a
 Phasaelus & Herodes Anti-
 patri filij 49. a
 Phasaelus ad sanum caput
 frangit 55. b
 Phasaeli turrem 69. b. ciuitas,
 ibid.
 Pheroras atra veste instrum-
 tus cum lacryma ad pedes
 22. iij

- Herodius accedit, ac veniam pe- 77. b
 su 68. b
 Pheroras moritur, & Hierosolymis sepelitur 84. a
 Philippus Iacobi filius 13. b
 Phineas sacra pecunia au- 766. b
 flos comprehensus
 Phnices & Cadmus Graca- 295. a
 rum litterarum inventores
 Pilatus Indeos seditiosos 107. a
 compescit, eosque fustibus fe-
 riri iubet
 Placidus contra Iosephum 15. b
 Placidi victoria 177. a
 Placidi cum fugiunt con- 197. a
 flitum
 Placidus Bethanabrin ex- 197. a
 pugnat, & igni tradit
 Pona vim inferentis Virgini 312. a
 Pompeius instructus Romano si- 42. b
 mul exercitu & Syrorum A-
 ristobulum perit
 Pompeius Hierosolyma ob- 43. a
 fidione cingit
 Pompeius una cum suis co- 44. b
 mitibus sanctum sanctorum
 ingreditur
 Pompey continentia 44. b
 Pompeius multas praelaras 44. b
 civitates ab imperio Iudaorum
 liberat
 Pompeii vestimenta 253. b
 Porticum templi cuncta 255. b
 Potens dilucida descriptio
 Potestatem colere officio- 121. a
 nes iurgii exasperare decet
 Præclara testimonia de Com- 25. a
 mentariis Iosephi
 Prælium inter Antigoni mi- 57. a
 lites & Iosephum Herodis fra-
 trem
 Primum prodigium 261. a
 Presidio Iosephi cum copiis 17. b
 contra Gabar'a
 Psophina turris 70. cubitos 219. b
 alta
 Pseudopropheta à tyrannide 261. a
 subvertitur
 Ptolemai erga Hyrcani 36. a
 matrem ac fratrem crudelitas
 Ptolemaum fratres Ioannis 49. b
 una cum matre occidit
 Ptolemaum Herodum militem 59. b
 Dux interfecit
 Ptolemaidum descriptio 108. a
 1. Ptolemaum Lagi 320. a
 2. Philadelphum, ib. 3. Euergetes 320. b. 4. Philometor ibid. 5.
 Physcon, ibid.
 Pudens cum Ionatha pugnat, 254. a
 & interficitur
 Puerorum constancia 347. b
 Pugna inter Iudæos & Sy- 114. b
 ros circa Casariam
 Pugna Iudaorum cum Roma- 197. a
 nis
 Pugna

I N D E X.

Pugna vehemens in oppido inter Galilaos & Romanos 160.b

Pulchrum est pro libertate mori, pugnando tamen 64.a

Purificationes corporum 332.a

Q*ua arte Antipater Alexandri fratris amicos corruperit* 74.a

Quadratus inter Iudaeos & Samaritanos fere sententiam 111.b

Quartum prodigium 761.b

Quae urbes Iudaei receperint inhabitandas 45.b

Quintum prodigium 261.b

R*apina ac cades in cloacis* 265.b

Ratio affe^{ct}us domina 353.a

Reconciliatio inter Herodem & filios 72.b

Reges pastores vocari 300.b

Regi ad septem fratres exhortatio 347.b

Regionis descriptio qua tras flumen est 146.b

Regni inter Herodem filios distributio 100.b

Romanorum in Iudaeas humanitas 32.b

Romanorum de Iudaeis triumphus ibid.

Romani dicuntur, & Aristobulus cum filio Romanum perducitur 46.b

Romani Herodem Iudaeorum regem creant. 56. b. *potius succedunt* 97.a *Britannos in uitionem suam redegerunt* 113. a *Maurum imperant* 123.b

Romanorum imperium Alexandria non designatur 124.a

Romani contra pacta uno Metilio excepto ab Iudaeis crudeliter interfecti 129.a

Romanorum ingentes copiae 133.a

Romanorum contra Iudaeos victoria 103.b

Romani Ioppen capiunt & incendunt, & octo milia quadringentos interficiunt 133.b

Iudaeos vincunt, & magna caede prosternunt 145.a

Romanorum ordo in castris 148.b

Romanorum militum reuerentia & obedientia erga praefectos 149.a

Romani castra quomodo egrediuntur 149.a

Romanorum peditum arma 149.b. *equitum,* ibid.

Romani nihil in praelio inconsultum aut subitum agunt 149.b

Romani imperij tractum 150.a

Romani aquilam Principatus insigne & nomen victoriae putant 151.a

Romanorum iaculorum vis

557.b

Romanorum praelium cum
Iudaeis in ponte 158.bRomani milites ordine cuncta
periciaque perficiunt 176.aRomanorum vincendi consue-
tudo 228.bRomani ab Iudaeis urbe pel-
luntur 230.aRomani per dies septuaginta de-
cem aggroves quatuor iugentes
perficiunt 238.aRomanorum sanctio acribif-
fima in eos qui loco cedunt
239.aRomani Iudaeorum audaciam
verentur 245.bRomanorum & Iudaeorum
par timor 245.bRomanorum equos Iudaei ra-
piunt 253.aRomanis calamitatis nunciatur
256.bRomanus miles invito Tiro
templum Hierosolymitanum in-
condit 258.bRomani eloacas rimantes &
sepulchra eruentes, multas opes
inveniunt 269.aRomanorum necitia ferè apud
Graecos pervenit 299.aRuta mirabilis magnitudinis
229.a

S

Sabbaticus fluvius 275.b

Sabini cum tribus socijs pe-
rit 248.a

Sadduceorum terra 362

106.a

Sais civitas ad orientem
Zubastis fluminis posita 300.aSamaritanis regionis deseri-
ptio 146.bSamaritarum in monte Bari-
zin congregatio 260.bScaurus Romanorum Dux
42.a

Scythia 327.a

Scythopelta trodecim millia
Iudaeorum crucidant 130.a

Scythopolis 166.b

Scythopolis Iudaeorum cala-
mitas 289.aSebastis expugnatur, dirui-
tur, eiusque habitaretur abduci-
tur 36.b

Secundum prodigium 261.a

Seditio adversus Iosephum
10.bSeditio Hierosolymis contra
Herodem & Hyrcanum 52.bSeditio propter Sophistas
ob abscissam ex porta iomph
aquilam cursum crucidatos,
coerta 94.a

Seditio in Hierosolyma 96.b

Seditiosi bello devicti 37.a

Seditiosorum Hierosolymis
immanitas 312.bSeditiosi concordiam inter se
invenit 214.bSeditiosi ad domum regiam
professi, pecuniam diripiunt
265.a

Selen.

- Zeleum & Nicanor* 343.a.
Bemachonites lacus 133.b
Senacherib. Rex Assyriorum 323.a
*Senes ac debiles Iudaei cruci-
dantur, uisiores referuantur* 268.a
Sententia in filios Herodis 80.b
Sepphoritarum discrimen 4.a
*Sepphoris & Tiberias ma-
xima Galilaeorum urbes* 23.b
Sepphoris expugnatio 15.b
*Sepphoris mania Iosephum ex-
pugnat* 26.b
*Sepphorina benignissime Ro-
manos suscipiunt* 145.b
*Septem librorum de bello Iu-
daico conclusio* 294.2
*Septem fratrum ad Antio-
chum oratio* 348.a
*Septem fratres ad mortem
fortiter perferendam sese inui-
cem hortantur* 353.a
Septimum prodigium 261.b
*Seruus in eo loco ubi Anti-
gonus erat occisus interfectoris
crurem effundit* 38.a
*Solcenta millia mortuorum
parui eliciuntur* 214.a
*Sicarij noua salutatis au-
tores* 291.b
*Signa & mutationes post
obitum Neronis* 32.a
*Sila Regis satellicum Prae-
fectus* 27.a
*Silonis à Iudaeis pecunia cor-
rupti dolus* 38.a
Similitudo à nauis sumpta 164
*Simon facelles, Iosephum ex-
citat* 11.a
*Simon per insidias à Iosepho
capitur, & abducitur* 22.b
*Simon insidiis Ptolemai ge-
neris sui captus & interfectus* 35.b
*Simon Cendebeum uinctis
ibid.*
*Simon regis seruis diadema
sibi ponit* 98.a
*Simon parentes, uxorem, ac
liberos, denique seipsum cruciatos* 130.
*Simon Giora filius in Aera-
batena & Idumaea ingentes rapi-
nas & caedes exercet* 143.
a
*Simon in locis mœtanicis cum-
bos nequissimos congregat* 201.b
*Simonis & Zelotarum pu-
gna* 202.a
*Simonis immanitas & cru-
delitas* 202.a
*Simonis contra Ioannem ca-
stra* 225.a
*Simonis in Matthiam eiusque
filios crudelitas* 243.b
Simon proditor patriae 343.a
*Simon Giora filius laqueo cir-
cundatus per forum trahitur* 278.a
Silua Dux Romanorum

I N D E X.

<i>Maffadam obſides</i>	284.b	<i>inferre cogitant</i>	22.b
<i>Situs ſuperioris Galilae ſe-</i>		<i>Tiberias Iuſti patria</i>	24.a
<i>cundum mundi plagas</i>	146.a	<i>Tiberias ſerè direpta</i>	26.a
<i>inferioris longitudo & latitu-</i>		<i>Tiberius annos 22. meſes</i>	
<i>do, ibid. fertilitas, ibid.</i>	ibi. b	<i>ſex, ac tres dies regnavit</i>	
<i>Socrates ciuis Athenienſis</i>			107.b
336.b		<i>Tiberius Alexander Egy-</i>	
<i>Sodomitica terra Aſphaltiti</i>		<i>ptum & Alexandriam regis</i>	
<i>vicina</i>	200.a		207.a
<i>Soſus Antigonus capie</i>		<i>Timor & corporum tyrannorum</i>	
63.a			267.a
<i>Spſacula Caſarea cele-</i>		<i>Tiro vetus Regis miles, He-</i>	
<i>brata</i>	271.a	<i>rodus ſauitiã excrucatur</i>	80.b
<i>Splendor iuſtorum</i>	355.b	<i>Tironem cum filio Herodes</i>	
T		<i>comprehendi iubet</i>	81.a
T <i>Emplum ſupra duriffimum</i>		<i>Titi erga populum miſericor-</i>	
<i>collem conditum</i>	221.a	<i>dia</i>	30.b
<i>Templum caſtello ſimile</i>		<i>Titus Hieroſolyma obſides</i>	
251.b			37.a
<i>Templum Hieroſ. ſanguine</i>		<i>Titum Giſcala ciues benigne</i>	
<i>& igne repletur</i>	260.a	<i>ſuſcipiunt</i>	179.b
<i>Temporum ratio apud hiſto-</i>		<i>Titum Hieroſolytam proſi-</i>	
<i>riographos inæquaſu</i>	318.a	<i>cificitur</i>	209.b
<i>Tertium prodigium</i>	261.b	<i>Titi exercitus ordo</i>	212.b
<i>Teſtamentum agrotante He-</i>		<i>Titum in Iudeam venit</i>	
<i>rode mutatum</i>	96.a	<i>213. a periclitatur, ibid. b,</i>	
<i>Teſtimonium Galilæorum de</i>		<i>cum hoſtibus forſiter pugnat</i>	
<i>Ioſepho</i>	18.b	<i>214. a. hoſtes fugat. & ad</i>	
<i>Theophrastus</i>	306.a	<i>ſuos incolumi redit. ibid.</i>	
<i>Thucydides ſcrupuloſiſſimam</i>		<i>Titi contra Iudæos forſitudo</i>	
<i>ſui temporis hiſtoriam cõſcripſit</i>			211.b
296		<i>Titi erga Iudæos benignitas</i>	
<i>Tiberiadu urbis ſeditio</i>	4.a		231.b
<i>Tiberienſium ad Agrippam</i>		<i>Tuum ſacra pro victoria ce-</i>	
<i>licia 12.a eorum ſeditio & de-</i>		<i>lebrat</i>	270.a
<i>fectio, ibid.</i>		<i>Titi ad Antiochiam aduen-</i>	
<i>Tiberienſes Iuſepho bellum</i>		<i>um</i>	279.b
			Tui

Tres viri audaces inter Iu-
daeos 238.b

Tria mirabilia opera, cæde-
labrum, mensa & thuribulum
223.a

Triplex apud Hierosolymam
feditio 210.b

Triumphus magnificentia
277.a

Tyrannorum ac latronum
pes ultima in cloaca sita
265.b

V

Vari tyranni & regni cu-
pido 5.a

Vari tyrannidem & po-
tentiam occultare conatur 5.b

Vari 70. Iudæos unâ cum
ipsis legatis interfecit ibid.

Vari Romanis contra Iu-
dæos fere supplicia 98.b

Vari ad duo millia sedi-
tiosorum cruci suffigii 99.a

Vari erga laumatos facili-
tas ac benignitas 99.b

Vari 70. Iudæos in itinere
interfecit 131.b

Vespasianus & Titus multa
contra Iudæos auxilia congre-
gavit 144.b

Vespasianum Taricheas ob-
fedit 169.a

Vespasiani victoria in lacu
Genesar contra Taricheas
172.b

Vespasiani fortitudo & vir-
tus bellica 175. a. cum Iudæis

pugna, ibid.b

Vespasianus universam Iu-
daeam perscrutatur 198. a. in
Hierichuntem pervenit 198.b

Vespasiani pudicitia & ma-
destia 206.a

Vespasianum Imperatorem
milites appellant 206.b

Vespasianus communi suf-
fragio Imperator declaratur
207.b

Vespasiani navigatio & i-
ter 271.a

Vespasiani & Titi trium-
phales vestes 276.b

Vespasianum Paci templum
adificat 278.b

Vestes pretiosissima 277.a

Vicellum 201.a

Vitellium interficitur 209.a

Volutas fletusque Roma-
norum, & Iudæorum exhor-
tatio 136.a

Vna nocte duorum millium
viscera patefacta 243.a

Vna nascendi & moriendi
omnibus ratio 352.b

Vndecim millia & sexcen-
ti Samaritæ interfecti 161. a

Urbes aduersus Iudæos mu-
nientur 131.a

X

Xystophoria festivitas
127.b

Z

Zabulon validissima Ga-
lilææ civitas dirapta &

I N D E X.

intensa	113.6	Zelota Simonis uxorem rē	
Zacharias à Zelotū capiti	missum		203.6
damnatur 192. 6. in medio		Zelotarum pugna in tem-	
ple interficitur, ibidem		ple cum Idumaeis & populo	
Zelota Simonis uxorem ra-	204.6		
piam	203.6	Zelota	284.6

FINIS INDICIS V O.
luminis secundi.

Bayerische
Staatsbibliothek
München